

SLUŽBENI GLASNIK BANJOLUČKE BISKUPIJE

SADRŽAJ

Biskupova uskrсна poruka	2	Biskupova poruka za Svećenički dan	49
Sveta Stolica i njezina tijela		Biskupov poticaj za Svibanjsku pobožnost	51
Papina poruka za korizmu 2020.	4	Uz blagdan bl. Ivana Merza	54
Papina poruka za 35. svjetski dan mladeži	5	Poziv na molitvu za duhovno jedinstvo	56
Papina poruka: Dan molitve za duhovna zvanja ..	8	Uz 100. god. rođenja sv. Ivana Pavla II.	57
Papina poruka za Dan komunikacija	10	Obavijest o misi Gospi, Majci svih naroda	58
Papina poruka za Svjetski dan misija	13	Dan molitve za posvećenje svećenika - poruka ..	59
Papina poruka za Dan siromaha	14	Molba ordinarijima u RH za pomoć biskupiji ..	60
Papina poruka za Dan selilaca i izbjeglica	17	Molba za pomoć predsjedniku Vlade RS-a	62
Kongr. za kult: Dekreti u vrijeme covid-19 ..	20	Molba federalnom ministru za pomoć	63
Misa u vrijeme pandemije koronavirusa	21	Imenovanja i razrješenja	64
Molitva za one koji pate od pandemije	22	Zatvaranje Srednje medicinske škole	64
Apostolska pokorničarna: Dekret o oprostima ..	22	Zahvala vodstvu KŠC-a i SMŠ-e u Bihaću	65
Mons. Vukšić ap. upr. Vojnog ordinarijata u BiH	23	Obnova posvete Bezgrješnom Srcu BDM	66
		Poziv na molitvu za stradanja od potresa	66
		Statistički podatci za 2019.	67
Biskupska konferencija BiH i njezina tijela			
Poruka biskupa Semrena za Dan života	24	Ordinarij: Propovijedi	
Zajedničko zasjedanje HBK i BKBiH	25	Godišnjica smrti vlč. Ratka Grgića	68
VII. Međudekanski susret	26	Gospa, Majka svih naroda, "Marija Zvijezda" ...	70
Velika devetnica "BiH moli za život"	28		
Održana skupština PMD-a	30	Ordinarij: Dopisi, govori i čestitke	
Upute u vrijeme pandemije koronavirusa	33	Pozdravna riječ na misi uz zasjedanje BK-a	74
Biskupski ordinarijat		Čestitke kardinalu Vinku Puljiću	76
Biskupova korizmena poruka	34	Pismo članovima Vijeća BKBiH za liturgiju ..	77
Poziv na susret župnih vijećnika	35	Izrazi blizine uslijed potresa u Zagrebu	78
Odredbe glede opasnosti od koronavirusa	36	Čestitka mons. Vukšiću uz imenovanje	80
Dodatak uputama BKBiH	37	Sućut povodom smrti nadbiskupa A. Urana	80
Nove upute župnicima u vrijeme koronavirusa	38	Čestitka mons. H. Jagodzinskom uz imenovanje	81
Biskupova poslanica u vrijeme koronavirusa	39	Čestitka banjolučkome muftiji za Ramazan	81
Aktualne upute glede zaštite od koronavirusa ...	42	Promemorija o aktualnoj situaciji i potrebama	82
Pastoralna okupljanja nakon ublaženih mjera	43	Obljetnica biskupskog ređenja biskupa Franje	83
Klanjanje uz svetkovinu Blagovijesti	44		
Razmišljanja i naputci za Veliki tjedan	47	Naši pokojnici	
Smjernice za Veliki tjedan i Uskrs	48	† Vlč. Stjepan Vinko (1939.–2020.)	84

BISKUPOVA USKRSNA PORUKA

Broj: 136/20

Banja Luka, 9.4.2020.

Draga braćo svećenici i redovnici,
drage sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici laici!

Ovogodišnju smo svetkovinu Kristova uskrsnuća – kao rijetko kada ranije u svome životu – u prilici doživjeti na način koji je najsličniji onom prvom Uskrsu, kako su ga doživjeli prvi Isusovi učenici – apostoli. A kako su ga oni doživjeli?

Jedan od njih, apostol i evanđelist Ivan je zapisao:

„I kad bi uvečer toga istog dana, prvog u tjednu – a učenici u strahu od Židova zatvorili vrata – dođe Isus, stane u sredinu i kaže im: ‘Mir vama!’ To rekavši, pokaza im svoje ruke i rebra. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina“ (Iv 20,19-20).

Dakle, Isus je na dan svoga uskrsnuća zatekao svoje apostole u njihovoj samovoljnoj izolaciji. Iz daljnjeg biblijskog izvješća saznajemo da su oni u toj izolaciji ostali još tjednima, punih 50 dana – sve do silaska na njih Duha Svetoga, na dan Pedesetnice – kako im je naložio sam uskrsli Krist.

Kao i drugi mnogobrojni članovi Kristove Crkve, utemeljene na apostolima, doživljavamo i mi, u ovoj 2020. godini nakon ulaska utjelovljenog Sina Božjeg – Isusa Krista u povijest ljudskog roda, vrlo sličnu situaciju zatvorenih vrata dvorane Isusove Posljednje večere, kao što su je imali i apostoli u godini Isusove mučeničke smrti i slavnog Njegovog uskrsnuća.

Svjedoci smo kako i mnogobrojni drugi naši sugrađani i suvremenici, a koji nisu članovi Crkve, imaju udjela u našoj dramatičnoj situaciji preplaćenosti i straha za sadašnji i budući naš život na zemlji.

Isus tada nije svojim učenicima uskratio njihov strah. Ali, oni, doživjevši ga – kao uskrsloga – toga istog dana, kada su jedni bili zabarikadirani u dvorani posljednje večere, a drugi uplašeni, zbunjeni i tužni na svom bijegu iz Jeruzalema u Emaus, odjednom su osjetili da je taj njihov strah za vlastiti život bio zapravo blagoslovljeni strah. Unatoč daljnjoj njihovoj neizvjesnoj budućnosti, njima je sigurnost ponovne Isusove – sada neuništive i neupitne nazočnosti – bila velika i snažna zraka nove nade i životnog optimizma.

Upadljivo je pomirljivo i blago ponašanje uskrslog Krista prema njegovim uplašenim apostolima

na dan njegova Uskrsnuća, na prvi Uskrs. Njima, koji su ga prije samo par dana bili zatajili i ostavili samoga njegovim neprijateljima, Isus sada izriče riječi utjehe i smirenja: „Mir vama!“ Te riječi su Isusov čin opraštanja i pomirenja. Taj njegov čin je apostolima omogućio da se oni – unatoč njihovom – ljudski gledano – bijednom ponašanju prema Njemu uhvaćenom, osuđenom, mučenom i ubijenom, ali i njihovom međusobnom ponašanju i prepiranju koji je od njih zaslužniji za koju od pozicija u Isusovom najavljenom kraljevstvu (mislili su na kraljevstvo ovdje na zemlji) – izmire i s njime i međusobno – i to baš u tim uvjetima svoje izolacije, svoga straha i neizvjesnosti.

To želi reći – da ni strah, niti izolacija nemaju i ne trebaju imati zadnju i definitivnu riječ u životu čovjeka i ljudi, nego vlastito obraćenje, preobražavanje, korigiranje vlastita životnog ponašanja!

Uskrsli i vječno živi Krist je onaj isti, koji je „radi nas ljudi i našeg spasenja“ bio mučen, raspet, umro i pokopan. Apostolima je na dan svoga uskrsnuća pokazao svoje probodene ruke i ranu na probodenim grudima – izvještava – kako malo prije pročitismo – očevdac, apostol Ivan. Ožiljci njegovih rana su prepoznatljivi znak njegova identiteta. On je njima zauvijek označen. Njega – kao Raspeta se ne može odvojiti od njega kao Uskrsloga!

Zato naša vjera u uskrsnuće, koja je srž identiteta nas kršćana, nije nikakvo iluzorno naše uzdizanje nad patnjom ostalog dijela čovječanstva. Nego, ona garantira i usred neshvatljive i neizbježne patnje utemeljenu nadu da se ta patnja može nadvladati!

Draga braćo i sestre u Kristu, Raspetom i Uskrsloga, s mnogima od vas sam zajedno u povorci Isusovih učenika, tj. spašenika – neprestano već više od tri desetljeća, kao vaš brat u vjeri i za mnoge od vas biskup, jedan od današnjih nasljednika Isusovih apostola. Proživjeli smo zajedno mnoge i Velike petke i Uskrse – i predratne i ratne i poratne. Oni ratni su, vjerujem, i vama, kao i meni, ostali u osobitom sjećanju. Želim vas ovom prigodom podsjetiti na riječi koje sam – između ostalih – za Uskrs, ratne 1994. godine, uputio mnogima od vas i brojnim drugima, koji danas žive kao prognanici i izbjeglice iz svojih ovdašnjih rodnih župa Bog zna gdje sve na kugli zemaljskoj ili su već prešli u vječnost. Evo tih riječi: „I ove najnovije velike kušnje, kojima je u posljednje dvije godine ratnog viho-

ra izložena velika obitelj cijele naše biskupije, nisu u nama uspjele ugušiti vjeru u Trojedinog Boga i nadu u njegovu pomoć i zaštitu. Štoviše, mnogi su se ponovno, upravo u ova teška vremena, vratili živoj i djelotvornoj vjeri svojih roditelja i predaka i učvrstili je molitvom i primanjem sakramenata. ... Premda se još uvijek nalazimo na svojevrsnom križnom putu, na kojem doživljavamo krive optužbe, nepravedne udarce, na kojem gaze naše dostojanstvo i osnovna ljudska prava – doživljavamo i znamo da je pred nama i s nama sam utjelovljeni Sin Božji, najveći Pravednik i najveći Patnik. On s nama i za nas trpi i tako osmišljava i naše trpljenje, ako mi svjesno s njim zajedno trpimo – za svoje i za tuđe grijehe. On nam daje utemeljenu nadu i sigurnost da nakon trpljenja i Velikog petka nezaustavljivo slijedi dan slavnog uskrsnuća za sve one koji Bogu vjeruju i njegovoj se ljubavi i milosrđu nadaju.“

Procijenite sada sami jesu li to bile tvrdnje bez temelja, zavaravanje sebe i vas drugih! Niste li svih dosadašnjih poratnih godina – kao i ja – doživjeli da ljudi pojedinci ili jedno društvo – koji sebe postave mimo Krista, a pogotovo protiv Krista, nužno idu u vlastitu propast, unatoč svome možebitnom kratkoročnom ili pak prividnom uspjehu i napretku.

Podsjećam vas, kako je Isus svoje učenike jasno poučio: „Bez mene ne možete učiniti ništa“ (Iv 15,5). A nakon svoga uskrsnuća im je zapovjedio: „Pođite i učinite mojim učenicima sve narode ... učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“ (Mt 28,20).

Draga braćo i sestre,

valja nam se zapitati, jesmo li mi, današnji Isusovi učenici, doista osvjedočeni kako se ove Isusove riječi odnose i na nas?! Pitamo li se, kako ih izvršavamo u Crkvi i u društvu u našoj zemlji ili u zemljama u kojima privremeno ili trajno živimo – na ovom kontinentu ili negdje drugdje? I kako ih izvršavaju drugi naši suvremenici diljem europskih zemalja, koji se nazivaju kršćanima, dakle vjeruju u Isusa Krista?

Ostale su mi – iz već spomenute ratne godine (1994.) – u nezaboravnom sjećanju pronicljive, zabrinjavajuće, – može se reći proročke – riječi tadašnjeg pariškog nadbiskupa kardinala Jean-Marie Lustigera: „Očekujem da će Europa doživjeti strašnu tragediju. Mi Europljani ogriješili smo se o Boga. Upravo zbog vas u Bosni i Hercegovini. Igrali smo se s Bogom i s vama. Čovjek ne smije zbijati šale s Bogom i ne smije Ga ismijavati.

Isto tako, čovjek se ne smije postavljati na mjesto Boga!“

Kada se sadašnja pandemija stavi pod kontrolu, tj. kada prođe sadašnja dramatična kušnja, mislim da se ni mi nećemo samo tako olako vratiti svome uobičajenom, naviknutom ponašanju. Može li sadašnje vrijeme naše izolacije nama doista biti blagoslovljeno, spasonosno vrijeme? Moralo bi doći do temeljitog preispitivanja naših dosadašnjih navika, našeg životnog stila, našeg ponašanja, naših odnosa – i prema Bogu i prema sebi, kao bogolikom stvorenju i prema drugima oko nas – u našim obiteljima, u našim župnim zajednicama, u našem životnom okruženju! Trebat ćemo dobro i temeljito razmisliti kako svatko od nas i kako mi jedni s drugima možemo doprinijeti izgradnji jedne – svi-ma nama potrebne istinitije, pravednije, humanije, sigurnije budućnosti društva u kojem živimo. Potrebno nam je – to je očito – odgovornije, međusobno solidarnije, ravnopravnije i pravednije društvo, ako želimo u budućnosti, ne samo preživjeti, nego i živjeti spokojno! Naše zajednice – obiteljske, župne, redovničke, naše društvo i zemlja bit će onoliko jaki i uspješni koliko bude zajedničke dobre volje svih njihovih članova! I ova sadašnja – globalna kriza je pokazala da je nužno zajedničko nastojanje oko zajedničkog dobra, oko odlučnijeg zauzimanja u uklanjanju fatalne laži i lažnog načina života, kao i sve rasprostranjenije sebičnosti, te u borbi protiv brojnih, dugotrajnih nepravdi i pogubnih posljedica nepravdi. Svim time je daleko više i opasnije nego koronavirusom zaražena naša sadašnja svakodnevica!

Uskrsnuće Kristovo nije samo prošlost. Prvi se Uskrs i sada ponavlja! Sadržaj Uskrsa i nas dotiče, i nas zahvaća, unatoč aktualnim prinudnim izolacijama i zatvorenim vratima naših domova, domova naših susjeda i prijatelja – i za mnoge od vas nedostupnim vratima vaših crkava. Držimo se svi mi uskrslog Krista i znajmo dobro: On drži nas čvrsto uza se, pa i onda, ako nama ruke oslabe a koljena nam počnu klecati, dok u vjeri hodimo s Njime i njegovim sigurnim stazama koje vode u sretnu vječnost – u vječni Uskrs!

Želim vam svima, draga braćo i sestre u uskrsnom Kristu, da doživite taj vječni sretni Uskrs, a uz ovogodišnji Uskrs, – mir i radost uskrslog Krista – u vašim srcima, vašim mislima, u vašem svakodnevju bilo da ste u svojim domovima, u svojim rodnim mjestima i župama ili još uvijek negdje u tuđini!

Vaš brat ✠ Franjo, biskup, s.r.

SVETA STOLICA I NJEZINA TIJELA

PORUKA PAPE FRANJE ZA KORIZMU 2020.

„Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!“ (2 Kor 5,20)

Draga braćo i sestre,

Gospodin nam i ove godine daje ovo milosno vrijeme pripreme da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Tome se otajstvu moramo neprestano vraćati duhom i srcem. Naime, ono nastavlja rasti u nama u mjeri u kojoj dopustimo da nas zahvati njegova duhovna snaga i slobodno i velikodušno prionemo uza nj.

1. Pashalni misterij kao temelj obraćenja

Kršćaninova radost izvire iz slušanja i prihvaćanja Radosne vijesti o Isusovoj smrti i uskrsnuću. To je *kerygma* koja sažima otajstvo ljubavi koja je „tako stvarna, tako istinita, tako konkretna da nam nudi odnos pun otvorenosti i plodnog dijaloga“ (*Christus vivit*, 117). Tko vjeruje u taj navještaj odbacuje laž da naš život potječe od nas samih. On se zapravo rađa iz ljubavi Boga Oca, iz njegove želje da daje život u izobilju (usp. *Iv* 10,10). Ako, umjesto toga, sluša zavodnički glas „oca laži“ (*Iv* 8,44) čovjek se izlaže opasnosti da potone u ponor besmisla i doživi pakao ovdje na zemlji, kao što to nažalost svjedoče mnogi tragični događaji osobnog i kolektivnog ljudskog iskustva.

Na ovu korizmu 2020. godine želim poručiti svim kršćanima ono što sam napisao mladima u apostolskoj pobudnici *Christus vivit*: „Upri svoj pogled u raširene ruke raspetoga Krista, pusti da te uvijek iznova spašava. A kada ideš ispovjediti svoje grijeh, čvrsto vjeruj u njegovo milosrđe koje te oslobađa krivnje. Razmišljaj o njegovoj krvi prolivenoj s tolikom ljubavlju i dopusti da te ona očisti. Tako ćeš se moći radati uvijek iznova“ (br. 123). Isusova Pasha nije događaj iz prošlosti: snagom Duha Svetoga trajno je prisutna i omogućava nam da vidimo i vjerom dotičemo Kristovo tijelo u onima koji pate.

2. Hitnost obraćenja

Spasonosno je dublje duhom proniknuti pashalni (vazmeni) misterij po kojem nam je darovano Božje milosrđe. Iskustvo milosrđa mo-

guće je, naime, samo u odnosu „licem u lice“ s raspetim i uskrslim Gospodinom »koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (*Gal* 2,20), u iskrenom, prijateljskom dijalogu. Zato je molitva tako važna u korizmenom vremenu. Prije no dužnost, molitva je izraz naše potrebe da odgovorimo na Božju ljubav koja nam uvijek prethodi i podupire nas. Naime, dok moli, kršćanin je svjestan da je ljubljen iako toga nije dostojan. Molitva može poprimiti različite oblike, ali ono što je u Božjim očima doista važno jest to da ona zađe tako duboko u nas da razbije tvrdoću našega srca kako bi se sve više obratilo njemu i njegovoj volji.

Dopustimo zato da nas se u ovom milosnom vremenu vodi poput Izraela u pustinji (usp. *Hoš* 2,16) kako bismo konačno mogli čuti glas našeg Zaručnika i dopustili mu i oraspoložili se da odjekne sve dublje u nama. Što više budemo njegovoj riječi puštali da nas zahvati to ćemo više moći iskusiti besplatno milosrđe koje nam On pruža. Ne dopustimo zato da ovo milosno vrijeme milosti protekne uzalud, u umišljenoj iluziji da smo mi gospodari vremena i putova našega obraćenja njemu.

3. Božja silna volja za dijalogom sa svojom djecom

Činjenicu da nam Gospodin još jednom pruža milosno vrijeme za naše obraćenje nikada ne treba uzimati zdravo za gotovo. Ova nova prilika trebala bi u nama probuditi osjećaj zahvalnosti i trgnuti nas iz naše tromosti. Unatoč, kadikad tragičnoj, prisutnosti zla u našem životu kao i u životu Crkve i svijeta, ova prilika da učinimo zaokret izražava Božju nepokolebljivu volju da ne prekida dijalog spasenja s nama. U raspetome Isusu, kojega „Bog za nas grijehom učini“ (usp. *2 Kor* 5, 21), u toj je svojoj spremnosti išao tako daleko da je na svoga Sina svalio svu težinu naših grijeha dotle da je okrenuo „Boga protiv samoga sebe“, kao što reče papa Benedikt XVI. (enc. *Deus caritas est*, 12). Bog, naime, ljubi i svoje neprijatelje (usp. *Mt* 5,43-48).

Dijalog koji Bog želi uspostaviti sa svakim čovjekom po pashalnom misteriju svoga Sina

nije poput onoga koji se pripisuje drevnom žitelju Atene koji „ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti“ (Dj 17,21). Takav isprazni govor, nošen praznom i površnom znatiželjom, karakterizira svjetovnost u svim vremenima, a u našim se danima može, među inim, uvući u sredstva komunikacije kad ih se koristi na neprimjeren način.

4. *Bogatstvo koje treba dijeliti, a ne zadržati za sebe*

Staviti pashalni misterij u središte vlastitoga života znači osjetiti samilost prema ranama raspetoga Krista prisutnima u mnogim nevinim žrtvama ratova, nasrtajâ na život, od nerođenog djeteta do starijih osoba, u mnogim nevinim žrtvama raznih oblika nasilja, ekoloških katastrofa, nepravedne raspodjele zemaljskih dobara, trgovine ljudima u svim njezinim oblicima i neobuzdane želje za profitom, što je oblik idolopoklonstva.

I danas je važno apelirati na muškarce i žene dobre volje da kroz milostinju dijele vlastita dobra s onima koji su u najvećoj potrebi, kao oblik osobnog sudjelovanja u izgrađivanju boljeg svijeta. Dijeljenje s drugima u ljubavi čini čovjeka čovječnijim, dok se gomilanjem dobara izlaže opasnosti da postane izopačen i začahuri se u vlastitu sebičnost. Možemo i moramo otići i ko-

rak dalje i uzeti u obzir strukturne dimenzije našeg ekonomskog života. Zato sam u korizmi ove godine, od 26. do 28. ožujka, sazvaio u Asizu sastanak mladih ekonomista, poduzetnika i donositelja promjena (*change-makers*) s ciljem da pridonesu stvaranju ekonomije koja će biti više pravedna i inkluzivna. Kao što je Učiteljstvo Crkve u više navrata ponovilo politika predstavlja vrsni oblik ljubavi (usp. Pio XI., *Obraćanje članovima Talijanskog katoličkog sveučilišnog saveza [FUCI]*, 18. prosinca 1927.). Jednako vrijedi i za bavljenje ekonomijom s tim istim evanđeoskim duhom, a to je duh blaženstava.

Molim Presvetu Mariju da nas zagovara da u predstojećoj korizmi prihvatimo poziv da se pomirimo s Bogom, da pogled svoga srca upremo u pashalni misterij i u srcu se opredijelimo za otvoreni i iskreni dijalog s Bogom. Na taj ćemo način moći postati ono što Krist traži od svojih učenika, a to je sol zemlje i svjetlost svijeta (usp. Mt 5,13-14).

Franjo

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 7. listopada 2019., spomen Blažene Djevice Marije od Krunice

(kta/ika)

Papina poruka za 35. Svjetski dan mladih (5.4.2020.)

„MLADEŽI, KAŽEM TI, USTANI!“ (usp. Lk 7,14)

Predraga mladeži,

U listopadu 2018., Biskupskom sinodom o Mladima, vjeri i razlučivanju zvanja, Crkva je prionula razmišljanju o vašem položaju u današnjem svijetu, vašem traganju za smislom i planom u životu kao i vašem odnosu s Bogom. U siječnju 2019. susreo sam se sa stotinama tisuća vaših vršnjaka iz cijeloga svijeta okupljenih u Panami u prigodi Svjetskog dana mladih. Događaji te vrste – Sinoda i Svjetski dan mladih – izraz su temeljne dimenzije Crkve a to je „zajednički hod“.

Na tom putu, svaki put kad dostignemo važnu prekretnicu, Bog i život pred nas stavljaju izazov krenuti iznova. Vi mladi vrlo ste vješti u tome! Volite putovati, otkrivati nova mjesta i ljude koje nikad prije niste vidjeli, doživjeti

nova iskustva. Zato sam izabrao grad Lisabon, glavni grad Portugala, kao cilj vašeg sljedećeg interkontinentalnog hodočašća, koje će se održati 2022. Odande je, u petnaestom i šesnaestom stoljeću, veliki broj mladih ljudi, među kojima je bilo mnogo misionara, odlazio u nepoznate zemlje, kako bi s drugim narodima i nacijama dijelili svoje iskustvo Isusa. Tema Svjetskog dana mladih u Lisabonu bit će: „Usta Marija i pohiti“ (Lk 1,39). Tijekom ove dvije koje prethode tome susretu želim razmišljati s vama o još dva biblijska teksta: u 2020.: „Mladeži, kažem ti, ustani!“ (usp. Lk 7,14), a u 2021.: „Ustani. Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio“ (usp. Dj 26,16).

Kao što možete vidjeti glagol „ustati“ javlja se u sve tri teme. Taj izraz zadobiva također značenje ponovnog ustajanja i buđenja na ži-

vot. To je glagol koji se više puta javlja u pobudnici *Christus vivit* (Krist živi!) koju sam vam posvetio nakon Sinode iz 2018. i koja vam, zajedno sa Završnim dokumentom, Crkva daje kao svjetionik koji će obasjavati puteve vašega života. Od svega se srca nadam da će put koji će nas dovesti do Lisabona biti praćen velikim naporima čitave Crkve oko provedbe ta dva dokumenta i usmjeravati poslanje animatorâ u pastoralu mladih.

Prijedimo sada na ovogodišnju temu: „Mladeži, kažem ti, ustani!“ (usp. Lk 7,14). Već sam citirao taj redak iz Evandjelja u *Christus vivit*: „Ako si izgubio svoju unutarnju poletnost, svoje snove, svoj zanos, nadu i velikodušnost, preda te dolazi Isus kao što je jednom stao pred mrtvim sinom udovice i sa svom snagom svoga uskrsnuća te poziva: ‘Mladiću, kažem ti, ustani!’ (Lk 7,14)“ (br. 20).

Taj odlomak iz Biblije govori nam o tome kako je Isus, ulazeći u grad Nain u Galileji, naišao na pogrebnu povorku koja je ispraćala na groblje mladića, jedinog sina udovice. Isus, pogođen ženinom boli koja razdire srce, čini čudo uskrsnuća njezina sina. No, čudo slijedi nakon niza riječi i gesti: „Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: ‘Ne plači!’ Pristupi zatim, dotače se nosila; nosioci stadoše“ (Lk 7,13-14). Zadržimo se u razmišljanju nad nekim od tih Gospodinovih gestâ i riječi.

Vidjeti bol i smrt

Isus promatra ovu pogrebnu povorku pogledom koji je pažljiv a ne odsutan. U mnoštvu vidi lice žene koju razdire najveća bol. Njegov pogled rađa susret koji je izvor novog života. Tu ne treba mnogo riječi.

A kakav je moj pogled? Gledam li pažljivim okom ili kao kada na brzinu pregledavam tisuće fotografija na mobitelu ili na društvenim profilima!? Koliko nam se puta događa da vlastitim očima promatramo mnoge današnje događaje koje nikada nismo doživjeli u stvarnom vremenu! Ponekad je naša prva reakcija snimiti prizor mobitelom, a da se možda pritom ni ne trudimo gledati u oči osobe koje su u to uključene.

Oko sebe, ali ponekad i unutar sebe, nailazimo na stvarnost smrti: fizičku, duhovnu, emotivnu, socijalnu. Primjećujemo li je ili naprosto trpimo njezine posljedice? Možemo li učiniti nešto da povratimo život?

Tu mislim na sve one negativne situacije koje proživljavaju vaši vršnjaci. Nekima je na pameći samo sadašnji trenutak i izlažu pogibelji vlastiti život u ekstremnim iskustvima. Ima, međutim, među mladima i onih koji su „umrli“ jer su izgubili nadu. Čuo sam jednu djevojku kako govori: „Među svojim prijateljima vidim osobe koje su izgubile želju da se u bilo što uključe, hrabrost da se ustanu.“ Nažalost, depresija se širi i među mladima, što u nekim slučajevima može čak dovesti i do iskušenja da si oduzmu život. Koliko je samo situacija u kojima vlada apatija, u kojima se ljudi gube u ponoru tjeskobe i kajanja! Koliki mladi plaču, a nitko ne čuje krik njihove duše! Oko njih su često rastreseni, ravnodušni pogledi onih koji žele uživati vlastiti *happy hour* i ne mare ni za što drugo.

Ima onih koji životare u površnosti, misle da su živi dok su u srcu zapravo mrtvi (usp. Otk 3,1). U dobi od dvadeset a život im tone u dubinu, umjesto da se uzdiže u visinu svog istinskog dostojanstva. Sve se svodi na neko „životarenje“ i traženje nekog zadovoljstva: malo zabave, mrvica pažnje i naklonosti drugih... Postoji također široko rasprostranjen digitalni narcizam koji podjednako pogađa i mlade i odrasle. Mnogo je onih koji žive tako! Neki su od njih možda živjeli u ozračju materijalizma gdje se misli samo na to kako zaraditi novac i urediti se kao da se život svodi samo na to. Prije ili kasnije to će neizbježno dovesti do tupe neraspoloženosti, ravnodušja i dosade života, koja će vremenom rađati sve većom tjeskobom.

Negativne stavove mogu izazvati također osobni neuspjesi kada nešto do čega nam je stalo, ono oko čega smo se predano trudili, više jednostavno dalje ne ide ili ne postiže željene rezultate. To se može dogoditi u školi ili sa sportskim ili umjetničkim ambicijama... Kraj jednoga „sna“ može dovesti do toga da se osjećamo mrtvi. Ali neuspjesi su sastavni dio života svakog čovjeka, a koji put mogu čak biti i milost! Često se nešto za što mislimo da će nam dati sreću pretvara u iluziju, idol. Idoli traže sve od nas pretvarajući nas u robove, ali ne daju ništa zauzvrat. I na kraju se raspadnu, iza njih ostanu samo prašina i dim. U tome smislu, neuspjesi, ako dovedu do toga da se idoli urušavaju, dobri su čak i ako nam zadaju bol.

Mogli bismo tako nastaviti nabrajati i druge situacije tjelesne ili duhovne smrti u kojima se mlada osoba može naći, kao što su ovisnost,

kriminal, siromaštvo ili teška bolest. No, prepuštam vama da osobno razmišljate i postanete svjesni onoga što se pokazalo „smrtonosnim” za vas ili za nekoga bliskog vama, sada ili u prošlosti. Istodobno vas molim da se sjetite da se onaj mladić iz Evandjelja, koji je bio zaista mrtav, vratio u život jer ga je *vidio* Netko tko je želio da on živi. Isto se može događati i danas i svaki dan.

Imati samilosti

U Svetome se pismu često govori o duševnom stanju onoga koji dopusti da ga duboko u srcu dotakne tuđa bol. Svojom samilošću Isus postaje dionikom stvarnosti drugoga. Uzima na sebe bijedu drugoga. Bol te majke postaje njegovom boli. Smrt tog mladog sina postaje njegova smrt.

Vi mladi u mnogim prigodama pokazujete da znate kako suosjećati s drugom osobom. Dovoljno je vidjeti koliko vas se velikodušno žrtvuje kad to okolnosti zahtijevaju. Nema katastrofe, potresa, poplave u kojima brojni mladi volonteri ne bi bili spremni priteći u pomoć. I velika mobilizacija mladih koji žele obraniti stvoreni svijet svjedoči o vašoj sposobnosti da čujete krik zemlje.

Dragi mladi, ne dopustite da vam se oduzme tu osjetljivost! Budite uvijek spremni poslušati vapaj onih koji pate i suosjećajte s onima koji plaču i umiru u današnjem svijetu. „Neke stvarnosti u životu mogu se vidjeti samo očima očišćenim suzama“ (*Christus Vivit*, 76). Ako budete znali plakati s onima koji plaču, bit ćete zaista sretni. Mnogi vaši vršnjaci su u nezavidnom položaju i trpe nasilja i progon. Neka njihove rane postanu vaše i bit ćete nositelji nade u ovome svijetu. Moći ćete reći bratu ili sestri: „Ustani, nisi sam/a“ i pomoći im da iskuse da nas Bog Otac ljubi, da je Isus ruka koja se pruža prema nama da nas ponovno podigne.

Približiti se i „dotaći”

Isus zaustavlja pogrebnu povorku. Približava se, očituje svoju blizinu. Ta blizina seže dalje i pretvara se u hrabar čin vraćanja života drugome. Proročka je to gesta. To je dodir Isusa, Živoga, koji prenosi život. To je dodir koji ulijeva Duha Svetoga u mrtvo tijelo tog mladića i vraća mu vitalne funkcije.

Taj dodir prodire u stvarnost žalosti i očaja. To je dodir samoga Boga koji posreduje također autentična ljudska ljubav; to je dodir koji otva-

ra nezamislive prostore slobode i punine novog života. Učinkovitost ove Isusove geste je nesa- glediva. Podsjeća nas da čak i jedan jednostavan, ali konkretan znak blizine može probuditi snage uskrsnuća.

Dá, vi mladi možete također pristupiti stvarnostima boli i smrti s kojima se susrećete, možete ih dodirnuti i poput Isusa donijeti novi život. To je moguće, zahvaljujući Duhu Svetom, samo ako je vas prve dotakla njegova ljubav, ako vam se srce raznježi zbog iskustva njegove dobrote prema vama. Dakle, ako u sebi oćutite neizmjernu Božju ljubav prema svakom živom biću, posebno prema našoj braći i sestrama koji trpe glad i žeđ, ili su bolesni, goli ili u tamnici, tada ćete im se moći približiti kao On, moći ćete ih dodirnuti kao On i prenijeti njegov život svojim prijateljima koji su u duhu mrtvi, koji pate ili su izgubili vjeru i nadu.

„Mladeži, kažem ti, ustani!”

U Evandelju se ne spominje ime mladića kojega je Isus uskrisio u Nainu. To je poziv svakom čitatelju da se poistovjeti s njim. Isus se obraća tebi, meni, svakome od nas i kaže: „Ustani!” Itekako smo svjesni toga da mi kršćani također padamo i moramo se uvijek iznova dizati. Samo onaj koji ne hoda ne pada, ali ne ide ni naprijed. Zato trebamo prihvatiti pomoć koju nam pruža Isus i učiniti čin vjere u Boga. Prvi korak je prihvatiti ustati se. Novi život koji će nam On dati bit će dobar i vrijedan življenja, jer ga podržava Netko tko će nas pratiti također na našem putu u budućnost i neće nas nikada ostaviti. Isus nam pomaže živjeti ovaj naš život na dostojanstven i smislen način.

To je zaista novo stvaranje, novo rađanje. To nije oblik psihološkog uvjetovanja. Možda ste u teškim trenucima mnogi od vas čuli one „čarobne” riječi koje su danas jako u modi i koje bi trebale sve riješiti: „Moraš vjerovati u samoga sebe”, „Moraš pronaći snagu u sebi”, „Moraš postati svjestan svoje pozitivne energije”... Ali to su puke fraze i kod onoga tko je doista „mrtav u nutrinu” naprosto ne djeluju. Isusova riječ ima dublji odjek, ona je beskrajno viša. To je božanska i stvaralačka riječ koja jedina može vratiti život tamo gdje se ovaj ugasio.

Živjeti novim životom „kao uskrsli”

U Evandelju se kaže kako mladić „progovori” (Lk 7,15). Prva reakcije osobe koju je Isus dotaknuo i vratio u život jest da govori i izražava

bez kompleksâ i bez straha ono što nosi duboko u sebi, svoju osobnost, želje, potrebe i snove. Možda to nikad ranije nije učinila, bila je uvjerenâ da je nitko neće moći razumjeti!

Govoriti znači također stupiti u odnos s drugima. Kad je osoba „mrtva” zatvara se u sebe, odnosi se prekidaju ili postaju površni, lažni i dvolični. Kad nas Isus vraća u život, „vraća” nas drugima (usp. r. 15).

Danas smo često „na vezi”, ali ne komuniciramo. Upotreba elektroničkih uređaja, ako je neuravnotežena, može nas držati stalno prikovanimâ za ekran. Ovom porukom želim također, zajedno s vama mladi, odgovoriti na izazov kulturne promjene utemeljene na toj Isusovoj riječi: „Ustani”. U kulturi koja želi da se mladi izoliraju i povuku u virtualne svjetove, širimâ taj Isusov poziv: „Ustani! ”. To je poziv da se otvorimo stvarnosti koja umnogome nadilazi virtualnu. To ne znači da na tehnologiju treba gledati s prezirom, nego da je treba koristiti kao sredstvo, a ne kao cilj. „Ustani” znači također „sanjaj”, „riskiraj”, “potrudi se da promijeniš svijet”, neka tvoje želje zažive novim sjajem, promatraj nebo, zvijezde i svijet oko sebe. „Ustani i postani to što jesi!”. Zahvaljujući toj našoj poruci mnoga će sumorna i beživotna lica mladih oživjeti i postati mnogo ljepša od svake virtualne stvarnosti.

Jer ako ti daš život, netko će ga primiti. Jedna je djevojka rekla: „Kad vidiš nešto lijepo ustani

iz naslonjača te pokušaj i ti to učiniti”. Ono što je lijepo pobuđuje strast. A ako se mlada osoba oduševi za nešto ili, još bolje, za Nekoga konačno će ustati i početi činiti velike stvari. Od mrtve osobe kakva je bila može postati Kristov svjedok i dati život za njega.

Dragi mladi, koje su vaše strasti i snovi? Dajte da izađu na vidjelo i kroz njih ponudite svijetu, Crkvi i drugim mladima nešto lijepo na duhovnom, umjetničkom i društvenom polju. Ponavljam vam ono što sam jednom rekao na svom materinskom jeziku: *hagan liò!* Napravite urnebes! Od drugog mladića sam čuo ovo: „Da je Isus bio netko tko gleda samo svoja posla, udovičin sin ne bi uskrsnuo”.

Uskrsnuće tog mladića vratilo ga je njegovoj majci. U toj ženi možemo vidjeti Mariju, našu Majku, kojoj povjeravamo sve mlade na svijetu. U njoj možemo prepoznati također Crkvu koja želi s nježnom ljubavlju prihvatiti svakog mladog čovjeka, bez iznimke. Molimo se stoga Mariji za Crkvu da uvijek bude majka svoje djece koja su u smrti, plačući i moleći da ponovno ožive. Za svako svoje dijete koje umire, umire također Crkva, a za svako njezino dijete koje oživi i ona oživi.

Blagoslivljam vaš hod i, molim vas, ne zaboravite moliti za mene.

Rim, iz svetog Ivana Lateranskog, 11. veljače 2020. — Spomen Blažene Djevice Marije Lurd-ske

Papina poruka za 57. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja (Nedjelja Dobrog Pastira, 3.5.2020.)

KLJUČNE RIJEČI POZIVA: BOL, ZAHVALNOST, HRABROST I HVALA

Draga braćo i sestre!

Dana 4. kolovoza prošle godine, na 160. obljetnicu smrti Arškog župnika, odlučio sam uputiti Pismo svećenicima koji svakodnevno posvećuju svoj život služenju Božjem narodu kao odgovor na Gospodinov poziv.

Tom prilikom odabrao sam četiri ključne riječi – *bol*, *zahvalnost*, *hrabrost* i *hvala* – kako bih zahvalio svećenicima i podupro ih u njihovoj službi. Vjerujem da se danas, na ovaj 57. Svjetski dan molitve za zvanja, te riječi mogu ponovno dozvati u svijest i uputiti čitavom Božjem narodu na temelju evanđeoskog odlomka koji nam govori o jedinstvenom iskustvu koje

su doživjeli Isus i Petar tijekom olujne noći na Tiberijadskom jezeru (usp. Mt 14,22-33).

Nakon umnažanja kruhova, koje je zadivilo mnoštvo, Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i prijeđu na drugu obalu, dok se on oprosti s narodom. Slika tog prelaska jezera na stanoviti način evocira naše ovozemaljsko putovanje. Lađa našega života, naime, polagano plovi, uvijek nemirna jer traži sigurno pristanište, spremna suočiti se s opasnostima i mogućnostima na moru, ali i željna da je kormilar konačno usmjeri kamo treba ići. Kadikad joj se, međutim, može dogoditi da zaluta, da dopusti da je zaslijepe opsjene umjesto da prati sjajni

svjetionik koji je navodi prema sigurnoj luci ili pak da se njome poigravaju protivni vjetrovi teškoća, sumnji i strahova.

Isto se događa u srcu učenikâ koji, pozvani slijediti Učitelja iz Nazareta, moraju se odlučiti prijeći na drugu obalu hrabro se odlučujući napustiti vlastite sigurnosti i krenuti putom nasljedovanja Gospodina. Ta pustolovina nije laka: spušta se noć, puše protivan vjetar, lađu udaraju valovi, strah od neuspjeha i osjećaj da nisu dorasli tom pozivu prijeti da ih nadvlada.

U Evandjelju se, međutim, kaže da na tom izazovnom putovanju nismo sami. Gotovo poput svitanja zore u srcu noći, Gospodin hoda po nemirnim vodama i dolazi učenicima; poziva Petra da mu dođe ususret na valovima, spašava ga kad ga vidi da tone i na kraju ulazi u lađu i zapovijeda vjetru da se umiri.

Prva riječ zvanja je, dakle, *zahvalnost*. Ploviti u pravome smjeru nije zadaća povjerenja isključivo našim snagama niti ovisi isključivo o rutama kojim odlučimo putovati. Ostvarenje nas samih i naših planova u životu nije matematički rezultat onoga što odlučimo u stanovitom izoliranom "ja"; naprotiv, to je prije svega odgovor na poziv koji nam dolazi odozgor. Gospodin je taj koji nam pokazuje obalu prema kojoj trebamo ići i koji nam, još prije toga, daje hrabrost da uđemo u lađu. On je taj koji, pozivajući nas, postaje također naš kormilar, On nas prati i pokazuje nam put, sprječava nas da se nasučemo na hridi neodlučnosti i čak nam omogućuje hodati po uzburkanim vodama.

Svako zvanje rođeno je iz tog pogleda punog ljubavi kojim nam je Gospodin došao u susret, možda čak u času kad su nam se o lađu razbijali olujni valovi. „Više no naš vlastiti izbor to je odgovor na Gospodinov besplatni poziv“ (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.). Uspjet ćemo ga otkriti i prigrлити kad otvorimo svoje srce zahvalnosti i osjetimo Božji prolazak u našem životu.

Kad učenici vide Isusa kako im prilazi koračajući po moru prvo misle da je to utvara i ispunjeni su strahom. Ali ih Isus odmah umiruje riječima koje bi nas trebale stalno pratiti u našem životu i na našem putu zvanja: „Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!“ (Mt 14,27). Upravo to je druga riječ koju vam želim izručiti: *hrabrost*.

Ono što nas često ometa na našem putu, u našem rastu, u našem izboru puta koji Gospo-

din obilježava pred nama jesu određene utvare koje se klate u našem srcu. Kada smo pozvani ostaviti našu sigurnu obalu i prigrлити neko životno stanje – kao što je brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život – prvu reakciju često predstavlja „utvara nevjerice“: nije moguće da je taj poziv za mene; je li doista riječ o pravome putu? Traži li to Gospodin upravo od mene?

Malo po malu u nama se sve više roje one misli, ona opravdanja i one računice zbog kojih gubimo zanos i odlučnost, koje nas zbunjuju i ostavljaju nas nepomičnima na obali s koje smo krenuli. Mislimo da se možda varamo, da nismo tome dorasli ili da smo jednostavno ugleдали utvaru koju treba otjerati.

Gospodin zna da temeljni životni izbor – poput braka ili posebnog posvećenja njegovoj službi – traži *hrabrost*. Zna pitanja, sumnje i teškoće koje ljuljaju barku našega srca i zato nas umiruje: „Ne boj se, ja sam s tobom“. Vjera u njegovu prisutnost, da nam ide u susret i da nas prati, pa i kada je oluja na moru, oslobađa nas one acedije koju sam nazvao „sladunjavom žalošću“ (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.), to jest one nutarnje obeshrabrenosti koja nas koči i onemogućava nam osjetiti ljepotu našeg poziva.

U *Pismu svećenicima* govorio sam i o *boli*, ali ovdje bih želio taj izraz prevesti drugačije, kao trud. Svako zvanje sa sobom nosi i odgovornost. Gospodin nas poziva zato što nas želi osposobiti, kao Petra, „hodati po vodi“, to jest da svoj život uzmemo u svoje ruke i stavimo ga u službu evandjelja na konkretne i svakodnevne načine koje nam On pokazuje, a posebno u različitim oblicima laičkog, svećeničkog i posvećenog zvanja. Ali nalik smo Apostolu: imamo želju i zanos ali u isti mah nas muče slabosti i strahovi.

Ako dopustimo da nas sasvim zaokupi misao o odgovornostima koje nas očekuju – bilo u bračnom životu, bilo u svećeničkoj službi – ili protivštinama koje će doći, brzo ćemo odvratiti pogled od Isusa i, poput Petra, naći ćemo se u opasnosti da potonemo. Naprotiv, usprkos našim krhkostima i siromaštvu, vjera nam omogućuje ići ususret Uskrsnom Gospodinu i pobijediti također oluje. Kad nam zbog umora ili straha prijeti opasnost da potonemo, On nam pruža ruku i daje poletnost koja nam je potrebna kako bismo svoj poziv živjeli radosno i s oduševljenjem.

Kad Isus, na kraju, ulazi u lađu, vjetar prestaje i valovi se smiruju. To je prekrasna slika onoga što Gospodin izvodi u našem životu i u povijesnim previranjima. On zapovijeda protivnim vjetrovima da ušute i sile zla, straha i bezvoljnosti nemaju više moć nad nama.

U posebnom zvanju koje smo pozvani živjeti ti nas vjetrovi mogu iscrpsti. Tu mislim na one koji preuzimaju na sebe važne zadaće u građanskom društvu, na bračne parove koje rado nazivam “hrabrima” i posebno na one koji prihvaćaju posvećeni život i svećeništvo. Poznat mi je vaš trud, samoća koja katkada opterećuje srce, opasnost navike koja malo pomalo gasi žarki plamen poziva, breme nesigurnosti i nezivjesnosti našega doba, strah od budućnosti. Hrabro samo, ne bojte se! Isus je uz nas i ako ga priznamo jedinim Gospodarom našega života, On će ispružiti ruku, primiti nas i spasiti.

Dakle, i usred valova koje diže oluja, naš je život otvoren za *hvalu*. To je posljednja naša riječ što se tiče zvanja i želi biti također poziv da se njeguje unutarnji stav Blažene Djevice Marije: zahvalna što je Bog spustio svoj pogled na nju, predavši mu u vjeri svoje strahove i nemire, hrabro je prihvatila svoj poziv i od svog života učinila neprolaznu pjesmu hvale Gospodinu.

Predragi, posebno na ovaj dan, ali i u redovnom pastoralnom djelovanju naših zajednica, želim da Crkva nastavi promicati zvanja pomažući svakom pojedinom vjerniku da uzmo-gne u vlastitome srcu sa zahvalnošću otkriti poziv koji mu Bog upućuje, smoći hrabrosti reći “da” Bogu, nadvladati sav napor vjerom u Krista i, na kraju, svoj život učiniti pjesmom hvale za Boga, za braću i sestre i za čitav svijet. Neka nas Djevica Marija prati i zagovara.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 8.3.2020. *Franjo*

Papina poruka za 54. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije [24.5.2020.]
»DA MOŽEŠ PRIPOVIJEDATI SVOME SINU I SVOME UNUKU« (Izl 10,2).
ŽIVOT POSTAJE PRIČA

Želio bih ovogodišnju *Poruku* posvetiti temi pripovijedanja, jer vjerujem da, ako se ne želimo izgubiti na svome putu, moramo udisati dah istine sadržane u dobrim pričama. Priče su to koje izgrađuju, a ne ruše; priče koje nam pomažu ponovno otkriti korijene i snagu koji su potrebni da zajedno krenemo naprijed. Usred konfuzije glasova i poruka kojima smo obasuti sa svih strana potrebna nam je ljudska priča koja nam govori o nama i ljepoti koja prebiva u nama; priča koja svijet i ono što se u njemu zbiva zna gledati s pogledom punim nježnosti; priča koja nam može reći da smo dio tkanja života; priča koja otkriva isprepletene niti kojima smo povezani jedni s drugima.

1. Istkati priče

Čovjek je biće koje pripovijeda. Još od malih nogu gladni smo priča jednako kao što osjećamo glad za hranom. Bilo da su u obliku bajki, romana, filmova, pjesama, vijesti... priče utječu na naš život čak i ako toga nismo svjesni. Često odlučujemo što je ispravno ili pogrešno na temelju ličnosti i priča koje smo upijali u sebe. Priče ostavljaju svoj trag na nama, oblikuju naša uvjerenja i naša ponašanja. One nam mogu pomoći da razumijemo i kažemo tko smo.

Čovjek nije samo jedino biće koje treba odjeću da bi pokrilo svoju golotinju (usp. *Post* 3,21), nego je također jedini koji ima potrebu pripovijedati o sebi, “zaodjenuti se” u priče kako bi zaštitio svoj život. Mi ne tkamo samo odjeću, nego i priče: naime, čovjekova sposobnost “tkanja” (latinski *texere*) upućuje i na *tekstil* i na *tekstove*. Suvremenske priče imaju zajednički “tkalački stan”: njihova struktura predviđa “junačke”, uključujući i one obične, svakodnevnne, koji se, slijedeći svoj san, hvataju u koštac s teškim situacijama i bore protiv zla, vođeni snagom koja im ulijeva hrabrost – snagom ljubavi. Ura-njajući u priče možemo pronaći razloge da se junački nosimo sa životnim izazovima.

Čovjek je pripovjedač zato što je biće u nastajanju, koje sebe otkriva i obogaćuje u tkanjima danâ svojega života. Ipak, od samog početka, naša je priča ugrožena: kroz povijest se migolji zlo.

2. Nisu sve priče dobre

»Onog dana kad budete s njega jeli... vi ćete biti kao bogovi« (usp. *Post* 3,4): zmijina napast unosi u tkanje povijesti čvrsti čvor koji treba razvezati. “Ako budeš posjedovao, postat ćeš ovo, postići ćeš ono...”, šapuću oni koji i dan-da-

nas koriste tzv. *storytelling* u instrumentalne svrhe. Kolike nas priče omamljuju uvjeravajući nas da, ako želimo biti sretni, trebamo stalno imati, posjedovati i konzumirati. Gotovo ni ne opažamo koliko postajemo pohlepni za tračevima i klevetama, koliko nasilja i neistina konzumiramo. Često s komunikacijskih razboja umjesto konstruktivnih priča koje služe jačanju društvenih veza i kulturnog tkiva izlaze destruktivne i provokativne priče koje uništavaju i trgaju krhke niti suživota. Skupljajući neprovjerene informacije, ponavljajući banalne diskurse i tvrdnje koje su lažne ali uvjerljive, nasrćući na druge porukama mržnje ne pomažemo u tkanju ljudske povijesti, nego čovjeka lišavamo njegova dostojanstva.

No dok su priče koje se koriste u instrumentalne svrhe i moć kratkoga vijeka, dobra priča može nadići granice prostora i vremena. Stojjećima kasnije ostaje aktualna jer hrani život.

U doba u kojem je falsifikacija sve sofisticiranija i postiže zapanjujuće razmjere (*deepfake*), treba nam mudrost kako bismo mogli prigrлити i stvarati lijepe, istinite i dobre priče. Potrebna nam je hrabrost da odbacimo lažne i zle priče. Potrebni su nam strpljivost i moć raspoznavanja kako bismo ponovno otkrili priče koje nam pomažu da ne izgubimo nît vodilju usred mnogih današnjih razdora. Potrebne su nam priče koje će iznijeti na vidjelo istinu o nama samima, također u skrovitom junaštvu svakodnevnog života.

3. Priča nad pričama

Sveto pismo je *Priča nad pričama*. Koliko je samo događaja, naroda i pojedinaca u njemu prikazano! Ono nam pokazuje od samoga početka Boga koji je i Stvoritelj i istodobno Pripovjedač. On, naime, zbori svoju Riječ i sve nastaje (usp. *Post* 1). Svojom riječju Bog sve poziva na život, a kao vrhunac stvara muškarca i ženu kao svoje slobodne sugovornike koji zajedno s njim oblikuju povijest. U jednom od psalama stvor govori Stvoritelju: »Jer ti si moje stvorio bubregu, *satkao* me u krilu majčinu. Hvala ti što sam stvoren tako *čudesno* [...] kosti moje ne bjehu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje« (139,13-15). Nismo rođeni cjeloviti, već nas treba neprestano "tkati", "prèsti". Život nam je darovan kao poziv da nastavimo tkati onu "čudesnost" koju predstavljamo mi sami.

U tome smislu Biblija je velika povijest ljubavi između Boga i čovjeka. U njenom središtu je Isus: njegova povijest privodi punini Božju ljubav prema čovjeku i istodobno čovjekovu povijest ljubavi prema Bogu. Čovjek će tako biti pozvan, iz naraštaj u naraštaj, *prepričavati i čuvati sjećanje* na najznačajnije zgrade iz te *priče nad pričama*, zgrade koje mogu najbolje prenositi smisao i značenje onoga što se zbilo.

Naslov ovogodišnje *Poruke* preuzet je iz Knjige Izlaska, temeljnog biblijskog izvješća koje svjedoči o Božjem zahvatu u povijest svoga naroda. Kad mu Izraelova djeca uzdižu svoj vapaj, Bog sluša i sjeća se: »Bog... *sjetio* se svoga saveza s Abrahamom, Izakom i Jakovom. I pogleda Bog na Izraelce i zauze se za njih« (*Izl* 2, 24-25). Plod Božjeg sjećanja je oslobođanje od tlačenja, oslobođanja koje se zbiva nizom znakova i čudesa. Gospodin tada otkriva Mojsiju značenje svih tih znakova: »*da možeš pripovijedati* svome sinu i svome unuku što sam učinio Egipćanima i kakva sam znamenja izvodio među njima, kako biste znali da sam ja Jahve« (*Izl* 10,2). Iskustvo Izlaska uči nas da se znanje o Gospodinu prenosi poglavito pripovijedanjem, iz naraštaja u naraštaj, o njegovoj trajnoj prisutnosti. Bog života nam se objavljuje kroz priče o životu.

Isus nije o Bogu govorio apstraktnim diskursima, nego prisposodobama, kratkim pričama preuzetim iz svakodnevnog života. Tu život postaje priča a zatim, za slušatelja, priča postaje život: ta priča ulazi u život onih koji je slušaju i mijenja ga.

Evandjelja su također priče, i to ne slučajno. Dok nas upoznaju s Isusom, ona su "performativna"¹ s obzirom na Isusa; suobličuju nas njemu. Evandjelje traži od čitatelja da bude dionikom iste vjere kako bi mogao dijeliti isti život. U Ivanovu Evandelju nam se kaže da Pripovjedač u pravom smislu riječi – Riječ – postaje priča: »Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga *obznani*« (*Iv* 1,18). Upotrijebio sam izraz "obznani" jer izvornik *exegésato* može se prevesti i kao "objavi" i kao "obznani". Bog se osobno utkao u naše čovječstvo i tako nam je dao novi način oblikovanja naših povijesti.

¹ Usp. Benedikt XVI., Enc. *Spe salvi*, 2: »kršćanska poruka nije bila samo "informativnog" nego i "performativnog" karaktera – ona je djelotvorna. To znači da evandjelje ne samo da obznanjuje stvari kojima čovjek obogaćuje svoje znanje već ono i djeluje na čovjeka i mijenja njegov život«.

4. Povijest koja se obnavlja

Kristova povijest nije baština iz prošlosti; to je naša povijest, trajno aktualna. Ona nam pokazuje da je Bogu toliko stalo do čovjeka, našega tijela i naše povijesti da je postao čovjek, tijelo i povijest. Također nam govori da ne postoje beznačajne ili male ljudske priče. Nakon što je Bog postao povijest, svaka ljudska povijest u stanovitom je smislu Božja povijest. U povijesti svake osobe Otac ponovno vidi povijest svoga Sina koji je sišao na zemlju. Svaka ljudska povijest ima neuništivu vrijednost. Zato čovjek zaslužuje priče koje su na njegovoj visini, na očaravajućoj visini koja ostavlja bez daha na koju ga je Isus uzdigao.

»Vi ste – pisao je sveti Pavao – pismo Kristovo... napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama kamenim, nego na pločama od mesa, u srcima« (2 Kor 3,3). Duh Sveti, ljubav Božja, piše u nama. I dok u nama piše usađuje u nas dobrotu i stalno nas na to podsjeća. *Podsjećati* znači dovesti u srce (tal. "ri-cordare", nap. pr.), "pisati" na srcu. Po Duhu Svetom svaka priča, čak i ona koja je pala u najveći zaborav, čak i ona koja izgleda kao da je pisana na najiskrivljenijim crtama, može pružiti nadahnuće, može se iznova roditi kao remek-djelo i postati dodatak Evanđelju. Poput Augustinovih *Ispovijesti*. Poput *Hodočasnikove ispovijesti* svetog Ignacija. Poput *Povijesti jedne duše* Terezije od Djeteta Isusa. Poput *Zaručnika*, poput *Braće Karamazov*. Poput nebrojenih drugih priča koje su na divan način oslikale susret između Božje slobode i čovjekove slobode. Svaki od nas zna različite priče koje imaju miris Evanđelja, koje svjedoče o ljubavi koja preobražava život. Te priče traže da ih se dijeli, prepričava i oživljava u svakom dobu, na svakom jeziku, svim sredstvima.

5. Povijest koja obnavlja nas

U svaku veliku priču ulazi naša vlastita priča. Dok čitamo Sveto pismo, zgođe iz života svetica, ali i one tekstove koji su uspjeli proniknuti čovjekov duh i pokazati njegovu ljepotu, Duh Sveti je slobodan pisati u našem srcu, obnavljajući u nama sjećanje na to tko smo u Božjim očima. Kad se sjetimo ljubavi koja nas je stvorila i spasila, kad ljubav postane dijelom naših svakodnevnih priča, kada svoje dane ispredamo nitima milosrđa, mi tada okrećemo drugu stranicu. Više nismo sputani sponama žaljenja i tuge, sponama nezdravog sjećanja

koje nam zatvara srce, nego, otvarajući se drugima, otvaramo se samoj viziji velikog Pripovjedača. Pripovijedati Bogu našu priču nikad nije beskorisno, čak i kada kronika događaja ostaje nepromijenjena, značenje i perspektiva se mijenjaju. Ispričati našu priču Gospodinu znači ući u njegov pogled suosjećajne ljubavi prema nama i prema drugima. Njemu možemo pripovijedati priče koje živimo, njemu možemo donositi ljude i povjeravati situacije. S njim možemo ponovo povezati tkanje života, krpajući pukotine i rupe u njemu. Koliko nam je samo svima to potrebno!

Pogledom velikog Pripovjedača – jedinog koji ima neograničen pogled – približimo se potom protagonistima, našoj braći i sestrama, koji su s nama akteri današnje povijesti. Da, jer na pozornici svijeta nitko nije suvišan i svačija je priča otvorena mogućoj promjeni. Čak i kad pričamo o zlu možemo ostaviti prostora otkupljenju, možemo prepoznati usred zla također dinamizam dobrote i dati mu prostora.

Nije riječ, stoga, o tome da slijedimo logike onih koji se služe umijećem pričanja priča (*storytelling*) niti o tome da oglašavamo neku stvar ili sebe same nego da se spomenemo toga tko smo u Božjim očima, da svjedočimo ono što Duh piše u našim srcima i otkrivamo svakom pojedincu da njegova priča sadrži u sebi divne i čudesne stvari. Da bismo mogli to učiniti povjermimo se ženi koja je u svome krilu istkala čovječstvo Božje i, govori nam Evanđelje, ispredala u sebi sve događaje iz svog života. Djevice Marija je, naime, sve čuvala i o tome razmišljala u svome srcu (usp. Lk 2,19). Zamolimo za pomoć nju, koja je znala krotkom snagom ljubavi razvezati čvorove života:

O Marijo, ženo i majko, u tvome se krilu istkala Božja Riječ. Ti si svojim životom pripovijedala veličanstvena Božja djela. Slušaj naše priče, pohrani ih u svome srcu i neka budu tvoje i one priče koje nitko ne želi čuti. Nauči nas prepoznati dobru nit koja se provlači kroz povijest. Svrni svoj pogled na zapetljane čvorove u koje se zapleo naš život paralizirajući naše sjećanje. Tvoje nježne ruke mogu razvezati svaki čvor. Ženo Duha, majko povjerenja, nadahnijuj također nas. Pomozi nam istkati priče o miru, priče o budućnosti. I pokaži nam kako ih zajedno živjeti.

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 24. siječnja 2020., spomen svetog Franje Saleškog.

Draga braćo i sestre!

Želim izraziti svoju zahvalnost Bogu na predanosti kojom se u Crkvi diljem svijeta u listopadu prošle godine živio Izvanredni misijski mjesec. Uvjeran sam da je pridonio poticanju misijskog obraćenja u mnogim zajednicama na putu naznačenom temom: „Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu“.

U ovoj godini obilježenom patnjom i izazovima koje je sa sobom donijela pandemija Covid-19 taj misijski hod čitave Crkve nastavlja se u svjetlu riječi koju nalazimo u izvješću o pozivu proroka Izaije: „Evo me, mene pošalji!“ (6, 8). To je uvijek novi odgovor na Gospodinovo pitanje: „Koga da pošaljem?“ (ibid.). Taj poziv dolazi iz Božjega srca, od njegova milosrđa koje, u sadašnjoj svjetskoj krizi, predstavlja izazov na koji su Crkvu i čitav ljudski rod pozvani odgovoriti. „Poput učenikâ iz Evandjelja iznenada nas je zahvatila neočekivana i žestoka oluja. Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga. Na toj lađi... svi se nalazimo. Poput tih učenika, koji jednoglasno i u tjeskobi kažu: „ginemo“ (r. 38), tako smo i mi shvatili da ne možemo ići dalje svatko za sebe, već samo zajedno“ (Meditacija na Trgu sv. Petra, 27. ožujka 2020.). Doista smo prestrašeni, dezorijentirani i uplašeni. Bol i smrt daju nam iskusiti našu ljudsku krhkost, ali istodobno uočavamo da svi imamo snažnu želju za životom i oslobođenjem od zla. U tome smislu poziv na poslanje, poziv da izidemo iz sebe samih iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu pokazuje se kao prilika za solidarnost, služenje, posredovanje. Poslanje koje Bog povjerava svakome od nas pomaže nam osloboditi se straha i zaokupljenosti samima sobom i shvatiti da ponovno pronalazimo same sebe kad se darujemo drugima.

U žrtvi križa, gdje se do kraja ispunjava Isusovo poslanje (usp. Iv 19,28-30), Bog objavljuje da ljubi sve i svakog pojedinog (usp. Iv 19,26-27) i od svakoga od nas traži osobnu raspoloživost da budemo poslani, jer On je Ljubav koja nikada ne miruje nego je uvijek „u poslanju“, uvijek izlazi iz sebe kako bi dala život. Iz ljubavi prema ljudima Bog Otac je poslao Sina Isusa (usp. Iv 3,16). Isus je Očev misionar:

njegova osoba i njegovo djelo su potpuna poslušnost Očevoj volji (usp. Iv 4,34; 6,38; 8, 12-30; Heb 10,5-10). Isus, koji je raspet i uskrsnuo za nas, uključuje nas u svoje poslanje ljubavi i svojim Duhom, koji oživljava Crkvu, čini nas svojim učenicima i šalje nas u misiju u svijet i među narode.

„Misija, ‘Crkva koja izlazi’, nije neki program, nego naum koji se ostvaruje snagom volje. Krist je taj koji daje Crkvi izići iz sebe same. U poslanju naviještanja evandjelja ti se krećeš jer te Duh Sveti tjera i nosi“ (*Bez njega ne možemo ništa. Biti danas misionari u svijetu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2020., str. 14). Bog uvijek prvi ljubi nas i tom nas ljubavlju susreće i poziva. Naš osobni poziv plod je činjenice da smo sinovi i kćeri Božje u Crkvi, njegova obitelj, braća i sestre u onoj ljubavi koju nam je Isus posvjedočio. Svi, međutim, imaju ljudsko dostojanstvo utemeljeno na Božjem pozivu da budu djeca Božja i da u sakramentu krštenja i slobodi vjere postanu ono što su oduvijek bili u Božjem srcu.

Sama činjenica da smo besplatno primili život podrazumijeva poziv da uđemo u dinamiku sebedarja: to je sjeme koje će kod krštenika poprimiti zreli oblik kao odgovor ljubavi u braku i u djevičanstvu za Kraljevstvo Božje. Ljudski se život rađa iz Božje ljubavi, raste u ljubavi i stremljenju ljubavi. Nitko nije isključen iz Božje ljubavi, a u svetoj žrtvi Isusa Krista na križu Bog je pobijedio grijeh i smrt (usp. Rim 8,31-39). Za Boga, zlo – pa čak i grijeh – postaju izazov ljubiti i to ljubiti još većom ljubavlju (usp. Mt 5,38-48; Lk 22,33-34). Zato u pashalnom otajstvu Božje milosrđe liječi praiskonsku ranu zadanu ljudskom rodu i izlijeva se na cio svemir. Crkva, sveopći sakrament Božje ljubavi prema svijetu, nastavlja Isusovo poslanje u povijesti i šalje nas svukuda da bi Bog, po našem svjedočenju vjere i naviještanju evandjelja, mogao ponovno očitovati svoju ljubav i dotaknuti i preobraziti srca, umove, tijela, društva i kulture na svakome mjestu i u svakome vremenu.

Poslanje je slobodan i svjestan odgovor na Božji poziv. No, taj poziv prepoznajemo samo kad živimo osobni odnos s Isusom živim u njegovoj Crkvi. Zapitajmo se: jesmo li spremni prihvatiti prisutnost Duha Svetoga u svome

životu, poslušati poziv na poslanje, bilo u životu u braku, bilo u posvećenom ili svećeničkom životu, u svojoj svakodnevici? Jesmo li spremni biti poslani na bilo koje mjesto kako bismo svjedočili svoju vjeru u Boga milosrdnog Oca, kako bismo naviještali Evanđelje spasenja Isusa Krista, kako bismo dijelili božanski život Duha Svetoga izgrađujući Crkvu? Jesmo li poput Marije, Isusove majke, spremni bespridržajno se staviti u službu Božje volje (usp. Lk 1,18)? Ta je unutarnja raspoloživost veoma važna ako želimo reći Bogu: „Evo me, Gospodine, mene pošalji“ (usp. Iz 6,8). I to ne apstraktno, nego u ovom času Crkve i povijesti.

Shvatiti što nam Bog govori u ovim vremenima pandemije predstavlja također izazov za poslanje Crkve. Bolest, patnja, strah i izolacija stavljaju pred nas određena pitanja. Siromaštvo onih koji umiru sami, koji su napušteni, koji su ostali bez posla i primanja, beskućnika i onih koji nemaju što jesti tjeraju nas na razmišljanje. Prisiljeni držati fizički razmak i ostati u kući pozvani smo ponovno otkriti važnost društvenih odnosa kao i zajednički odnos s Bogom. Te okolnosti ne samo da ne bi smjele dovesti do toga da u nama porastu nepovjerenje i ravnodušnost nego bi nas trebale navesti da posvećujemo još veću pažnju našem odnosu prema drugima. A po molitvi, kojom Bog dotiče i pokreće naša srca, postajemo otvoreni za potrebe naše braće i sestara za ljubavlju, za do-

stojanstvom i slobodom i ona u nama budi odgovornost za sav stvoreni svijet. Nemogućnost da se kao Crkva okupljamo na slavlju euharistije dovela nas je u situaciju da smo dijelili iskustvo brojnih kršćanskih zajednica koje ne mogu svake nedjelje slaviti misu. U takvim okolnostima pitanje koje nam Bog postavlja glasi: „Koga da pošaljem?“ i od nas očekuje velikodušan i uvjeren odgovor: „Evo me, mene pošalji!“. Bog nastavlja tražiti koga da pošalje svijetu i narodima da svjedoči njegovu ljubav, njegovo spasenje od grijeha i smrti, njegovo oslobođenje od zla (usp. Mt 9,35-38; Lk 10,1-12).

Proslava Svjetskog dana misija ujedno nam pruža priliku još jednom potvrditi kako su molitva, promišljanje i materijalna pomoć prigode za djelatno sudjelovanje u Isusovu poslanju u njegovoj Crkvi. Svrha je ljubavi izražene u priložima, koji se prikupljaju na liturgijskim slavljinama na treću nedjelju u listopadu, poduprijeti misijski rad koji u moje ime obavljaju Papinska misijska djela kako bismo izišli ususret duhovnim i materijalnim potrebama narodâ i crkava u čitavome svijetu, za spas svijetu.

Neka nas Presveta Marija, Zvijezda evangelizacije i Utjeha žalosnih, misijska učenica svojega Sina Isusa, nastavi zagovarati i biti nam na pomoć.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom, 31. svibnja 2020., svetkovina Duhova.

Papina poruka za 4. Svjetski dan siromaha (15.11.2020.)
“PRUŽI SVOJU RUKU SIROMAHU” (usp. Sir 7,32)

Drevna je mudrost postavila ove riječi kao sveto pravilo kojeg se valja držati u životu. Danas te riječi nisu izgubile ništa na svojoj važnosti i značenju, pomažući nam usmjeriti pogled na ono što je bitno i savladati barijere ravnodušnosti. Siromaštvo poprima uvijek različita lica koja zahtijevaju da se posveti pažnju svakoj pojedinoj situaciji. U svakoj od njih imamo priliku susresti se Gospodina Isusa koji je objavio da je prisutan u najmanjoj svojoj braći i sestrama (usp. Mt 25,40).

1. Uzmimo u ruke Knjigu Sirahovu iz Staroga zavjeta. U njoj nalazimo riječi učitelja mudrosti koji je živio dvjestotinjak godina prije Krista. On je tražio mudrost koja muškarce i žene čini boljima i sposobnijima dublje sagleda-

ti životne događaje. Učinio je to u vrijeme teške kušnje za Izraelski narod, vrijeme patnje, tuge i bijede zbog dominacije stranih sila. Kao čovjek velike vjere, ukorijenjen u tradiciji svojih preda, prva mu je misao bila obratiti se Bogu i zamoliti ga za dar mudrosti. Gospodin mu nije uskratio svoju pomoć.

Od prvih stranica knjige Sirah iznosi svoje savjete koji se tiču mnogih konkretnih životnih situacija, od kojih je jedna siromaštvo. On inzistira na tome da i usred nevolja moramo i dalje stavljati svoje pouzdanje u Boga: „Ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalnosti svoje bijede. Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i

odabranici u peći poniženja. Vjeruj u Gospoda, i on će ti pomoći, kroči pravom stazom i uzdaj se u njega. Vi što se bojite Gospoda, očekujte njegovu milost i ne skrećite s pravoga puta, da ne propadnete“ (2,2-7).

2. Stranicu po stranicu otkrivamo dragocjenu zbirku savjeta o tome kako postupati u svjetlu prisnog odnosa s Bogom, tvorcem i ljubiteljem stvorenoga svijeta, pravednim i brižnim prema svojoj djeci. Međutim, to stalno upućivanje na Boga ne odvraća pogled od konkretnog čovjeka. Naprotiv, to dvoje je usko povezano.

Jasno to pokazuje ulomak iz kojeg je preuzet naslov ove Poruke (usp. 7,29-36). Molitva Bogu i solidarnost sa siromašnima i onima koji pate neraskidivo su povezani. Da bismo Gospodinu iskazali štovanje koje mu je milo moramo prepoznati kako svaka osoba, pa i najsiromašnija i najprezrenija, nosi u sebi utisnut Božji lik. Iz te svijesti proizlazi dar Božjeg blagoslova koji se stječe velikodušnošću iskazanom siromašnima. Stoga, vrijeme posvećeno molitvi nikada ne može postati izgovorom za zanemarivanje bližnjega u potrebi. Sasvim suprotno: Gospodinov se blagoslov spušta na nas, a molitva postiže svoj cilj ako su praćeni služenjem siromašnima.

3. Kako je to drevno učenje aktualno također za nas! Naime, Božja riječ nadilazi prostor i vrijeme, religije i kulture. Velikodušnost kojom podupiremo slabe, tješimo ožalošćene, ublažavamo patnju i vraćamo dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto, uvjet je za ljudski život u punini. Odluka da posvetimo brigu siromašnima, njihovim različitim potrebama, ne može biti uvjetovana raspoloživim vremenom, privatnim interesima i jalovim pastoralnim ili socijalnim projektima. Snagu Božje milosti ne smije se gušiti narcisoidnom težnjom da sebe uvijek stavljamo na prvo mjesto.

Teško je držati svoj pogled usredotočen na siromahe, ali je to više no ikad nužno ako želimo dati pravi smjer našem osobnom i društvenom životu. Ne radi se o tome da na to trošimo mnogo riječi, nego radije o konkretnom predanom zalaganju nadahnutom Božjom ljubavlju. Svake godine, o Svjetskom danu siromaha, vraćam se na tu temeljnu stvarnost za život Crkve, jer siromašni jesu i uvijek će biti s nama (usp. Iv 12,8) da nam pomognu pronaći Kristovu prisutnost u svom svakodnevnom životu.

4. Susret sa siromašnom osobom predstavlja za nas izazov i tjera nas na razmišljanje. Kako

možemo pridonijeti uklanjanju ili barem ublažavanju njihove marginaliziranosti i patnje? Kako im možemo pomoći u njihovu duhovnom siromaštvu? Kršćanska je zajednica pozvana uključiti se u to iskustvo dijeljenja i svjesna je toga da tu zadaću ne može povjeriti nekom drugom da je namjesto nje vrši. A da bismo pružili potporu siromašnima od temeljne je važnosti osobno živjeti iskustvo evandeoskog siromaštva. Ne možemo se osjećati “dobro” sve dok je bilo koji član ljudske obitelji zapostavljen i postao sjenom. Tihi krik brojnih siromaha treba naći Božji narod spremnim i pripravnim, uvijek i posvuda, dati da se čuje njihov glas, zaštititi ih i biti solidaran s njima kad se suočavaju s tolikom prijetvornošću i tolikim neodržanim obećanjima te ih pozvati da sudjeluju u životu zajednice.

Točno je da Crkva nema sveobuhvatna rješenja za ponuditi, ali Kristovom milošću ona može ponuditi svoje svjedočenje i svoje geste suradnje. Osjeća, usto, svojom dužnošću govoriti u ime onih koji nemaju ni ono osnovno za život. Podsjećati sve na veliku vrijednost općega dobra za kršćanski narod predstavlja životni zadatak koji se izražava u nastojanju da se ne zaboravi nikoga od onih čije se temeljne ljudske potrebe ne poštuju.

5. Pružanje ruke pomaže otkriti, prije svega onome koji to čini, da u nama postoji prirodna sposobnost činiti djela koja životu daju smisao. Koliko pruženih ruku vidamo svaki dan! Nažalost, sve se češće događa da nas bjesomučni ritam života uvuče u vrtlog ravnodušnosti do te mjere da više ne znamo prepoznati ono dobro što se u tišini svakoga dana i s velikom velikodušnošću čini svuda oko nas. Događa se tako da tek kad nešto poremeti tijek našeg života, oči nam postanu sposobne vidjeti dobrotu svetaca “iz susjedstva”, „onih koji žive u našoj blizini i odraz su Božje prisutnosti“ (Apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 7), ali o kojima nitko ne govori. Novinski stupci, mrežne stranice i televizijski ekrani vrve lošim vijestima do te mjere da se čini da zlo suvereno vlada. No, tome nije tako. Zloće i nasilja, zlostavljanja i korupcije zasigurno ne nedostaje, ali život je protkan djelima poštivanja i velikodušnosti koji ne samo da kompenziraju zlo, nego nas potiču ići dalje kroz život i biti puni nade.

6. Pružena ruka je znak koji izravno upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav. Ovih mjeseci,

kada čitav svijet kao da je pokorio virus koji je donosio bol i smrt, očaj i izgubljenost, koliko smo samo ispruženih ruku mogli vidjeti! Pružena ruka liječnika koji se brine o svakom pacijentu i pokušava pronaći pravi lijek. Pružena ruka medicinskih sestara i tehničara koji su i nakon radnog vremena ostajali brinuti se o bolesnima. Pružena ruka zaposlenih u administraciji koji su nabavljali sredstva kako bi što više života bilo spašeno. Pružena ruka ljekarnika pozvanoga odgovoriti na mnoge zahtjeve i izložena opasnosti izravnog kontakta s ljudima. Pružena ruka svećenika koji slomljena srca podjeljuje blagoslov. Pružena ruka volontera koji pomaže onima koji žive na ulici i onima koji, iako imaju krov nad glavom, nemaju što za jesti. Pružena ruka muškaraca i žena koji su radili na pružanju osnovnih usluga i sigurnosti. Mogli bismo navesti i druge pružene ruke i složiti lijepi rukovet dobrih djela. Sve te ruke su prkosile zarazi i strahu samo kako bi pružile podršku i utjehu.

7. Ova pandemija stigla je iznenada i zatekla nas nespremne, izazvavši snažan osjećaj zbunjenosti i bespomoćnosti. No, siromašnima se nikada nije prestalo pružati ruku. Time smo pružili svjedočanstvo kako smo spremni prepoznati siromaha i pružiti mu pomoć kad mu je potrebna. Sredstva za činjenje milosrđa ne mogu se improvizirati. Potrebno se svakodnevno u tome vježbati polazeći od svijesti kako mi prvi trebamo pruženu ruku drugoga.

Ovaj trenutak kroz koji prolazimo poljuljao je mnoge naše sigurnosti. Osjećamo se siromašnjima i slabijima jer smo iskusili osjećaj vlastite ograničenosti i doživjeli da nam se ograničavaju slobode. Gubitak posla, nemogućnost susretanja dragih nam osoba, kao i izostanak uobičajenih međuljudskih odnosa iznenada su nam otvorili oči za horizonte koje smo odavno prestali primjećivati uzimajući ih zdravo za gotovo. Naša duhovna i materijalna bogatstva dovedena su u pitanje i otkrili smo kako nas je obuzeo strah. Zatvoreni u tišini svojih domova otkrili smo koliko je važna jednostavnost i držati pogled usredotočen na ono bitno. Shvatili smo koliko nam treba novo bratstvo sposobno za međusobno pomaganje i uzajamno poštivanje. Ovo je povoljno vrijeme za „iznova osjetiti da trebamo jedni druge, da imamo zajedničku odgovornost za druge i svijet [...]”. Već predugo grcemo u moralnoj degradaciji izrugujući se s

etikom, dobrotom, vjerom i poštenjem [...]. To rušenje samih temelja društvenog života na kraju može dovesti samo do toga da se borimo jedni protiv drugih kako bismo obranili vlastite interese, do novih oblika nasilja i okrutnosti, i zaprekâ rastu istinske kulture brige za okoliš“ (Enc. *Laudato si'*, 229). Riječju, teške ekonomske, financijske i političke krize neće prestati sve dok odgovornost koju svaki od nas mora osjećati prema bližnjemu i prema svakoj osobi bude tek mrtvo slovo na papiru.

8. “Pruži ruku siromahu” je, dakle, poziv na odgovornost i izravno predano zalaganje za svakog onoga koji osjeća da ga je zadesila ista sudbina. To je poticaj da preuzmemo na sebe breme najslabijih, kao što podsjeća sveti Pavao: „Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima. Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jednoj riječi, u ovoj: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga! [...]” Nosite jedni bremena drugih“ (Gal 5,13-14; 6,2). Apostol uči da sloboda koja nam je darovana smrću i uskrsnućem Isusa Krista predstavlja za svakog od nas odgovornost staviti se u službu drugih, prije svega najslabijih. To nije tek neobavezni poticaj, nego uvjet za autentičnost vjere koju ispovijedamo.

Tu nam je ponovno od pomoći Knjiga Sirahova u kojoj se predlažu konkretni načini podrške najugroženijima pribjegavajući pritom nekim sugestivnim slikama. Najprije promatra slabost onih koji su ožalošćeni: „Ne uklanjaj se od onih koji plaču“ (7, 34). Vrijeme pandemije prisililo nas je na strogu izolaciju onemogućivši nam čak tješiti i biti blizu prijatelja i poznanika ožalošćenih zbog gubitka svojih dragih. Sveti pisac, nadalje, kaže: „Ne zaboravi posjetiti bolesnika“ (7, 35). Nije nam bilo moguće biti uz one koji trpe i istodobno smo postali svjesni krhkosti naše egzistencije. Ukratko, Božja nam riječ nikada ne da mira, neprestano nas potiče činiti dobro.

9. “Pruži ruku siromahu” iznosi na vidjelo oprečan stav onih koji drže ruke u džepovima i ne dopuštaju da ih gane siromaštvo, za koje su često i oni sami odgovorni. Ravnodušnost i cinizam njihova su svakodnevna hrana. Kakve li razlike u odnosu na velikodušne ruke koje smo opisali! Ima, naime, ruku koje se pružaju do računala da prebace novčana sredstva s jednoga kraja svijeta na drugi, omogućujući bo-

gaćenje uskim skupinama oligarha i gurajući u bijedu mnoge ljudi ili dovodeći time čak do propasti čitave narode. Ima ruku koje gomilaju novac prodajom oružja koje će druge ruke, pa i dječje, koristiti da siju smrt i siromaštvo. Ima pruženih ruku koje potajice pružaju smrtonosne doze kako bi se obogatili i živjeli u raskoši i prolaznoj razuzdanosti. Ima i pruženih ruku koje u lažnoj dobrohotnosti donose zakone koje oni sami ne poštuju.

U takvim okolnostima „isključeni i dalje čekaju. Da bi se podupro način života koji isključuje druge, ili da bi se održalo oduševljenje i zanos za taj egoistični ideal, razvila se globalizacija ravnodušnosti. Postajemo, a da toga nismo gotovo ni svjesni, neosjetljivi na bolni vapaj siromašnih, ne plaćemo više zbog boli i patnje koja je snašla druge i čak ne osjećamo ni potrebu da im pomognemo, kao da je netko drugi pozvan sve to činiti jer je to nešto što se nas ne dotiče. Kultura blagostanja čini nas neosjetljivima i uzbudimo se tek ako tržište ponudi nešto što nismo još uvijek kupili, dok nas sudbina onih koji žive u neimaštini zbog oskudnih mogućnosti ne može dirnuti u srce“ (Apost. pob. Evanđelii gaudium, 54). Nećemo moći biti sretni dok ove ruke koje siju smrt ne budu pretvorene u oruđa pravde i mira za čitav svijet.

10. „U svim svojim djelima misli na svoj konac“ (Sir 7,36). Tom rečenicom Sirah zaključuje ovo svoje razmišljanje. Taj se tekst može dvojako tumačiti. Može se tumačiti u smislu da trebamo biti svjesni toga da će našem životu prije ili kasnije doći kraj. Spominjati se naše zajedničke sudbine može nam pomoći da živimo svoj život u znaku brige za one koji su

siromašniji od nas ili nisu imali iste mogućnosti kao mi. Postoji i drugo tumačenje koje prije svega ističe cilj, svrhu kojoj svatko od nas teži. Cilj našeg života traži da imamo projekt koji treba provoditi u životu i put koji ćemo neumorno slijediti. A svrha svakog našeg djelovanja ne može biti drugo doli ljubav. To je cilj koji smo pred sebe stavili i ništa nas ne smije od toga odvratiti. Ta ljubav je sudjelovanje, posvećenost i služenje, ali započinje otkrićem da smo mi prvi ljubljani i probuđeni za ljubav. Taj se cilj javlja kad dijete upozna majčin osmijeh i osjeća se ljubljenim samo zato što postoji. I osmijeh koji dijelimo sa siromahom izvor je ljubavi i omogućuje živjeti u radosti. Pružena ruka se, dakle, uvijek može obogatiti osmijehom onoga koji ne ističe u prvi plan sebe i vrijednost pružene pomoći, nego jednostavno nalazi radost u tome da može živjeti kao Kristov učenik.

Na tom putu svakodnevnog susreta sa siromašnima prati nas Majka Božja koja je, više od svih drugih majki, Majka siromaha. Djevičica Marija dobro poznaje teškoće i trpljenja onih koji su marginalizirani, jer se i sama nalazila u sličnoj situaciji kad je rodila Sina Božjega u staji. Zbog Herodovih prijetnji, ona je sa zaručnikom Josipom i malim Isusom pobjegla u drugu zemlju i Sveta je obitelj nekoliko godina dijelila sudbinu izbjeglica. Neka molitva Majci siromaha ujedini tu njezinu ljubljenu djecu sa svima oni koji im služe u Kristovo ime. Neka molitva promijeni pruženu ruku u zagrljaj diništva i ponovno pronađenoga bratstva.

Rim, pri svetom Ivanu Lateranskom, 13. lipnja 2020., liturgijski spomen svetog Antuna Padovanskog.

Papina poruka za 106. Svjetski dan selilaca i izbjeglica (27.12.2020.)

POPUT ISUSA KRISTA, PRISILJENI BJEŽATI. PRIHVATITI, ZAŠTITITI, PROMICATI I INTEGRIRATI PROGNAHIKE

Početkom ove godine u svom obraćanju članovima Diplomatskog zbora akreditiranog pri Svetoj Stolici ubrojio sam među izazove našeg suvremenog svijeta tragediju prognanika (interno raseljenih osoba): „Usljed sukoba i izvanrednih humanitarnih prilika, pogoršanih klimatskim promjenama, povećava se broj raseljenih osoba i to se odražava na osobe koje već ionako grcaju u teškom siromaštvu. U mnogim zemljama u kojima vladaju takve

prilike nedostaju odgovarajuće strukture koje omogućuju izaći ususret potrebama raseljenih osoba“ (9. siječnja 2020.).

Zbog tih sam razloga odlučio posvetiti ovu Poruku drami prognanikâ, često nevidljivoj tragediji koju je globalna kriza izazvana pandemijom COVID-19 samo pogoršala. Zbog svoje siline, težine i geografske raširenosti ta je kriza, naime, utjecala na mnoge druge izvanredne humanitarne situacije kojima su pogođeni

milijuni ljudi te se međunarodne inicijative i pomoć neophodni za spašavanje života svelo zapravo na nacionalne političke planove. Ali „ovo nije vrijeme zaborava. Kriza s kojom smo suočeni ne smije dovesti do toga da smetnemo s uma mnoge druge izvanredne situacije koje povlače za sobom patnje mnogih ljudi“ (Poruka Urbi et Orbi, 12. travnja 2020.).

U svjetlu tragičnih zbivanja koja su obilježila 2020. godinu, želio bih da ova Poruka, iako je posvećena prognanicima, dopre do svih onih koji su prolazili i još uvijek prolaze kroz iskustvo oskudice, napuštenosti, marginaliziranosti i odbačenosti kao rezultat COVID-19.

Želio bih krenuti od slike koja je nadahnula papu Pija XII. pri sastavljanju apostolske konstitucije *Exsul familia* (1. kolovoza 1952.). Prilikom bijega u Egipat mali je Isus zajedno sa svojim roditeljima iskusio tragično stanje prognanika i izbjeglica „označeno strahom, nesigurnošću, nedaćama (usp. Mt 2,13-15.19-23). Nažalost i danas se milijuni obitelji mogu prepoznati u toj tužnoj stvarnosti. Televizija i radio nam gotovo svakodnevno donose vijesti o izbjeglicama koje bježe od gladi, ratova i drugih velikih opasnosti, u potrazi za sigurnošću i dostojanstvenim životom za sebe i svoje obitelji“ (Angelus, 29. prosinca 2013.). U svakom od njih prisutan je Isus koji je prisiljen, kao u Herodovo vrijeme, bježati kako bi se spasio. Na njihovim smo licima pozvani prepoznati lice Krista gladna, žedna, gola, bolesna, stranca i utamničena koji treba našu pomoć (usp. Mt 25,31-46). Ako ga prepoznamo u tim licima moći ćemo mu zahvaliti što smo ga uspjeli upoznati, ljubiti i služiti mu u njima.

Raseljeni nam nude tu mogućnost da susret-nemo Gospoda, „iako je našim očima teško prepoznati ga takva: u poderanoj odjeći, prljavih stopala, nagrđena lica, izranjena tijela, nesposobna služiti se našim jezikom“ (Homilija, 15. veljače 2019.). Na taj smo pastoralni izazov pozvani odgovoriti sa četiri glagola koje sam naznačio u svojoj Poruci za ovaj Dan 2018. godine: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati. Njima bih sada želio dodati još šest parova glagola koji odgovaraju vrlo praktičnim radnjama međusobno povezanim jednim uzročno-posljedičnim odnosom.

Potrebno je poznavati da bi se razumjelo. Znanje je nužan korak prema razumijevanju drugih. Uči nas to sâm Isus u zgodi o učeni-

cima iz Emausa: „I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. Ali prepoznati ga – bijaše uskraćeno njihovim očima“ (Lk 24,15-16). Kad govorimo o migrantima i raseljenim osobama prečesto se zaustavljamo na statističkim podacima. Ali ne radi se o brojevima, nego o stvarnim ljudima! Susret s njima pomoći će nam da ih upoznamo, a kad se upoznamo s njihovim pričama moći ćemo ih razumjeti. Moći ćemo, na primjer, shvatiti da je nesigurnost koju smo tako bolno iskusili uslijed ove pandemije konstantno prisutna u životima raseljenih osoba.

Potrebno je biti bližnji da bi se moglo služiti. To se može činiti samorazumljivim, ali često tomu nije tako. „Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj“ (Lk 10, 33-34). Strahovi i predrasude – tolike predrasude – drže nas podalje od drugih i često nas priječe da im „budemo bližnji“ i služimo im s ljubavlju. Približiti se bližnjemu često znači biti spremni izložiti se rizicima, kao što su nas posljednjih mjeseci lijepo poučili mnogi liječnici i medicinske sestre i tehničari. Ta spremnost da se približimo i služimo nadilazi puki osjećaj dužnosti. Najljepši primjer u tome dao nam je sâm Isus kad je oprao noge učenicima: svukao je sa sebe haljinu, kleknuo i uprljao svoje ruke (usp. Iv 13,1-15).

Da bismo se jedni s drugima pomirili potrebno je slušati. Uči nas tome sâm Bog koji je, poslavši svoga Sina u svijet, htio čuti bolne uzdisaje čovječanstva ljudskim ušima: „Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca [...] da se svijet spasi po njemu“ (Iv 3,16-17). Ljubav koja pomiruje i spašava započinje slušanjem. U današnjem se svijetu poruke množe, ali nestaje navike slušanja. Ali samo poniznim i pažljivim slušanjem možemo prispjeti istinskom međusobnom pomirenju. Godine 2020. na našim je ulicama tjednima vladala tišina. Dramatična i zabrinjavajuća tišina, ali tišina koja nam je pružila priliku da poslušamo vapaj ranjivih osoba, raseljenih osoba i našeg teško bolesnog planeta. To slušanje nam daje priliku pomiriti se sa svojim bližnjima, s mnogim odbačenima, sa samima sobom i s Bogom, koji se nikada ne umara nuditi nam svoje milosrđe.

Da bi se raslo, potrebno je dijeliti. Dijeljenje je bilo od ključne važnosti u prvoj kršćanskoj zajednici. „U mnoštva onih što prigrliše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko“ (Dj 4,32). Bog nije htio da resursi našeg planeta budu na korist samo nekima. Ne, to nije bila Gospodinova volja! Moramo naučiti dijeliti s drugima kako bismo rasli svi zajedno, bez iznimke. Pandemi-ja nas je podsjetila kako smo svi u istom čamcu. Ponovno otkrivena svijest da imamo iste brige i strahove pokazala nam je još jednom da se nitko ne spašava sâm. Da bismo uistinu rasli moramo rasti zajedno, dijeleći ono što imamo, poput dječaka koji je Isusu ponudio pet ječmenovih kruhova i dvije ribe... I bilo je to dovoljno za pet tisuća ljudi (usp. Iv 6,1-15)!

Moramo uključivati da bismo promicali. Tako je, naime, Isus učinio sa ženom Samarijankom (usp. Iv 4,1-30). Gospodin joj prilazi, sluša je, govori njezinu srcu, a zatim je vodi do istine te ona postaje blagovjesnicom Radosne vijesti: „Dođite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?“ (r. 29). Kadikad nam polet za služenje drugima onemogućuje vidjeti njihova stvarna bogatstva. Ako želimo uistinu promicati osobe kojima pružamo pomoć, moramo ih uključiti i učiniti ih protagonistima vlastitog otkupljenja. Pandemi-ja nas je podsjetila na to koliko je suodgovornost bitna i da se samo s doprinosom sviju – pa i kategorija koje se često podcjenjuje – možemo uhvatiti u koštac s ovom krizom. Moramo pronaći „hrabrost da se otvore prostori u kojima će se svi moći osjetiti pozvanima i omogućiti nove oblike gostoljubivosti, bratstva i solidarnosti“ (Meditacija na Trgu svetog Petra, 27. ožujka 2020.).

Da bi se gradilo potrebno je surađivati. To je ono što Apostol Pavao poručuje korintskoj zajednici: „Zaklinjem vas, braćo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja“ (1 Kor 1,10). Izgrađivati Božje Kraljevstvo zajednička je dužnost svih kršćana i zato trebamo naučiti surađivati i pritom ne podleći napasti

ljubomore, nesloge i podjela. I u sadašnjim prilikama treba ponoviti: „Ovo nije vrijeme egoizama, jer izazov s kojim se suočavamo svima nam je zajednički i ne razlikuje jedne od drugih“ (Poruka Urbi i Orbi, 12. travnja 2020.). Da bismo sačuvali naš zajednički dom i postigli to da bude sve više u skladu s Božjim izvornim planom moramo se zalagati oko toga da se zajamči međunarodna suradnja, globalna solidarnost i založenost lokalne zajednice, ne isključujući nikoga.

Zaključit ću molitvom nadahnutom primjermom svetog Josipa, osobito u trenutku kad je bio prisiljen pobjeći u Egipat kako bi spasio dijete Isusa.

Oče, Ti si povjerio svetom Josipu ono što ti je bilo najdragocjenije: Dijete Isusa i njegovu majku kako bi ih zaštitio od opasnosti i prijetnji zlih ljudi.

Daj i nama iskusiti njegovu zaštitu i pomoć. Neka on, koji je i sam proživio patnje onih koji bježe zbog mržnje moćnih, utješi i zaštiti svu našu braću i sestre koje su rat, siromaštvo i nužda nagnali da napuste svoje domove i svoje zemlje te su se kao izbjeglice zaputili prema sigurnijim mjestima.

Pomozi im, po njegovu zagovoru, da smognu snage ići dalje, naći utjehu u tuzi i hrabrost u toj kušnji.

Podari svima onima koji ih primaju nešto od nježnosti tog pravednog i mudrog oca koji je ljubio Isusa kao pravog sina i podupirao Mariju na svakom koraku.

Neka on, koji je zaradivao kruh radom svojih ruku, uzmogne osigurati onima kojima je oduzeto sve u životu dostojanstvo rada i mir vlasti-toga doma.

To te molimo po Isusu Kristu, tvome Sinu, kojeg je sveti Josip spasio bijegom u Egipat i pouzdajući se u zagovor Djevice Marije koju je ljubio kao vjerni zaručnik u skladu s tvojom voljom. Amen.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom, 13. svibnja 2020., spomen Blažene Djevice Marije Fatimske.

Franjo

DEKRET U VRIJEME COVID-19

Br. 153/20

U teškom vremenu u koje živimo zbog pandemije Covid-19, razmišljajući o slučaju zabrane slavljenja liturgije u zajednici u crkvi kao uputu (propis) biskupa na području njihove nadležnosti, stigle su u ovu Kongregaciju pismene molbe koje se odnose na nadolazeće vazmene svetkovine. S obzirom na to nude se opće upute i neke sugestije biskupima.

1 – S OBZIROM NA DATUM USKRS. Srce liturgijske godine, Uskrs nije svetkovina kao druge: slavljen u luku od tri dana, Uskrsno Trodnevlje, prethodeći Korizmom i okrunjeno Duhovima, ne može se prebaciti.

2 – KRIZMANA MISA. Vrednujući konkretni slučaj u različitim zemljama, biskup ima mogućnost odgoditi je za poslije.

3 – UPUTE ZA USKRSNO TRODNEVLJE.

Gdje je civilna vlast i crkvena donijela ograničenja, za Uskrsno Trodnevlje neka se drži sljedećeg.

Neka biskupi dadnu upute, usuglašene s Biskupskom Konferencijom, kako bi u katedralnim crkvama i u župnim crkvama, iako bez fizičkog sudjelovanja vjernika, biskup i župnici neka slave liturgijska otajstva Uskrsnog Trodnevlja, neka obavijeste vjernike o satu početka na način da se mogu ujediniti u molitvi u vlastitim stanovima. U ovom slučaju nam pomažu izravne telematske komunikacije, ne snimljene.

Biskupska Konferencija i pojedine biskupije neka ponude pomoć kako bi pomogli u obiteljskoj i osobnoj molitvi.

VELIKI ČETVRTAK, u crkvama katedralnim i župnim, u mjeri određene stvarne mogućnosti po dužnosti, svećenici u župi mogu koncelebrirati na Misi Večere Gospodnje; dopušta se iznimno svim svećenicima mogućnost slavljenja toga dana, na prikladnom mjestu, Misa bez naroda. Pranje nogu, već fakultativno, ispušta se. Na kraju Mise Večere Gospodnje ispušta se proce-

sija i Presveti Sakrament se čuva u tabernakulu. Svećenici koji nemaju mogućnost slavljenja Mise neka mole Večernju (usp. *Liturgija Časova*).

VELIKI PETAK, u katedralnim i župnim crkvama, u mjeri određene stvarne mogućnosti po dužnosti, biskup/ župnik slavi Muku Gospodnju. U univerzalnoj molitvi dijecezanski biskup treba se pobrinuti da odredi posebnu nakanu za bolesne, mrtve, onoga tko se nalazi u situaciji slabosti /zbunjenosti, izgubljenosti/ (usp. *Rimski Misal*, str. 314 br. 13).

USKRSNA NEDJELJA, USKRSNO BDIJENJE: ona se slavi samo u katedralnim i župnim crkvama, u mjeri određene stvarne mogućnosti po dužnosti. Za „početak bdijenja ili svjetla“ ispušta se paljenje vatre, upali se uskrsna svijeća i, izostavlja se procesija, obavi se uskrsni navještaj (*Exsultet*). Slijedi „liturgija riječi“. Za „krsnu liturgiju“, samo se obnove krsna obećanja (usp. *Rimski Misal*, str. 371, br. 55). Zatim „liturgija euharistijska“.

Oni koji ni na kakav način ne mogu sudjelovati u Uskrsnom bdijenju slavljenom u crkvi, neka mole Časoslov Službe čitanja prema Uskrsnoj nedjelji (usp. *Liturgiju časova*).

Za samostane, sjemeništa, redovničke zajednice, odlučuje dijecezanski biskup.

Izričaji pučke pobožnosti i procesije koje obogaćuju dane Svetog Tjedna i Uskrsnog Trodnevlja, prema sudu dijecezanskog biskupa, mogu se prebaciti na druge odgovarajuće dane, npr. 14. i 15. rujana

Po mandatu Vrhovnog svećenika za sada toliko.

Iz Sjedišta Kongregacije za Božanski Kult i Disciplinu Sakramenata, 19. ožujka 2020., svetkovina sv. Josipa, Zaštitnika Univerzalne Crkve.

Robert kard. Sarah
Prefekt

✠ Arthur Roche
Nadbiskup Tajnik

DEKRET U VRIJEME COVID-19 (II.)

Br. 154/20

Imajući u vidu brzinu razvoja pandemije Covid-19 i uzimajući u obzir zapažanja koja su nam pristigla od Biskupskih konferencija, ova Kongregacija nudi ažurirane opće smjernice i prijedloge koje smo već dali biskupima u prethodnom dekretu od 19. ožujka 2020.

Budući da se datum Uskrsa ne može prenositi, u zemljama pogođenima bolešću gdje su predviđena ograničenja okupljanja i kretanja osoba, neka biskupi i svećenici slave obrede Svetoga Tjedna bez okupljanja naroda i na odgovarajućem mjestu izbjegavajući koncelebraciju i ispuštajući pružanje mira.

Neka vjernici budu obaviješteni o vremenu početka slavljenja na način da se mogu uključiti u molitvu iz vlastitih domova. Mogu biti od koristi i izravni prijenosi preko društvenih sredstava priopćivanja, neregistrirani. U svakom slučaju važno je posvetiti određeno vrijeme molitvi s posebnim naglaskom na Božanski časoslov.

Biskupske konferencije i pojedine biskupije neka ne propuste ponuditi pomagala kako bi pomogli obiteljskoj i osobnoj molitvi.

1. **Cvjetnica.** Proslava svečanog ulaska Gospodinova u Jeruzalem neka se slavi u unutarnjem dijelu crkava. U katedralama neka se prilagodi slavlje prema drugom načinu koju predviđa Rimski Misal, a u župnim crkvama i drugim mjestima treći način.
2. **Misa krizme.** Procjenjujući svaki konkretni slučaj u različitim zemljama, Biskupske konferencije mogu dati upute o eventualnom prijenosu na drugi datum.

3. **Veliki Četvrtak.** Obred pranja nogu, koji je ionako neobavezan, se izostavlja. Na kraju Mise Večere Gospodnje, neka se izostavi procesija i Presveto neka se čuva u tabernakulu. Taj dan iznimno se dozvoljava svećenicima mogućnost slavljenja Mise na odgovarajućem mjestu, bez okupljanja vjernika.

4. **Veliki Petak.** Biskupi će se pobrinuti da u Općoj molitvi dodaju posebni zaziv za one koji se nalaze u vrlo teškom stanju, za bolesne, za pokojne (usp. Rimski Misal). Čin klanjanja križu poljupcem neka se ograniči samo na služitelja.

5. **Vazmeno bdijenje.** Neka se slavi isključivo u katedralama i župnim crkvama. U krsnoj liturgiji neka se zadrži samo Obnova krsnih obećanja (usp. RM).

Sjemeništa i svećenički zavodi, samostani i redovničke zajednice neka se drže uputa ovoga Dekreta.

Pučke pobožnosti i procesije, koje obogaćuju dane Svetoga Tjedna i Vazmenoga Trodnevlja, prema prosudbi mjesnoga biskupa, mogu biti odgođene za druge prikladnije dane, npr. 14. i 15. rujna.

Prema nalogu pape Franje samo za ovu 2020.

Iz Ureda Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, 25. ožujka 2020., na svetkovinu Blagovijesti.

Robert kard. Sarah
Prefekt

✠ Arthur Roche
Nadbiskup Tajnik

MISA U VRIJEME PANDEMIJE**Ulazna antifona Iz 53,4**

A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo.

Zborna

Svemogući i vječni Bože, sigurno utočište patnika, svrni svoj dobrohotan pogled na nas, koji te s vjerom zazivamo u nevolji i udijeli vječni

mir pokojnima, olakšanje uplakanima, zdravlje bolesnima, mir umirućima, snagu zdravstvenim radnicima, duha mudrosti upraviteljima i duha da se približimo svima s ljubavlju da zajedno slavimo tvoje sveto ime. Po Isusu Kristu Gospodinu našem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova.

Darovna

Primi, Gospodine, darove koje ti prikazujemo u ovo vrijeme opasnosti i, po tvojoj moći, neka postanu za nas izvor ozdravljenja i mira. Po Kristu Gospodinu našem.

Pričesna antifona Mt 11,28

Dodite k meni svi, koji ste izmoreni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti, govori Gospodin.

Popričesna

Primili smo, o Bože, iz tvoje ruke lijek vječnoga života, učini da se po ovom sakramentu proslavimo u punini nebeskog ozdravljenja. Po Kristu Gospodinu našem.

Molitva nad narodom

O Bože, koji štitiš onoga tko se u tebe ufa, blagoslovi, spasi i obrani svoj narod, da, oslobođen od grijeha i siguran od napasti zloga, uvijek hodi u tvojoj ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem.

Ova Misa se može slaviti u vrijeme pandemije, prema naznačenim rubrikama za **Mise i Molitve za razne potrebe**, bilo kojega dana, osim svetkovina i nedjelja Došašća, Korizme i Uskrsa, dana u osmini Uskrsa, spomena svih vjernih mrtvih, Čiste srijede i svagdane Velikoga Tjedna.

(Dekret Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, br. 156/20. od 30. ožujka 2020.)

Mogu se uzeti misna čitanja „**U svakoj potrebi**“ (*Red čitanja. Prigodna i zavjetna čitanja*).

Prvo čitanje: Tuž 3, 17-26;

Pripjevi psalam: Ps 79, 2ac i 3b. 5-7.

Ili:

Rim 8,31b-39;

Pripjevi psalam: Ps 122,1-2a. 2bcd.

Pjesma prije evanđelja: 2 Kor 1,3b-4;

Evanđelje: Mk 4,35-41.

SVEOPĆA MOLITVA NA VELIKI PETAK MUKE GOSPODNJE

9 b. Za one koji pate u vrijeme pandemije

Molimo za sve, koji trpe od posljedica sadašnje pandemije, da Bog Otac udijeli zdravlje bolesnima, snagu medicinskom osoblju, utjehu obiteljima i spasenje svim žrtvama koje su umrle.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući i vječni Bože, sigurno utočište patnika, samilosno pogledaj nevolje svojih sinova i kćeri, koji trpe zbog ove pandemije; bol olakšaj bolesnicima, snagu daj onima koji se za njih brinu, svoj mir prihvati one koji su umrli i, kroz cijelo vrijeme ovog iskušenja, učini da svatko nađe utjehu u tvom milosrđu. Po Kristu Gospodinu našem.

APOSTOLSKA POKORNIČARNA

DEKRET APOSTOLSKE POKORNIČARNE O DAVANJU POSEBNIH OPROSTA VJERNICIMA U SADAŠNJIM OKOLNOSTIMA PANDEMIJE

Vjernicima koji su zaraženi virusom Covid-19, uobičajeno zvanim koronavirus, kao i zdravstvenim djelatnicima, članovima obitelji i svima koji se s bilo kojega naslova, pa i molitvom, brinu o njima, udjeljuju se posebni oprosti.

„U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, molitvi postojani.“ (*Rim 12, 12*) Ove riječi, koje je sveti Pavao napisao Rimskoj Crkvi, odjekuju cijelom poviješću Crkve i usmjeravaju prosudbu Crkve pred svakim trpljenjem, bolešću i nevoljom.

Sadašnji trenutak, u kojemu se nalazi cijelo čovječanstvo, ugroženo nevidljivim i podmu klim virusom, koji je već stanovito vrijeme silovito ušao u živote svih, dan za danom obilježen je tjeskobnim strahovima, novim nesigurnos-

tima i ponajprije raširenim tjelesnim i duhovnim trpljenjem.

Crkva, po primjeru svoga Božanskog Učitelja, uvijek je na srcu imala skrb za bolesne. Kao što je to naznačio sv. Ivan Pavao II., vrijednost ljudskoga trpljenja je dvostruka: „Ona je *nadnaravna*, jer je ukorijenjena u božansko otajstvo otkupljenja svijeta, i ona je duboko *ljudska*, jer čovjek u njoj ponovno pronalazi sebe samoga, vlastito čovječstvo, vlastito dostojanstvo i vlastito poslanje.“ (Apostolsko pismo *Salvifici doloris*, br. 31)

I papa Franjo u ovim je posljednjim danima očitovao svoju očinsku blizinu i obnovio je poziv da se neprestance moli za oboljele od koronavirusa.

Kako bi svi koji trpe zbog bolesti Covid-19 upravo u otajstvu toga trpljenja mogli otkriti „isto otkupiteljsko Kristovo trpljenje“ (*Isto*, br. 30) ova Apostolska pokorničarna, *ex auctoritate Summi Pontificis* (ovlašću Vrhovnoga svećenika), pouzdajući se u riječi Krista Gospodina i razmatrajući duhom vjere sadašnju epidemiju, koju treba živjeti u svjetlu osobnoga obraćenja, udjeljuje dar oprostâ u skladu sa sljedećom odredbom:

Potpuni oprost daje se vjernicima zaraženima koronavirusom, po odredbi zdravstvenih vlasti podvrgnutima karanteni u bolnicama ili u vlastitim domovima, ako se, duhom odmaknutim od svakoga grijeha, duhovno sjedine u slavljenju svete mise, u molitvi Svete krunice, u pobožnosti Križnoga puta ili u drugim oblicima pobožnosti putem sredstava komuniciranja; ili ako barem izmole Vjerovanje, Oče naš i jedan pobožni zaziv Blaženoj Djevici Mariji, prikazujući tu kušnju u duhu vjere u Boga i u duhu ljubavi prema bližnjima, s odlukom da će uobičajene uvjete (sakramentalna sveta ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakanu Svetoga Oca), ispuniti čim im to bude moguće.

Zdravstveni djelatnici, članovi obitelji i oni koji, po primjeru Milosrdnoga Samarijanca, izlažući se opasnosti zaraze, skrbe o bolesnima od koronavirusa prema riječima božanskoga Otkupitelja: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.“ (*Iv* 15, 13), primit će isti dar *potpunoga oprosta* pod istim uvjetima.

Osim toga, ova Apostolska pokorničarna rado udjeljuje pod istim uvjetima *potpuni oprost* po-

vodom sadašnje svjetske epidemije, i onim vjernicima koji će pohoditi Presveti oltarski sakrament, ili biti dionici euharistijskoga klanjanja, ili čitati Sveto pismo barem pola sata, ili izmoliti Svetu krunicu, ili izmoliti pobožnost Križnoga puta, ili izmoliti Krunicu Božjega milosrđa, proseći od svemogućega Boga prestanak epidemije, olakšanje za sve koji su njome pogođeni i za vječno spasenje onih koje je Gospodin pozvao k sebi.

Crkva moli za one koji nisu u mogućnosti primiti sakrament bolesničkoga pomazanja i popudbinu, povjeravajući Božjemu milosrđu sve i svakoga pojedinačno snagom općinstva svetih te vjerniku udjeljuje *potpuni oprost* u času smrti, ako je primjereno raspoložen i ako je tijekom života obično molio neku molitvu (u tome slučaju Crkva nadomješta tri uobičajena tražena uvjeta). Da bi se zadobio taj oprost preporučeno je korištenje raspela ili križa (usp. *Enchiridion indulgentiarum*, br. 12).

Neka Blažena vazda Djevica Marija, Majka Božja i Majka Crkve, Zdravlje bolesnih i Pomoćnica kršćana, Odvjetnica naša, pohiti u pomoć trpećemu čovječanstvu, odvrćajući od nas zlo ove pandemije i neka nam izmoli svako dobro, potrebno našem spasenju i posvećenju.

Ovaj je Dekret valjan usprkos bilo kojoj protivnoj odredbi.

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske pokorničarne, 19. ožujka 2020.

Kardinal Mauro Piacenza, *Veliki pokorničar*

Krzysztof Nykiel, *Namjesnik*

KONGREGACIJA ZA BISKUPE

O IMENOVANJU APOSTOLSKOG UPRAVITELJA U VOJNOM ORDINARIJATU

Prot. br. 193/2020

DEKRET

Da se upravom providi Vojni ordinarijat u Bosni i Hercegovini, koji je ostao prazan nakon imenovanja preuzvišenoga gospodina **Tome Vukšića** Koadjutorom Vrhbosanske ili Sarajevske nadbiskupije, Vrhovni svećenik FRANJO, po Božjoj Providnosti Papa, ovim Dekretom Kongregacije za biskupe imenuje i postavlja preuzvišenoga gospodina Tomu Vukšića Apostolskim upraviteljem spomenutog Ordinarijata,

dok njegov nasljednik ne uđe u posjed, i podjeljuje mu prava, ovlasti i dužnosti koje Vojnim ordinarijima po pravnoj odredbi pripadaju. Ovomu se ništa ni najmanje ne protivi.

Dano u Rimu, u dvorima Kongregacije za biskupe, dana 24. mjeseca siječnja godine 2020.

✠ Kard. Marc Ouellet,
Prefekt

✠ Ilson de Jesus Montanari
Tajnik

BISKUPSKA KONFERENCIJA BiH I NJEZINA TIJELA

Poruka predsjednika Vijeća BKBiH za obitelj za Dan života, [2.2.2020.]

ZAŠTITA ŽIVOTA I PRAVO NA ŽIVOT OD SAMOG ZAČEĆA

Razmišljajući o Danu života, razmišljamo o obitelji u kojoj se rađa život, o dostojanstvu obitelji, o dostojanstvu roditelja i djece. Suvremena obitelj živi u svijetu u kojem vlada egoizam u svojim različitim oblicima: individualni i kolektivni egoizam. U obitelji treba – umjesto egoizma – vladati ljubav prema drugome, i to bezuvjetna ljubav prema drugome kako to svjedoči Sv. Obitelj. Iz obitelji kao zajednice ljubavi mogu proizaći poticaji za obnovu društva, naroda i čovječanstva. Uzor nam moraju biti oni koji su darovali sve svoje i sami sebe za opće dobro (da bi svima bilo dobro), a ne oni koji se uzvisuju pljačkajući i ugrožavajući druge na različite načine.

Od trenutka začeća počinje novi život koji nije ni očevo ni majčino, nego život novoga ljudskog bića koje se samo za sebe razvija. Suvremena genetika je utvrdila da je tu od prvog časa utvrđen program onoga što će to biće biti – čovjek. To biće nikada neće postati ljudsko ako to nije već od tada. Prema tome, od prvog časa svog postojanja tom biću dugujemo bezuvjetno poštovanje kao prema svakom čovjeku. Stoga je život svet i nepovrediv od prvoga časa začeća. Čovjek je kao osoba sam za sebe svrha, a nikada sredstvo nijedne vlasti ni institucije na ovome svijetu.

Svako dijete ima pravo na ime, državljanstvo i pravni identitet. Prema podacima Međunarodnog fonda Ujedinjenih naroda za djecu UNICEF-a u svijetu ima oko 166 milijuna djece mlađe od pet godina koja poslije rođenja nisu prijavljena, što znači da je svako četvrto novorođenče, zbog siromaštva i nerazvijenosti, žrtva ozbiljnog kršenja prava na državljanstvo. Osim toga, oko 237 milijuna djece, odnosno jedno od troje, nakon prijave nije dobilo rodni list. Generalna ravnateljica UNICEF-a Henrietta Fore naglašava da su djeca bez dokaza o identitetu često isključena iz obrazovanja, medicinske skrbi ili drugih usluga od životne važnosti te su podložnija eksploataciji i zlostavljanju (Svjetlo riječi, siječanj 2020, 76).

U božićnom vremenu djeca Pjevači betlehemske zvijezde pomažu djeci u misijskim zemljama: molitvom, žrtvom te konkretnim akcijama pokazuju solidarnost s potrebnima. Djeca su

djeci velika duhovna i materijalna potpora. Osim ovoga plemenitog djela poznati su i „Marijini obroci“ gdje djeca pomažu gladnoj djeci kojima je to jedini obrok koji im omogućava i školovanje i preživljavanje. Stoga sve čitatelje ove poruke pozivamo da na bilo koji način pomognu djeci u ostvarivanju njihovih prava i u očuvanju njihovih života. Svoje žarke molitve upravimo Svetoj Obitelji za sve naše obitelji kako bi živjele po Božjoj volji.

Ovom prigodom u ime svih katoličkih biskupa Bosne i Hercegovine upućujem vapaj za obnovu obitelji – rađanje djece, obnovu Crkve, naroda, Domovine. Iskreno zahvaljujemo svećenicima, redovnicima i svima vama koji na razne načine suzbijate kulturu smrti radeći na izgradnji kulture i civilizacije života.

Posebno zahvaljujem i izražavam veliko poštovanje svima onima u našoj Domovini koji s velikom odgovornošću prema Bogu, prema svojoj savjesti, prema svakom čovjeku te prema svome narodu štite ljudski život i visoko cijene dostojanstvo braka i obitelji.

Zahvaljujem svim pomagačima zaklade „Da životu“, koju smo ustanovili prije više godina, a koja potiče naše hrabre bračne drugove da budu spremni odgajati djecu u ljubavi i u poštovanju prema drugima.

Zahvaljujem i karitativnim i molitvenim skupinama koje se veoma trude oko pružanja pomoći mladim bračnim parovima kao i siromašnijim obiteljima.

Zahvaljujem također svim liječnicima i bolničkom osoblju, kao i članovima obitelji koji su se istakli u spašavanju nerođenih života.

Sve Vas molim: bdijte i dalje nad svakim ljudskim životom! Branite i štitite i ubuduće ljudski život u njegovoj cjelovitosti! To je velika zadaća i veliko poslanje za sve nas koje nam je povjerio sam Bog Životvorac! Neka Vas On nagradi svojim blagoslovom i svojim mirom!

Banja Luka, 16. siječnja 2020.

Dr. Marko Semren,
*pomoćni biskup banjolučki i
predsjednik Vijeća za obitelj BKBiH*

PRIOPĆENJE S XXII. REDOVITOG GODIŠNJEG ZASJEDANJA HBK I BKBiH

U prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, 2. ožujka 2020. održano je XXII. redovito godišnje zajedničko zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije. Na jednodnevnom zasjedanju, kojem su predsjedali nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, i nadbiskup zadarski mons. Želimir Puljić, predsjednik HBK, sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH kao i apostolski vizitator za župu Međugorje te svi članovi Hrvatske biskupske konferencije osim nadbiskupa iz Đakova i Rijeke koji su se ispričali.

Na dijelu zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto koji je pohvalio odnose zajedništva između dviju Biskupskih konferencija kao i konkretnu suradnju koja proizlazi iz zajedništva ističući da se na taj način osigurava život i rast sestrinskih Crkava, posebno kad se moraju suočiti sa zajedničkim poteškoćama da bi izgradili kraljevstvo Božje.

Biskupi su saslušali godišnje Izvješće o djelovanju Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu i pastoralnoj brizi za katolike podrijetlom s ovih prostora koji sada žive diljem svijeta. Upoznati su da, zbog nesmanjenog vala iseljavanja, potrebe dušobrižništva Hrvata u inozemstvu i dalje rastu te je stoga potreban i odgovarajući odgovor Crkve u Domovini. Dali su potrebne smjernice u vezi s pojedinim otvorenim pitanjima te saslušali financijsko izvješće Fonda solidarnosti za 2019.

Razmatrajući rad Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu, biskupi su izrazili zahvalnost dosadašnjem predsjedniku mons. Peri Sudaru, pomoćnom biskupu vrhbosanskom u miru, za mudro vođenje spomenutog Vijeća i lijepu suradnju s hrvatskim pastoralnim djelatnicima u inozemstvu. Za novog predsjednika Vijeća izabrali su nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog mons. Tomu Vukšića. Također su odobrili na sljedećih pet godina Statut Vijeća te Pravilnik Ravnateljstva i Pravilnik delegatske službe. Zadužili su Vijeće da razmotri unošenje eventualnih amandmana u pojedine od ovih dokumenata u dijelovima u kojima se pokazala potreba za jasnijim odredbama.

Pošto su saslušali izvješće predsjednika Biskupskog povjerenstva za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, biskupi su izrazili zahvalnost Upravi Zavoda za uspješnu obnovu crkve sv. Jeronima i druge zahvate koji omogućuju bolji smještaj svećenicima iz svih biskupija u hrvatskom narodu tijekom poslijediplomskog studija. Posebno ih raduje lijepo ozračje i spremnost svećenika studenata da budu od pomoći hrvatskim hodočasnicima prigodom njihova dolaska u vječni grad. Također su zahvalni sestrama Milosrdnicama sv. Vinka Paulskog koje djeluju u ovom Zavodu. Za novog vicerektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu biskupi su izabrali vlč. Marka Škrabu, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

Predsjednici Caritasa BiH i Hrvatskog Caritasa upoznali su sudionike zasjedanja o prikupljenim sredstvima u okviru akcije Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini te o raspodjeli tih sredstava i projektima koji su financirani zahvaljujući toj pomoći. Izraženo je zadovoljstvo zbog dobre suradnje ova dva Caritasa te izražena zahvalnost svima koji sudjelovanjem u spomenutoj akciji pomažu katolicima i drugim ljudima u Bosni i Hercegovini. Biskupi su upoznati i da se od 2016. Treća korizmena nedjelja obilježava kao Nedjelja solidarnosti u partikularnoj Crkvi u Bosni i Hercegovini te da se prikupljeni darovi vjernika daju kao potpora župama s malim brojem vjernika.

Članovi BKBiH i HBK informirani su i o djelovanju Biskupske komisije HBK za liturgiju te o suradnji spomenute Komisije s Vijećem za liturgiju BKBiH. Upoznati su s tijekom rada na hrvatskome prijevodu trećega tipskoga izdanja Rimskoga misala kao i da su u tijeku završni dogovori za tiskanje zajedničkog izdanja Kantuala s obadva dodatka (onim koji se nalazi u pjesmarici HBK i onim koji se nalazi u pjesmarici BKBiH) „Pjevajte Gospodu pjesmu novu“. Zaduženi su predsjednici spomenute Komisije i Vijeća da, zajedno s generalnim tajnicima dviju BK razmotre i predlože izmjene Statuta Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral.

Tijekom zasjedanja izneseno je i Izvješće o aktivnostima Komisije HBK i BKBiH za Hrvatski martirologij. Izražena je zahvalnost

biskupijskim povjerenicima na teritoriju obje Biskupske konferencije za skupljanje i provjeru podataka o pobijenim katolicima žrtvama totalitarističkih sustava i politika. Ponovno je istaknuta potreba što detaljnijeg prikupljanja podataka o mogućim žrtvama ubijenima iz mržnje prema vjeri (*in odium fidei*) za koje postoji mogućnost uzdizanja na čast oltara. S radošću je konstatirano da su posljednjih godina iz nekoliko biskupija i redovničkih zajednica Crkve u Hrvata poslani svećenici, redovnici i redovnice u Rim na tečaj za postulate kako bi mogli voditi postupke za proglašenje blaženima i svetima.

Biskupi su saslušali i Izvješće o radu Vijeća HBK za misije te upoznati s plodnom suradnjom Nacionalnog misijskog ureda iz Zagreba i Misijske središnjice iz Sarajeva pod vodstvom nacionalnih ravnatelja Papinskih misijskih djela. Pošto su upoznati s tijekom godišnjeg susreta misionara, koji je održan od 29. lipnja do 3. srpnja 2019. u Splitu, izrazili su zahvalnost svim članovima Crkve u Hrvata koji djeluju u misijama kao i onima koji u Domovini podupiru rad misionara i misijskih djelatnika.

Okupljeni na zajedničkom zasjedanju u Banjoj Luci, biskupi su dali jednodušnu potporu mjesnom biskupu mons. Franji Komarici svjesni da on, unatoč prozivanjima pojedinih moćnika, govori istinu i s pravom se zalaže za opstanak Crkve i u entitetu Republika Srpska gdje se donošenjem pojedinih zakona želi privesti kraju etničko čišćenje umjesto da se nepravde isprave i svima omoguće jednaka prava. Pozivaju sve mjerodavne da napokon na konkretan način porade na sprječavanju nepravdi i podupru sve koji su ostali na svome ili se žele vratiti na svoje ognjište.

Biskupi su na osobit način molili za mjesnu Crkvu banjolučku tijekom Euharistijskog slavlja koje su zajedno slavili u nedjelju, 1. ožujka 2020. u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci. Svetu misu predvodio je kardinal Puljić, a propovijedao nadbiskup Želimir. Svi sudionici zasjedanja slavili su Euharistiju na istom mjestu i u jutarnjim satima uoči samog zasjedanja, 2. ožujka, a Misno slavlje predvodio je nadbiskup metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić.

Tajništva HBK i BKBiH

POZIV NA VII. MEĐUDEKANSKI SUSRET U BiH

Prot. br. 26/2020.

Sarajevo, 8. veljače 2020.

Članovima Biskupske konferencije BiH
Franjevačkim provincijalima u BiH
Članovima Vijeća za kler BKBiH

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH, ovim pozivam sve biskupe i franjevačke provincijale kao i članove Vijeća za kler BKBiH, a molim dijecezanske biskupe da pozovu svoje generalne vikare i sve dekane u svojim dijecezama, na Sedmi Međudekanski susret koji će se održati u četvrtak, 5. ožujka 2020. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa Petar Barbarić u Travniku. Susret ćemo u ime Božje započeti u 9.30 sati u sjemenišnoj dvorani.

Dnevni red:

- Pozdrav predsjednika BKBiH;
- Osvrt biskupa Perića na VI. Međudekanski susret održan na istom mjestu, 9. svibnja 2019.;

- Knjiga pape emeritusa Benedikta XVI. i kardinala Roberta Saraha: „Iz dubine naših srca“ te postsinodalna apostolska pobudnica pape Franje „Querida Amazonia“ (Voljena Amazonija) (mons. Vukšić);
- Izvješće dekana „parnih“ dekanata o provedbi zaključka sa VI. međudekanskog susreta „da dekani s kolegama svećenicima u svojim dekanatima porade na konkretnim akcijama povezanosti između pojedinih dekanata i to: Kreševskog s Trebinjskim, Ramskog s Bihaćkim, Sarajevskog s Mostarskim, Sutješkog s Ljubuškim, Bugojanskog s Grudskim, Travničkog sa Stolačkim, Žepačkog s Bosanskogradiškim i Prnjavorskim dekanatom, Tuzlanskog s Čapljinskim, Jajačkog s Brčanskim, Usorskog s Duvanjskim, Derventskog s Posuškim, Doborskog sa Širokobriježkim, Šamačkog s Livanjskim te Broćanskog s Banjolučkim dekanatom“.
- Diskusija;
- Zaključci.

I ovom prigodom slavit ćemo Euharistiju u

11.00 sati u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage. U 12.15 sati predviđen je zajednički ručak te, ako se za to ukaže potreba, nastavak rada nakon ručka.

Radujući se našem skorom susretu, sve najiskrenije pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić
*nadbiskup metropolit vrhbosanski predsjednik
BKBiH*

mons. Ivo Tomašević
generalni tajnik BKBiH

Dostavlja se:

- Naslovu;
- Rektoru preč. Željku Mariću - Travnik;
- Arhivu.

(Vrhbosna, 1/2020, str. 33)

PRIPĆENJE SA VII. MEĐUDEKANSKOG SUSRETA U BiH

Sedmi Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini održan je, 5. ožujka 2020. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BKBiH, a sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, franjevački provincijali, generalni vikari, članovi Vijeća za kler i 21 od 28 dekana koliko ih ukupno ima u sve četiri biskupije u Bosni i Hercegovini.

Nakon što su sudionici susreta saslušali osvrt na prošli Međudekanski susret, održan na istom mjestu 9. svibnja 2019., središnja tema bila je razmjena između dekanata u skladu s odredbom iz 2019. godine prema kojoj je dogovoreno da se posebno povežu dekanati: Kreševski s Trebinjskim, Ramski s Bihaćkim, Sarajevski s Mostarskim, Sutješki s Ljubuškim, Bugojanski s Grudskim, Travnički sa Stolačkim, Žepački s Bosanskogradiškim i Prnjavorskim dekanatom, Tuzlanski s Čapljinskim, Jajački s Brčanskim, Usorski s Duvanjskim, Derventski s Posuškim, Doborski sa Širokobriješkim, Šamački s Livanjskim te Broćanski s Banjalučkim dekanatom.

S posebnim zanimanjem sudionici su saslušali vrlo pozitivno izvješće dekana Broćanskog dekanata, koji obuhvaća župe: Čerin, Čitluk, Gradina, Gradnići, Kruševo, Međugorje, Tepčići, i dekana Banjalučkog dekanata kojem pripadaju župe: Banja Luka, Barlovc, Budžak, Ivanjska, Marija Zvijezda, Motike, Petrićevac, Presnače, Šimići i Trn. Oba dekana s bratskim riječima zahvale progovorila su o blagoslovljenom pohodu svećenika i vjernika Broćanskog dekanata misnicima i katolicima u Banjoj Luci i okolici u listopadu 2019. godine dodajući da se raduju uzvratnom susretu u župama čitlučko-

ga kraja u listopadu ove godine. I dekani ostalih dekanata upoznali su biskupe s planiranim aktivnostima na planu uspostave i izgradnje međudekanatske povezanosti.

Sudionici zasjedanja saslušali su i kratak osvrt o knjizi pape emeritusa Benedikta XVI. i kardinala Roberta Saraha: „*Iz dubine naših srca*“ te o postsinodalnoj apostolskoj pobudnici pape Franje „*Querida Amazonia*“ (Draga Amazonija). Rečeno je da su, tijekom posljednjih mjeseci 2019. godine i početkom 2020., dvije knjige i dvije teme na poseban način obilježile unutrašnji život Crkve i javnu raspravu gotovo po cijelomu svijetu. Istaknuto je da cijela Crkva treba biti posebice zahvalna i radovati se zbog teksta, koji je nekadašnji papa Benedikt XVI., izazvan upravo takvom raspravom, napisao o katoličkom svećeništvu, napose o celibatu. Rečeno je da je, prema riječima pape Benedikta XVI., upravo na osnovi svakodnevnih slavlja Euharistije nastala nemogućnost povezanosti svetoga reda sa ženidbom što pak uopće ne znači negativan sud prema tijelu i seksualnosti jer je ženidba u Crkvi uvijek smatrana darom, koji je Bog dao u zemaljskom raju, a u Crkvi je sakrament.

Dekani su ukratko informirani i o susretu biskupa mediteranskih zemalja, održanom od 19. do 23. veljače u talijanskom gradu Bariju, na kojem su brojni biskupi iz zemalja Bliskoga Istoka i Sjeverne Afrike prikazali tešku situaciju tamošnjih mjesnih Crkava. Ukazano je na potrebu da se pomogne onima koji imaju manje i koji žive u teškoj situaciji kao i na potrebu zahvalnosti Bogu i bližnjima za primljene darove.

U okviru Susreta svi sudionici sudjelovali su na svečanom Euharistijskom slavlju u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage te se pridružili brojnim hodočasnicima okupljenim oko groba

časnog sluge Božjega Petra Barbarića. Euharistijsko slavlje prevodio je kardinal Puljić, a prigodnu propovijed izrekao je predsjednik Vijeća za kler BK BiH mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Gostoljubiv domaćin i ovoga puta bila je Uprava i cijela sjemenišna zajednica na čelu s rektorom vlč. Željkom Marićem.

Travnik, 5. ožujka 2020.

Tajništvo BKBiH

VELIKA DEVETNICA „BOSNA I HERCEGOVINA MOLITVA ZA ŽIVOT“
UZ 25. OBLJETNICU ENCIKLIKE EVANĐELJE ŽIVOTA PAPE SV. IVANA PAVLA II.
25. ožujka – 25. prosinca 2020.

OPĆA NAKANA:

Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života poštujući, braneći i ljubeći svaki ljudski život i služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem (usp. *Evanđelje života*, 5).

OSNOVNE MOLITVE:

Oče naš, 3 x Zdravo Marijo, Slava Ocu.
Molitva svetog pape Ivana Pavla II. za život

O Marijo, zvijezdo novog svijeta, Majko živih, povjeravamo ti stvar života:

pogledaj, o Majko, beskrajn broj djece kojima je zabranjeno roditi se,

siromaha kojima je onemogućeno živjeti,

ljudi i žena žrtava nečovječnoga nasilja,

starih i bolesnih, ubijenih ravnodušnošću ili lažnim sažaljenjem.

Učini da oni koji vjeruju u tvoga Sina

znaju smjelo i s ljubavlju navijestiti ljudima našega vremena *Evanđelje života*.

Isprosi im milost *da ga prime* kao uvijek novi dar,

radost da ga sa zahvalnošću *slave* kroz čitav svoj život i

hrabrost da za nj *svjedoče* djelotvornom uporabošću,

da bi izgradili zajedno sa svim ljudima dobre volje

civilizaciju istine i ljubavi,

na hvalu i slavu Boga stvoritelja i ljubitelja života. Amen.

(Enciklika *Evanđelje života*, 25. ožujka 1995.)

DODATNE MOLITVE:

Molitva pape Benedikta XVI. za život

Gospodine Isuse,

koji vjerno posjećuješ i svojom nazočnošću ispunjaš Crkvu i povijest ljudi;

koji nas po čudesnom sakramentu svoga Tijela i Krvi činiš dionicima božanskog života i daješ nam kušati radost vječnoga života;

klanjamo Ti se i blagoslivljamo Te.

Prostrti ničice pred Tobom, začetniče i ljubitelju života,

stvarno prisutni i živi među nama, molimo Te: Probudi u nama poštovanje za svaki nerođeni život,

učini nas sposobnima u svakom plodu majčinske utrobe prepoznati divno Stvoriteljevo djelo, raspoloži naša srca za velikodušan prihvata svakog djeteta na početnu života.

Blagoslovi obitelji, posveti sjedinjenje supružnika, oplodi njihovu ljubav.

Svjetlom svoga Duha prati odabire zakonodavnih skupština,

da narodi i države priznaju i poštuju svetost života, svakoga ljudskog života.

Upravlja djelom znanstvenika i liječnika

da napredak pridonesu cjelovitom dobru osobe i da nitko ne podnosi uništenje i nepravdu.

Starateljskom ljubavlju obdaru upravitelje i gospodarstvenike

da spoznaju i promiču prikladne životne uvjete, kako bi se mlade obitelji mogle mirno otvoriti rađanju nove djece.

Utješi supružnike koji pate jer ne mogu imati djecu,

i providi im u svojoj dobroti.

Odgajaj sve da se skrbe za siročad i napuštenu djecu,

da mogu osjetiti toplinu Tvoje ljubavi, utjehu Tvoga Božanskog srca.

S Marijom Majkom Tvojom, velikom vjernicom, iz čijeg si krila uzeo našu ljudsku narav, očekujemo od Tebe, našeg istinskog Dobroga i Spasitelja,

snagu da ljubimo i služimo životu,
iščekujući vječni život u Tebi,
u zajedništvu Blaženoga Trojstva.
Amen.

(*Molitveno bdijenje za nerođeni život*, Vatikan,
27. studenog 2010.)

Molitva *Da životu!*

Gospodine, hvala ti za prekrasan dar života!
Uvijek je divno otajstvo znati
da si nas stvorio na svoju sliku i priliku.
Pomozi nam da prepoznamo
ljepotu svakoga ljudskog bića,
da svakodnevno riječima i djelima
objavljujemo svoje nedvosmisleno *Da životu*
u svakom njegovomu stanju i u svakom stadiju
čak i onda kada je iznimno krhak.
Odmakni od nas pritisak kulture odbacivanja
kako bi svi upoznali i razumjeli
čudesnost i jedinstvenost života
koji se objavljuje u utrobi žene;
i kako bi se svako dijete po našim rukama
moglo osjetiti voljeno i zagrljeno
nježnošću i brižnošću nebeskoga Oca.
Gospodine, podaj nam nadu
da u dubinama naših srca znamo
kako će tjeskoba biti preobražena u radost
i da će svaka suza biti otrta,
u punini blaženoga jedinstva s Tobom
Hvala ti Gospodine Isuse!
(*Konferencija »Da životu!« Dikasterija za laike,*
obitelj i život, Rim, 23. – 25. ožujka 2019.)

UPUTE:

Predložene molitve se mogu moliti pojedinačno, u obitelji ili u vjerničkoj zajednici kad ih je dobro povezati sa svetom misom u kojoj će dodatni zaziv u molitvi vjernika biti opća nakanu: *Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života poštujući, braneći i ljubeći svaki ljudski život i služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem* (usp. *Evanđelje života*, 5).

- Dobro je da svetoj misi prethodi molitva krunice ili neki drugi oblik pobožnosti na ovu nakanu (prijedlozi po mjesecima).
- Molitve se mogu izmoliti i u okviru euharistijskog klanjanja, koje je osobito prigodno održati na uočnicu ili na samu svetkovinu Naviještenja Gospodinova 25. ožujka, kada se obilježava 25 godina od objavljivanja enciklike *Evanđelje života* sv. pape Ivana Pavla II. (*Vidi predložak Euharistijskog klanjanja*).

- U devetnici se prigodno može upriličiti, ali i prilagoditi blagoslovu trudnica, blagoslov ženâ prije poroda iz Rimskog obrednika „Blagoslovi“ (Dulji obred str. 82 – 87, Kraći obred str. 87 – 88).

PRIJEDLOZI PO MJESECIMA:

- Ožujak 2020. (25. 03. u srijedu) – Euharistijsko klanjanje (*Vidi predložak Euharistijskog klanjanja*) ili Marijanski križni put (Prijedlog: Tomislav Ivančić, *Marijin križni put*, <https://duhovnost.net/tomislav-ivancic-marijin-krizni-put/>);
- Travanj 2020. (25. 04. u subotu) – Krunica Božjeg milosrđa na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*« (<https://mladi.hbk.hr/vijesti/sdm/krunica-bozjeg-milosrda/>);
- Svibanj 2020. (25. 05. u ponedjeljak) – Radosna otajstva Gospine krunice uz svibanjsku pobožnost na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*«;
- Lipanj 2020. (25. 06. u četvrtak) – Zlatna krunica Presvetom Srcu Isusovu uz devetnicu Presvetom Srcu Isusovu od 19. do 27. lipnja na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*« (<https://glasnik-sim.hr/kako-se-moli-krunica-zlatna-krunica-presvetom-srcu-isusovu/>);
- Srpanj 2020. (25. 07. u subotu) – Molitva sv. Joakimu i Ani za život i obitelj uz njihov spomendan 26. srpnja (*Vidi prijedlog*);
- Kolovoz 2019. (25. 08. u utorak) – Molitva Gospi od Suza sv. Ivana Pavla II. uz devetnicu Gospi od Suza od 23. do 31. kolovoza (*Vidi prijedlog*);
- Rujan 2019. (25. 09. u petak) – Krunica sv. Mihaela Arkandela uz devetnicu sv. Mihaelu Arkandelu od 20. do 28. rujna na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*« (<https://zupa-rokovci-andrijasevci.hr/2019/09/29/krunica-svetom-mihaelu-arkandelu-i-svetim-andelima/>);
- Listopad 2019. (25. 10. u nedjelju) – Slavna otajstva Gospine krunice uz listopadsku pobožnost na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*«;
- Studenj 2019. (25. 11. u srijedu) – Pobožnost *Tri Zdravomarije* uz devetnicu Blaženoj Djevici Mariji od Čudotvorne medaljice od 18. do 26. studenog na nakanu: »*Da hrvatski narod svjedoči evanđelje života...*« (<https://marijine-sestre-os.hr/cudotvorna-medaljica/>)

vjecna-devetnica/);

Prosinac 2019. (25. 12. u petak) – Zahvala za plodove Molitvene devetnice uz svetkovinu Božića, pri čemu od pomoći može biti Krunica Djeteta Isusa i pobožnosti Malome Isusu (<http://ssmi.hr/poboznost-djetetu-isusu/vjera/krunica-djeteta-isusa>).

Molitva sv. Joakimu i Ani za život i obitelj

Dobri roditelji Blažene Djevice Marije, djede i bako našega Spasitelja, Isusa Krista:

Kad se život čini besplodnim, pomozite nam pouzdati se u Božje milosrđe.

Kad smo zbunjeni, pomozite nam pronaći put k Bogu.

Kad smo izgubljeni u pustinji, vodite nas onima koje smo od Boga pozvani ljubiti.

Kad nam se naš brak čini beživotnim, pokažite nam vječnu mladost Gospoda.

Kad smo sebični, naučite nas pristajati samo uz ono što je trajno.

Kad smo uplašeni, pomozite nam vjerovati Bogu.

Kad smo posramljeni, podsjetite nas da smo Božja djeca.

Kad zgriješimo, vodite nas vršenju Božje volje. Vi koji znate Božju volju za muža i ženu, pomozite nam kreposno živjeti.

Vi koji znate Božju volju za obitelj, približite sebi sve obitelji.

Vi koji ste patili bez djece, zagovarajte za sve neplodne parove.

Vi koji ste se vjerovali u Božju volju, pomozite nam poštivati Božji dar plodnosti.

Vi koji ste rodili Blaženu Majku, nadahnite parove da s Bogom budu sustvaratelji.

Vi koji ste poučavali Majku Božju, poučite nas na odgajamo djecu svetim napucima.

Vi čija su se srca pouzdala u Boga čujte našu molitvu

da hrvatski narod svjedoči evanđelje života poštujući,

braneći i ljubeći svaki ljudski život

i služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem.

Molite s nama za poslanje katoličkog obiteljskog života.

Molite s nama za poslanje prirodnog planiranja obitelji.

Molite s nama za sve one koji u ovome zauzimanju daju svoje vrijeme, talente i imetak.

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Pomolimo se:

Bože naših otaca, Ti si svetima Ani i Joakimu udijelio privilegiju da budu roditelji Marije, majke Tvoga utjelovljena Sina. Neka nam njihove molitve pomognu doseći spasenje koje si obećao svome narodu. To te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva Gospi od Suza sv. Ivana Pavla II. pape Gospe od Suza!

Majčinskom dobrotom pogledaj boli svijeta.

Obriši suze svima onima koji trpe, zaboravljenima, očajnima, žrtvama svakovrsnog nasilja.

Daj nam svima suze kajanja i novog života, da nam one otvore srca za preporoditeljski dar Božje ljubavi.

Daj nam svima suze radosnice zbog velike nježnosti tvoga Srca.

Isprosi da hrvatski narod svjedoči evanđelje života

poštujući, braneći i ljubeći svaki ljudski život i služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

ODRŽANA XIX. GODIŠNJA SKUPŠTINA NACIONALNOG VIJEĆA PMD-A BiH

Večernjom misom 8. ožujka u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve započela je Godišnja skupština Nacionalnog vijeća Papinskih misijskih djela u BiH. Zasjedanja XIX. skupštine, koja je završila 10. ožujka, održana su u prostorijama Caritasa hercegovačkih biskupija u Mostaru.

Svečano misno slavlje predvodio je don Željko Majić, generalnih vikar Mostarsko-duvanjske biskupije, ravnatelj Caritasa hercegovačkih bi-

skupija i delegat biskupa mons. Ratka Perića, u konceleciji nacionalnog ravnatelja PMD-a BiH mons. Luke Tunjića i dijecezanskih ravnatelja: za Vrhbosansku nadbiskupiju fra Stipana Radića, za hercegovačke biskupije don Pere Milčevića, za Banjolučku biskupiju mons. Vlade Lukende te za vojni ordinarij vlč. Josipa Tadića.

Na početku, kao organizator ovogodišnje skupštine okupljene je pozdravio i predstavio spomenute nacionalne / dijecezanske ravnate-

lje don Pero Miličević. Također, prisutne je pozvao da trajno mole i pomažu misije.

Don Željko se u propovijedi osvrnuo na misna čitanja koja su govorila o pozivu na preobraženje i potrebi preobraženja u našim svakodnevnim životima, jer nas ona vode vječnom preobraženju u nebu.

U drugom dijelu propovijedi progovorio je o Papinskim misijskim djelima, s posebnim naglaskom na Bosnu i Hercegovinu, te kako je Kongregacija za evangelizaciju naroda potpomagala odgojne ustanove i Crkvu u BiH, a od 2006. i BiH je ta koja pomaže misijske zemlje i naše misionare.

Na kraju mise, mons. Tunjić zahvalio je don Željku na predvođenju i nadahnutoj propovijedi, katedralnom župniku mons. Luki Pavloviću, don Peri na organizaciji skupštine i svim vjernicima na molitvama za misije. Rekao je kao naš narod ima oko 80 misionara diljem svijeta, a najviše u Africi. „Dok coronavirus ovih dana zauzima medijski prostor i proširuje paniku, uznemirenost i strah, s težim bolestima i virusima susreću se naši misionari, ali se ne zatvaraju u karantenu i ne povlače se. Nažalost, u Africi se više umire od gladi nego od virusa. Životi naših misionara stalno su u opasnosti - bilo od zarazne bolesti, bilo od fizičke sigurnosti, ali oni nastavljaju naviještati Radostnu vijest i pomagati na različite načine najpotrebitije u svojim misijama“, poručio je mons. Luka te je stoga pozvao sve na molitvu za misije i materijalnu pomoć bez koje bi misionari bili onemogućeni u svom misionarskom djelovanju.

Nakon mise uslijedila je večera u katedralnom župnom uredu.

U ponedjeljak 9. ožujka jutarnjom molitvom započeo je radni dio skupštine. Domaćin, dijecezanski ravnatelj Miličević, pozdravio je članove Nacionalnog vijeća i izrazio radost što se Godišnja skupština održava u Mostaru.

Zatim se okupljenima obratio generalni vikar Majić koji je bio posebno radostan jer je Caritasov centar domaćin zasjedanja. Pozdravio je članove Nacionalnog vijeća, ukratko ih upoznao s djelatnošću ovog biskupijskog Caritasa, te naglasio kako Caritas i misije obavljaju slično poslanje – Caritas na lokalnoj, a misije na malo široj razini. Zaželio je plodonosan rad u duhu prošlogodišnje Misijske godine.

Mons. Luka zahvalio je don Peri na organiza-

ciji skupštine, a don Željku na srdačnom i otvorenom gostoprimstvu. Posebno je naglasio kako mu je drago jer se Godišnja skupština održava u Mostaru jer je prigoda boljeg upoznavanja i učvršćivanja Crkve u BiH.

Složio se kako su službe Caritasa i misija slične jer i jedni i drugi skrbe za najpotrebitije. Dodao je kako ove dvije crkvene institucije jedna drugu ne isključuju nego pomažu u cjelovitom odgoju svijesti ovdašnjih vjernika i jačanju vjere, a sve je usmjereno na širenje kraljevstva Božjega i spasenje duša.

Predstavljanje izvješća

Potom je uslijedilo usvajanje dnevnog reda, izbor zapisničara i predstavljanje godišnjih pastoralnih i financijskih izvješća. Najprije je svoje izvješće predstavio nacionalni ravnatelj Luka. Kazao je kako je misijsko djelovanje u 2019. bilo prožeto duhom Misijske godine i priprave za Izvanredni misijski mjesec listopad. Zbog opširnosti, usredotočio se na najvažnije misijske događaje i aktivnosti, poglavito na one koje su bile nove u odnosu na 2018. Poseban naglasak stavio je na misijske projekte i akcije u Misijskoj godini kojih je bilo uistinu puno na svim razinama, počevši od Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, do župa i pojedinih nad/biskupijskih ustanova. „Bilo je mnogo misijskih događaja po župama, a ono što ohrabruje jesu svjedočanstva župnika da će sa početim misijskim akcijama nastaviti u narednim godinama. Već se sada osjete plodovi misijske godine jer je puno više župa sudjelovalo u misijskim akcijama koje organizira Misijska središnjica. I financijski je 2019. uspješnija od 2018. usprkos smanjenju broja vjernika u našoj mjesnoj Crkvi. Misijska godina i dugogodišnja praksa Misijske središnjice pokazali su put kojim treba koračati ovih godina“, naglasio je.

Zatim su svoja godišnja izvješća predstavili i dijecezanski ravnatelji PMD-a u BiH. Također, i njihova su bila prožeta duhom Misijske godine i generalnim zaključkom da je većina pastoralnog djelovanja u protekloj godini bila u duhu apostolskog pisma *Maximum illud* i smjernicama koje su napisali biskupi BK-a BiH u svojoj pastirskoj poslanici, a koju su poslali svim župama u BiH na početku Misijske godine. Uslijedila je potom rasprava o predstavljenim izvješćima i prihvaćanje godišnjih izvješća.

Poslije ručka slijedio je popodnevni rad o misijskim akcijama u tekućoj godini. Naglašena je također zasićenost župnika koje se zatrpava tolikim promotivnim materijalima i različitim skupljanjima po župama. Ovo upućuje na potrebu koordinacije u slanju tih materijala i prikupljanja kolekti. Dogovoreno je kako će ovogodišnji susret misionara Crkve u Hrvata biti u Rijeci, a Godišnja skupština 2021. u Banjoj Luci.

Po završetku radnog dijela skupštine, ravnatelji su se uputili u župu Sv. Antuna Padovanskog u Raskrižju koju vodi don Pero. Ondje je svetu misu predvodio mons. Lukenda, a prigodnu propovijed uputio je fra Stipan. Fra Stipan je na temelju Evanđelja govorio o misijskom poslanju Crkve, s posebnim naglaskom na sudjelovanje misionara Crkve u Hrvata, počevši od Sv. Nikole Tavelića do Školskih sestara franjevki koje su 2018. pošle u Ugandu, a koje je posjetio prilikom ovogodišnjeg pohoda Ruandi, u prigodi obilježavanja godišnjice smrti bosanskog franjevca misionara Vjeke Ćurića. Progovorio je također i o progonjenoj Crkvi našega vremena ali i o neustrašivosti misionara Crkve u Hrvata u svjedočenju i širenju kraljevstva Božjega.

Prije misnog blagoslova mons. Tunjić zahvalio je mons. Vladi na predvođenju svete mise, fra Stipanu na iznesenim podacima i pozivu na uključivanje u misijski pastoral župe, a vjernicima na zajedničkom sudjelovanju u misi i molitvi za misije. Rekao je da su dva standardna načina pomaganja misijama: molitva i materijalna pomoć. Izdvojio je misijske kasice kao višestruko odgojno sredstvo djece i odraslih, te pozvao vjernike, koji su se okupili u lijepom broju, da se pretplate na misijski mjesečnik *Radosnu vijest*, koji je pun optimizma, nade i vjere, i koji će sve čitatelje ispunjavati tim duhom. Dan je završen večerom i bratskim druženjem.

Posljednji dan skupštine, utorak 10. ožujka, započeo je euharistijskim slavljem kojega je u kapelici Sv. Stjepana prvomučenika u Caritasovu centru predvodio mons. Luka.

U svojoj propovijedi kazao je kako je sv. misa u prvom redu zahvala Bogu za njegovu ljubav i trajnu prisutnost u euharistiji. „Jutros posebno zahvaljujemo don Željku, don Peri te dijecezanskim ravnateljima. Posebno treba zahvaliti Bogu za naše misionare, svjedoke i heroje naše vjere“, kazao je, te pozvao na molitvu da ih Gospodin obdari potrebnim darovima kako bi uspješno izvršavali povjereno im poslanje. „Potrebno je moliti i za nas ravnatelje da budemo pravi zaljubljenici misija, kako bismo autentično prenosili misijski dar drugima“, pozvao je na kraju mons. Tunjić.

Poslije doručka uslijedio je susret i evaluacija rada prethodnog dana. Potvrđeno je da su predviđeni dnevni red i obveze uspješno završili i dogovorili strategiju rada za ovu godinu. Potom su se uputili u Caritasov socijalno-zdravstveni centar *Betanija* u Čapljini – dom za starije osobe i osobe s invaliditetom koje izrađuju suvenire, predmete i umjetničke slike. Ondje su osjetili uzajamnu ljubav djelatnika Caritasa i štićenika centra što rezultira još većom kreativnošću i originalnim uracima.

Ovom prigodom posjetili su i don Dragana Filipovića, župnika župe Sv. Franje u Čapljini koji je, upoznavajući ih sa župom, ponosno istaknuo kako na vjeronauk dolazi 320 djece te da je župa iznimno pastoralno aktivna.

Na kraju su se zaputili u Ravno te posjetili spilju i muzej *Vjetrenica* i župnika don Bernarda Marijanovića koji ih je upoznao sa stanjem u svojim župama Ravno i Trebinja, te općini Ravno. Druženje je nastavljeno za ručkom koji je pripremio don Bernard, inače bivši misionar u Tanzaniji.

J.P. (<https://www.nedjelja.ba> - 10.3.2020. 14:19)

UPUTE I ODREDBE ZA PONAŠANJE U SITUACIJI PROGLAŠENE PANDEMIJE KORONAVIRUSA

Prot. br. 64/2020.
Sarajevo, 13. ožujka 2020.

Svim župama na području
Biskupske konferencije BiH

Draga braćo župnici i upravitelji župa!

Sadašnja, službeno proglašena pandemija koronavirusa tiče se svih članova Katoličke Crkve.

Nakon savjetovanja i dogovora kao dijecezan-ski biskupi zajedno vam upućujemo – za sada – ove napomene da ih priopćite svojim župljanima i da se prema njima ravnate.

I u ovoj sadašnjoj kušnji mi kao Kristovi vjernici svoje pouzdanje stavljamo u ruke svoga Stvoritelja i Spasitelja, uzdajući se u moćni majčinski zagovor Presvete Djevice i Bogorodice Marije. Stoga pozivamo sve članove naših biskupija na pojačanu osobnu i obiteljsku molitvu:

- za oboljele od virusa,
- za sve koji se za njih brinu,
- za sve koji se brinu za zdravlje svih nas kao i za opće dobro,
- za zaustavljanje daljnjega širenja ove pošasti.

Neka se na te nakane – gdje god je to moguće – u prikladno vrijeme mole slavna otajstva Gospine krunice, Lauretanske (Gospine) litanije, Krunica Božjeg milosrđa i Molitva pape Franje, koju prilažemo.

Neka se češće, osobito u Misama s narodom, osim u nedjelje i na svetkovine (sv. Josip i Blagovijest) uzme obrazac „prigodne Mise“ – „U svakoj potrebi“ – A ili B – (RM str. 740 i 741) (usp. OURM 331 i 332).

Kao kršćani dužni smo surađivati sa svima, kojima je povjereno voditi naše društvo i brinuti se za zdravlje i opće dobro u našoj zemlji. Zato se trebamo pridržavati uputâ koje izdaju civilne vlasti i mjerodavna ministarstva.

Neka se, do daljnjega, u skladu s odredbama civilnih vlasti o prekidu djelovanja obrazovnih ustanova, ne održava ni župni vjeronauk.

Neka se kod održavanja Euharistijskih slavlja primjenjuju propisi o javnom okupljanju i – do daljnjega – ondje gdje je moguće, neka se održavaju na otvorenom prostoru.

Starijim osobama i drugima koji su, prema mišljenju struke, izloženi opasnosti virusa, preporučamo da dobro razmisle i sami odluče o dolasku na Euharistijska slavlja.

Vjernici, koji imaju običaj koristiti blagoslovljenu vodu kod ulaska u crkvu, zbog opreza mogu to ispustiti. Ako se smatra razboritim, može ispustiti poziv na pružanje ruke kod davanja znaka mira prije pričesti.

Sveta pričest neka se dijeli na uobičajeni način, ali neka svećenici pri tomu budu vrlo opreznici i poštuju volju vjernika.

Kao Kristovi vjernici, ovu najnoviju pojavu kod nas i diljem zemaljske kugle iskoristimo na osobno i zajedničko duhovno obraćenje i učvršćenje međusobne solidarnosti u duhu Evanđelja i crkvenoga nauka.

Zazivamo Božji blagoslov na sve bolesnike u svijetu, zdravstvene djelatnike, na sve vas i sve ljude i molimo zagovor Presvete Djevice i naših svetih Zaštitnika.

Sveta Bogorodice, Zdravlje bolesnih, moli za nas!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BKBiH

Molitva pape Franje Djevici Mariji, Zdravlju bolesnih, u opasnosti od korona virusa

Marijo, ti bez prestanka sjajiš tijekom našeg putovanja kao znak spasenja i nade. Povjeravamo ti sebe, Zdravlje bolesnih, koja si kraj Križa bila blizu Isusove patnje, čuvajući čvrstom svoju vjeru. Ti, „Spasiteljice naroda Rima“ znaš što nam je potrebno i vjerujemo da ćeš osigurati sve što nam treba tako da se, kao i u Kani Galilejskoj, radost i slavlje mogu iznova vratiti nakon ovog trenutka kušnje. Pomozi nam, Majko Božje Ljubavi, da se suobličimo Očevoj volji i da činimo sve što nam Isus govori, On koji je preuzeo naše patnje na sebe, ponio naše boli, da bi nas po Križu doveo do radosti Uskrsnuća. Tražimo utočište pod tvojom zaštitom, o sveta Majko Božja. Ne preziri naše vapaje – nas koji smo stavljeni na kušnju – i izbavi nas od sva-ke opasnosti. O slavna i blagoslovljena Djevice! Amen.

BISKUPOVA KORIZMENA PORUKA

Broj: 73/20

Banja Luka, Pepelnica, 26.2.2020.

Draga braćo svećenici,
drage sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici laici!

„Obratite se i vjerujte Evanđelju“ (Mk 1,15)

Te poticajne, programatske Isusove riječi, sa samog početka njegova javnog djelovanja, čitamo u Evanđelju sv. Marka. Njih je Crkva uzela u svoju liturgiju Pepelnice, odn. početka Korizme, u obredu pepeljanja. Te su Isusove riječi i ove Korizme upućene svakome od nas. Možda će netko od nas zapitati: Zar opet? Zar ja već nisam obraćen? Vrijedi i takvo – moguće – pitanje postaviti u pitanje: Jesam li ja doista obraćen?

Što o tome kaže službeni nauk naše Crkve? – U Katekizmu Katoličke Crkve čitamo ovo: „Kristov poziv na obraćenje odzvanja i sada trajno u životu kršćana. To drugo obraćenje je trajan zadatak cijele Crkve, koja ‘u svom križu obuhvaća grešnike’ i koja ‘u isti mah sveta i uvijek potrebna čišćenja, neprestano vrši pokoru i obnovu’“ (br. 1428).

Poznate su nam, zacijelo, riječi sv. Augustina, biskupa i crkvenog naučitelja: „Ecclesia semper reformanda“, tj. Crkva se nalazi u trajnom procesu obraćenja. Kršćanin, član Crkve, ne obraća se samo jednom u svome životu, nego svaki dan i to na mnogo načina. Kad prihvaćam ono što Bog čini i što ja činim, tada omogućujem trajnu preobrazbu svoje duhovne nutrine i načina svoga duhovnog življenja.

Podsjećam Vas također i na još jedno mjesto u spomenutom – za nas obveznom i smjerodavnom Katekizmu. Ono glasi: „Obraćenje se u svakodnevnom životu ostvaruje vanjskim znakovima pomirenja, brigom za siromašne, vršenjem i obranom pravednosti i prava, priznanjem pogrešaka pred braćom, bratskom opomenom, preispitivanjem života, ispitom savjesti, duhovnim vodstvom, prihvaćanjem trpljenja te ustrajnošću u progonstvu zbog pravde. Najsigurniji put pokore jest – svakodnevno uzimati svoj križ i ići za Isusom“ (br. 1435).

A Crkva nam u svojoj korizmenoj liturgiji i

pobožnostima na poseban, zoran način stavlja pred oči naše duše neizmjereno Božje milosrđe i ljubav u raspetom i napuštenom Isusu Kristu, Spasitelju svakog od nas i Spasitelju cijelog svijeta. Ići za takvim Isusom nužno uključuje naš razgovor s njime. A to je naša molitva, iskrena, sabrana, otvorena, ponizna, pouzdana i ustrajna. Na takvu nas molitvu Crkva poziva da je obavljamo svaki dan Korizme.

Osim na molitvu, Crkva nas u Korizmi poziva i potiče i na post i pokoru. Dužni smo taj poziv i poticaj, koji nam sam milosrdni Bog upućuje preko svoje Crkve, ispravno shvatiti i odlučno prihvatiti. Slušamo u korizmenoj liturgiji jasne Božje poruke preko njegovog proroka Izaie: „Ovo je post koji mi je po volji. Kidati okove nepravde, razvezivati spone jarmene, puštati na slobodu potlačene (...) podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onoga koga vidiš gola i ne kriti se od onoga tko je tvoje krvi“ (Iz 58,6-7). Prorok nam daje na znanje Božju želju da budemo ispranog ponašanja prema našim bližnjima, našim suvremenicima. Jer, po našem ponašanju prema drugim ljudima Bog procjenjuje naše ponašanje prema njemu osobno. Zasiurno su nam poznate Isusove riječi koje čitamo u Evanđelju sv. Mateja: „Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednom od ove moje najmanje braće“ (Mt 25,40). A Krist, koji nas neizmjereno ljubi i koji je sebe predao za našu vječnu sreću, zaslužuje da i mi njega istinski ljubimo, kako bismo bili dionici njegova otkupiteljskog djela i vječne sreće. Zato naša konkretna djela ljubavi prema članovima naše obitelji, naših zajednica u župi, u drugim institucijama, na našem radnom mjestu, u društvu u kojem živimo, trebaju biti očišćena od mogućih naslaga prašine naših uskih interesa, sebičnosti, neistinitosti, od nevjerodostojnosti i od zagađenosti ohološću i samodopadnošću.

U svojoj poznatoj Besjedi na gori (Mt 5-7) Isus traži od nas, svojih učenika, obraćenje srca. To ističe i već citirani Katekizam (br. 2608): „pomirenje s bratom, ljubav prema neprijateljima, molitvu za progonitelje, praštanje od srca, imati čisto srce i tražiti Božje kraljevstvo“.

Sadašnji Kristov Namjesnik na zemlji, papa Franjo potiče sve nas, članove Crkve na obraćenje srca ovim riječima:

„Posti od riječi koje vrijeđaju, a izgovaraj ljubazne riječi.

Posti od tuge, a budi ispunjen zahvalnošću.

Posti od ljutnje, a budi ispunjen strpljivošću.

Posti od pesimizma, a budi ispunjen nadom.

Posti od brige, a imaj povjerenja u Boga.

Posti od prigovora, a razmišljaj o jednostavnosti.

Posti od neodlučnosti, a budi pobožan.

Posti od gorčine, a svoje srce ispuni radošću.

Posti od sebičnosti, a imaj osjećaja prema drugima.

Posti od gundanja, a pomiri se.

Posti od riječi i šuti da bi mogao slušati.“

Dobro ćemo učiniti ako budemo tijekom ove, upravo započete Korizme češće razmišljali i o Isusovim i o papinim riječima i odlučivali se na odstranjivanje iz našeg srca svega onoga što ga zagađuje i tako čini beživotnim i beživotnim naš duhovni i kršćanski život!

A naš duhovni i kršćanski život bi svako trebao biti trajno prožet našim istinskim pouzdanjem u Kristovo milosrđe i ljubav.

Podsjećam vas sve na prošlogodišnju jedinstvenu duhovno-pastoralnu akciju koju smo tijekom cijele Korizme provodili u svim župama i obiteljima naše biskupije: hodočašće slike Milosrdnog Isusa i posvete naših župâ i naših obitelji Božjem milosrđu. Čuli smo ili i smo čitali Isusove riječi upućene vidjelici svetoj redovnici Faustini Kowalskoj: „Duše ginu usprkos mojoj pregorkoj muc. Dajem im posljednju slamku spasa – moje sveto milosrđe. Ne obrate li se sa štovanjem mome milosrđu, propast će za vječnost“. „Čovječanstvo neće naći mira dok se s pouzdanjem ne obrati mome milosrđu“.

Zahvaljujemo trajno – i pojedinačno i zajednički, kao članovi naše biskupijske zajednice, posvećene Božjem milosrđu – što smo dionici suvremene objave Božjeg milosrđa preko svetih i Kristu odanih duša sv. Faustine i svetog pape Ivana Pavla II., velikih apostola Božjeg milosrđa u ovom našem vremenu.

Pozivam vas već sada sve, da se i ove godine nademo zajedno u molitvi Devetnice pred svetkovinu Božjem milosrđu, od Velikog petka do subote uoči Bijele nedjelje, tj. Svetkovinu Božjeg milosrđa.

S radošću vas obavještavam da ćemo u našoj katedrali u subotu uskrсне osmine (18. travnja 2020.) imati molitveno zborovanje vjernika iz naše biskupije, ali i iz nekih drugih biskupija, oko relikvija svete Faustine, koje smo nedavno dobili iz njenog glavnog svetišta u Krakowu, u Poljskoj, a koje će biti svečano postavljene na trajno čašćenje Božjeg puka u župnu crkvu u Sasini kod Sanskog Mosta, u nedjelju, odn. na Svetkovinu Božjeg milosrđa. Tom prigodom ćemo se sa zahvalnošću sjetiti izuzetnog djela Božjeg milosrđa koje nam se očitovalo po životima i sv. Faustine, čiju 115. obljetnicu rođenja i 20. obljetnicu proglašenja svetom obilježavamo ove godine, te svetog Pape Ivana Pavla II. – i njegove 100. obljetnice rođenja i 15. obljetnice blažene smrti.

Neka nas sve njihov zagovor pomaže u našem nastojanju oko što plodnije Korizme kao i cijelog našeg zemaljskog života.

Zazivam na sve vas obilje Božjeg milosrđa i blagoslova!

Vaš brat

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

N.B. Neka se ova Korizmena poruka pročita vjernicima na svim misama 1. korizmene nedjelje!

POZIV NA DUHOVNO-PASTORALNI SUSRET ČLANOVA ŽPV-a

Broj: 79/20

Banja Luka, 5.3.2020.

Svim župnim uredima

Draga braćo župnici i upravitelji župa, odredbom Ordinarijata br. 312/19 Vi ste bili zaduženi u župama, kojima upravljate, provesti izbor župnih vijećnika – za župno pastoralno i

za župno ekonomsko vijeće. To ste svi uredno i učinili u svim župama, gdje Vam je to bilo moguće. Za to Vam iskreno zahvaljujem.

Budući da u novoizabranom sastavu velike većine župnih vijeća ima mnogo novih članova, smatram potrebitim tijekom ove korizme sve ih okupiti na Duhovno-pastoralni susret u našu katedralu, odn. dvoranu Biskupskog ordinarijata.

Za **prvi turnus**, tj. susret, u subotu 14. ožujka 2020. pozivam Vas i Vaše vijećnike iz sljedećih župa:

Banja Luka, Bihać, Bos. Dubica, Bos. Grahovo, Drvar, Jajce, Kotor Varoš, Lištani, Livno, Ljubija, Ljubunčić, Mahovljani, Odžak-Čaić, Prijedor, Ravsa, Šimići, Šurkovac i Trn.

Drugi turnus, odn. susret održat će se u subotu, 4. travnja, a na njega su dužni doći članovi ŽPV-a iz sljedećih župa:

Barlovci, Bila, B. Aleksandrovac, B. Gradiška, Budžak, Čuklić, Dolina, Glamoč, Ivanjska, Kulaši, Liskovica, Mrkonjić Grad, Marija Zvizda, Motike, Nova Topola, Petrićevac, Podhum, Presnače, Prnjavor, Sanski Most, Sasina, Stara Rijeka, Vidoši i Vrbanjci.

OTKAZUJE SE SUSRET SVEĆENIKA PREDVIĐEN ZA SRIJEDU 17. LIPNJA 2020.

Broj: 202/20
Banja Luka, 15. lipnja 2020.

Svim svećenicima u pastoralu

Draga braćo svećenici,
uslijed ponovnog porasta potvrđenih slučajeva covida-19 tijekom proteklih dana, a na sugestiju većeg broja Vas, misnika iz raznih dijelova naše biskupije, otkazuje se zakazani naš liturgijsko-pastoralni susret, koji smo željeli imati

Svi trebate stići do 9.30 sati, kada započinje u katedrali pokorno-bogoslužje i sv. Ispovijed. Svi Vi svećenici trebate biti spremni za ispovijedanje.

Nakon toga će slijediti zajedničko slavlje sv. mise.

Po svršetku sv. mise: kratko osvježenje, a onda nastavak pastoralnog programa u dvorani Ordinarijata. Na kraju programa je za sve zajedno predviđena zakuska i osvježenje. Vrijeme za povratak oko 14 sati.

S radošću Vas sve očekujem! Zazivam na sve Vas Božji blagoslov i zagovor našeg Blaženika Ivana Merza, zaštitnika naših vjernika laika.

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

u srijedu, 17. lipnja 2020. u našoj katedrali i zgradi Biskupskog ordinarijata.

Primate to na znanje i ravnanje.

Neka Vas prati Božja zaštita i zagovor Presvete Djevice i Bogorodice Marije.

Nadam se, da ćemo se, ako Bog da, ipak moći naći zajedno na blagdan sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika naše biskupije i katedrale.

Bratski Vas pozdravljam – u Gospodinu – Vaš

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

UPUTE I ODREDBE U SADAŠNJOJ AKTUALNOJ SITUACIJI – U BISKUPIJI I ZEMLJI

Broj: 95/20
Banja Luka, 12.3.2020.

Svim župnim uredima

Draga braćo župnici i upravitelji župa!

Aktualna – službeno proglašena pandemija koronavirusa (SARS-CoV-2-Virus) tiče se i nas, kao članova Katoličke Crkve u ovoj zemlji i u našoj biskupiji.

Nakon konzultacija s drugim predstavnicima Crkve upućujem Vam – za sada – ove upute i odredbe, da ih saopćite svojim župljanima:

1. I u ovoj aktualnoj kušnji, slično kao i u daleko dramatičnijim i dugotrajnijim vremenima ratnih iskušenja, mi kao Kristovi vjernici, svoje pouzdanje stavljamo u ruke našega Stvoritelja i Spasitelja, uzdajući se u moćni majčinski

zagovor Presvete Djevice i Bogorodice Marije. Stoga pozivam sve članove naše biskupije na pojačanu osobnu i obiteljsku molitvu:

- za oboljele od virusa,
- za sve one koji se za njih brinu,
- za sve koji se brinu za zdravlje svih nas kao i za opće dobro u našoj zemlji i u cijelom svijetu,
- za zaustavljanje daljnjeg širenja ove pošasti – i u našoj biskupiji i zemlji i po cijelom svijetu.

Neka se na te nakane – gdje god je to moguće – u obiteljima i redovničkim zajednicama svaki dan u 20 sati mole slavna otajstva Gospine krunice, Lauretanske (Gospine) litanije te krunica Božjeg milosrđa. U isto vrijeme ćemo i mi u kapeli Biskupskog ordinarijata biti sa svima vama – u molitvi povezani pred Gospodinom i dragom Gospom, „Pomoćnicom kršćana“ i „Zdravljem bolesnih“.

2. Kao kršćani i članovi našeg društva dužni smo surađivati sa svima onima kojima je povjereno voditi naše društvo i brinuti se za opće dobro u našoj zemlji, kao što to čine i druga naša kršćanska braća i sestre u drugim sredinama i zemljama.

Zato se i mi pridržavajmo uputâ koje izdaju naše civilne vlasti i nadležna ministarstva.

3. Neka se do daljnjeg u župama i drugim crkvenim ustanovama ne planiraju niti održavaju neliturgijski skupovi.

4. Neka na liturgijska slavlja – do daljnjega – ne dolaze:

- bolesnici, osobito oni koji imaju simptome infekcije dišnih putova i slične poteškoće; zatim

- oni koji su bili u krajevima koji se smatraju žarištima zaraze ili pak u kontaktu s osobama koje bi mogle biti nositelji virusa.

Svi oni, neka budu u svojim domovima molitvom povezani s onim župljanima koji će se, zajedno s Vama svećenicima, nalaziti na liturgijskim slavlјima u Vašim crkvama ili kapelama.

5. Neka se češće, osobito u misama s narodom, osim u nedjelje i na svetkovine (sv. Josip i Blagovijest) uzme obrazac „prigodne mise“ – „U svakoj potrebi“ – A ili B – (RM str. 740 i 741) (usp. OURM 331 i 332).

6. Neka se – do daljnjega – ne upotrebljava blagoslovljena voda u škropionicama na ulazu u crkve i kapelice.

7. Neka se u euharistijskom slavlju – do daljnjega – izostavi gesta davanja mira prije „Jagančje Božji“.

8. Neka se – do daljnjega – sveta pričest dijeli samo na ruku. Gdje je potrebno neka se vjernike u tome na pravi način pouči.

Kao Kristovi vjernici, ne želimo širiti nikakvu paniku oko sebe, nego i ovu najnoviju pojavu kod nas i diljem zemaljske kugle iskoristimo na osobno i zajedničko duhovno obraćenje i učvršćenje međusobne solidarnosti u duhu Evanđelja i crkvenog nauka.

Zazivam na sve Vas i sve članove naše biskupijske zajednice Božji blagoslov i molim zagovor Presvete Djevice i naših svetih Zaštitnika.

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

DODATAK UPUTAMA I ODREDBAMA BKBH GLEDE PANDEMIJE KORONAVIRUSA

Broj: 108/20

Banja Luka, 18.3.2020.

Svim župnicima

Draga braćo svećenici,

Na razini cijele Bosne i Hercegovine donesene su nove odredbe kojima se „naređuje otkazivanje održavanja svih javnih skupova“. U našoj biskupiji do daljnjega vrijedi sljedeće:

1. Svete mise svećenik/ci slave bez naroda. Koncelebranti se pričešćuju umakanjem.
2. Pobožnosti: Križni put i druge pobožnosti samo privatno tj. u svojim kućama, odnosno privatno u crkvi (crkve mogu biti otvorene),
3. Pogrebi: samo uz nazočnost najuže rodbine i neka ne traje dulje od 10 minuta. Mise za dušnice neka se slave nakon prestanka pandemije.
4. Ispovijedi samo pojedinačno: ne ispovijedati u ispovjedaonicama nego u sakristiji ili drugom prikladnom prostoru tako da rastojanje bude najmanje jedan metar – nema zajedničkih priprava ni „velikih“ ispovijedi.

5. Podjela drugih sakramenata i blagoslovina se odgađa. U žurnim slučajevima (bolesnici, krštenje) neka se strogo vodi računa o zaštiti od infekcije.

6. Neka se ne upotrebljava blagoslovljena voda na ulazu u crkvama i kapelicama.

7. Upoznajte vjernike s ovim odredbama koje izvjesite na crkvena vrata (oglasnu ploču), web-portale i sl. One stupaju na snagu odmah, tj. 18.3.2020., i traju do opoziva ili izdavanja novih mjera.

Potaknite vjernike na usrdnu molitvu, osobito za oboljele i zdravstvene djelatnike, na građansku i vjerničku odgovornost, na strpljenje, oprez i primjenu ovih i drugih mjera.

Na sve Vas i sve vjernike zazivam Božji blagoslov i molim moćni zagovor Blažene Djevice Marije.

Zdravlje bolesnih, moli za nas!

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

NAJNOVIJE OBRAĆANJE BISKUPA U AKTUALNOJ KRIZI PANDEMIJE

Broj: 109/20
Banja Luka, 21.3.2020.

Svim župnicima, župnim upraviteljima, samostanskim poglavarima i poglavaricama u Banjolučkoj biskupiji

*„Bože, obnovi nas,
razvedri lice svoje i spasi nas!“ (Ps. 80,4)*

Draga braćo i sestre!

Aktualna, svakim danom sve dramatičnija situacija s pandemijom koronavirusa podsjeća sve nas, koji smo neposredno doživjeli i proživjeli užase zadnjeg rata, na tadašnju tjeskobu, neizvjesnost i strah za goli život i mogućnost preživljavanja.

Bog nam je tada pomogao te nismo bili klo-nuli duhom, nego smo mu se – zajedno s povjerenim nam Kristovim vjernicima – još više i tješnje, bili primakli, vapijući kao i apostoli na uzburkanom moru: „Gospodine spasi, izgibosmo!“ (Mt 8,25). Bili smo međusobno vrlo solidarni, a pokazivali smo solidarnost i istinsku brigu i za mnoge druge koji su nam se tada obraćali za razne vrste pomoći.

Pamtimo i nemogućnost slobodnog kretanja i uništavanje naših crkava, te prisilno ostajanje bez slavlja svetih misa i svetih sakramenata.

Kao svećenici i Bogu posvećene osobe nismo ni tada, a ne smijemo ni sada prestati biti dušobrižnici, istinski skrbnici za duhovno i tjelesno dobro naših bližnjih. Upravo u ovakvim kriznim vremenima dušobrižništvo treba biti u središtu svih nastojanja, nas kao predstavnika Kristove Crkve.

Svjesni smo kako je naša čvrsta i postojana vjera u Isusa Krista ne samo dragocjena nam pomoć, nego je i izvor našeg duševnog mira i strpljenja te dragocjena snaga naše prijeko potrebne solidarnosti sa svim našim vjernicima, osobito s najugroženijim osobama.

Također smo svjesni kako je u sadašnjoj našoj situaciji jedini ispravan vid naše kršćanske solidarnosti i ljubavi prema našim bližnjima i prema nama samima – biti otvoreni i osjetljivi za duhovne i tjelesne potrebe drugih, ali izbjegavati bliže fizičke kontakte s drugima, uvažavajući aktualne državne propise. Time aktivno doprinosimo da se ova smrtonosna pandemija ne širi i da se ona što prije prebrodi. Tako ujed-

no pokazujemo i svoju otvorenost i ljudsku povezanost i sa svim drugim vjernicima i ostalim našim sugrađanima u zaštiti zdravlja i života svih stanovnika naše zemlje. Kao članovi Crkve svi smo dužno obdržavati propise državnih vlasti i moliti za njih i za sve zdravstvene djelatnike koji se bore protiv utjecaja i posljedica pandemije. Dužni smo odgovorno se ponašati prema svome zdravlju i zdravlju drugih oko nas!

U ovom – za duhovni i vjerski naš život – povlaštenom vremenu Korizme i Uskrsa trebamo i našoj skrbi povjerene Kristove vjernike poticati na solidarnost s ustrašenim, trpećim, bolesnim i umirućim ljudima. Tu solidarnost trebamo mi prakticirati osobito u svojoj svakodnevnoj molitvi – osobnoj i zajedničkoj – te u svakodnevnom slavlju svete mise na nakane župne zajednice i za sve pogođene pandemijom – bilo da zbog nje sami trpe ili se protiv nje bore.

Svakodnevnom slavljem svete mise, makar i bez većeg broja svojih župljana ili pak sami – vi ste, braćo svećeni, svjesni – u duhu crkvenog nauka i crkvenih propisa – kako je to slavlje samoga Krista i cijele njegove Crkve. U tom se slavlju događa zajedništvo s cijelom našom Mjesnom Crkvom kao i s univerzalnom Crkvom – Kristovog Mističnog tijela – i njenim pastirima. Time ujedno pokazujete da ste dio živog organizma i da ste međusobno najtješnje povezani vezom Duha Svetoga.

Potičem vas, braćo svećenike, da nikome, koji to zatraži ne uskraćujete sakramente svete pričesti i svete ispovijedi. Telefonski ili na koji drugi način dogovorite se s dotičnim glede vremena i načina osobne ispovijedi i pričesti – uvažavajući pri tom sve već ranije navedene ili nove važeće propise.

I vi i svi drugi, koji obavljaju bilo koju crkvenu službu, pozvani ste sada na vlastitu kreativnost u iskazivanju kršćanske ljubavi i solidarnosti prema drugim župljanima i ljudima u potrebi – koristeći pri tome sve raspoložive načine i putove.

Potičem vas da potaknete i sve članove vaše župne zajednice na intenzivniju obiteljsku molitvu; na praćenje slavlja svete mise putem medija (radija, TV-a, Interneta).

Potičem sve vas župnike i upravitelje župa da

se, uz pomoć članova ŽPV-a, Caritasa i laičkih udruga te mladih volontera u župi pobrinete za nemoćne, starije i bolesne i osamljene osobe u župi, u njihovim egzistencijalnim potrebama.

Potičem sve vas župnike i svećenike da zvo-
njenjem ogласite početak slavlja svete mise u
župi ili vašem samostanu.

Potičem sve da se – po mogućnosti – uključi-
te u molitvu krunice Božjeg milosrđa u 15 ili
20 sati – na aktualne nakane: prestanak po-
časti pandemije, ozdravljenje zaraženih, snagu
i ustrajnost svih koji skrbe za ugrožene, za ja-
kost, vjerodostojnost i svetost Kristove Crkve
u ovom vremenu teških iskušenja.

Potičem sve vas svećenike, redovnike i redov-
nice da svakodnevno u prikladno vrijeme or-
ganizirate klanjanje pred Presvetim Oltarskim
sakramentom i da blagoslovite svoju zajednicu
– župnu ili redovničku.

Neka se svaki dan, kao što je već ranije odre-
đeno, uz druge molitve i pobožnosti moli i kru-
nica Božjeg milosrđa, Gospina krunica, Gospi-

ne (Lauretanske) litanije, molitva pape Franje
za prestanak pandemije te molitva Gospi od
zdravlja.

„*Bog nade napunio vas svakom radošću i mi-
rom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha
Svetoga*“ (Rim 15,13).

Bratski vas pozdravljam u Kristu Patniku,
Respetom i Uskrsлом – vaš brat

✠ Franjo, biskup, v.r.

Prilog: MOLITVA GOSPI OD ZDRAVLJA

Evo me pred tobom, dobra Majko, milostiva
Gospe od Zdravlja. Istina je da zbog svojih gri-
jeha nisam dostojan da me pogledaš; ali, ipak,
kao tvoje dijete, uzdam se u tvoju majčinsku
dobrotu. Udijeli meni i mojima potpuno zdrav-
lje duše i tijela. Obrati grješnike, da Isusa više
ne vrijeđaju, a tebe ne žaloste. Pomozi bijed-
ne, utješi žalosne, ozdravi bolesne. Budi nam
svima draga Majka, a mi ćemo biti tvoja dobra
djeca! Amen.

BISKUPOVA POSLANICA U VRIJEME KORONAVIRUSA

Broj: 144/20

Banja Luka, 25.4.2020.

Biskupova poslanica svećenicima,
redovnicima, redovnicama
i vjernicima laicima
u vremenu aktualne pandemije koronavirusa

Draga braćo i sestre u uskrsлом Kristu,
„*Gospodine, Ti si dobar i rado praštaš, pun si
ljubavi prema svima koji Te zazivaju.*“ (Ps 86,5)

Ove riječi starozavjetnog psalmista nalaze
svoju potvrdu u riječima apostola Petra o utje-
lovljenom Sinu Božjem, Isusu Kristu, Spasi-
telju ljudskog roda: „On koji, ‘osobno’ u svom
tijelu naše ‘grijehe’ uznesu na križ’ da mi, umri-
jevši svojim grijesima, živimo pravednosti; on
čijim ‘ste modricama’ izliječeni“ (1 Pt 2,24).

U ova dva svetopisamska citata zrcali se mno-
go od sadržaja nedavnog korizmenog i sadaš-
njeg vazmenog vremena. Upravo tijekom tog
vremena zadesila je sve nas i sve druge naše
sugrađane i mnoge naše suvremenike neuobi-
čajena dramatična kušnja pandemije koronavi-
rusa. Njihova međusobna podudarnost se može
previdjeti, ne uočiti. Ali se može opravdano i

postaviti vjerničko pitanje: Bože, što nam želiš
poručiti ovom kušnjom, ovom patnjom? – Može
se pri tom pitanju odmah nadodati i one staro-
zavjetne riječi: „*Govori, Gospodine, sluga Tvoj
sluša*“ (1 Sam 3,11).

1. TKO JE ‘KRIV’ ZA OVO ŠTO NAS JE
SNAŠLO?

Čini se da današnji sekularizirani svijet – pa
i u našoj životnoj sredini – malo uspijeva s du-
hovnim tumačenjem aktualnih kriznih doga-
đanja vezanim uz pandemiju. To podsjeća na
riječi apostola Pavla: „*Zemaljski čovjek ne pri-
ma ono što dolazi od Duha Božjega, jer je to za
nj ludost. On to ne može ni upoznati, jer se to
mora uz pomoć Duha prosuđivati*“ (1 Kor 2,14).

Poznata je jedna istinita i sugestivna rečeni-
ca, koja se pripisuje sv. Ignaciju: „Moli, kao da
sve ovisi o Bogu! Radi, kao da sve o tebi ovisi!“
Ona bi mogla dobro poslužiti i nama u ovim
danima pandemije koronavirusa!

Podsjećam vas, da smo i mi svi, u našoj bi-
skupijskoj zajednici – slično kao što su uradili
u nekim drugim (nad)biskupijama i zemlja-
ma – tijekom proteklih tjedana ove krize bili
pozvani – u danim mogućnostima – duhovno
i molitveno se ujediniti u obnavljanju naše po-

svete Prečistom Srcu Marijinu (4.4.2020.) i Milosrdnom Isusu (19.4.2020.).

Možemo se s pravom pitati: Je li ovaj sveopći šok koji je prouzročila pandemija koronavirusa bio dovoljno jak i velik da prouzroči dublju spoznaju današnje čovjekove duhovne stvarnosti i zanemarivanja činjenice postojanja i djelovanja u našem svijetu Boga Stvoritelja i Spasitelja cijelog svijeta i cijelog čovječanstva? Ne nameću li nam se još uvijek – prema brojnim svakodnevnim i raznovrsnim informacijama i vijestima – ideologije i materijalni interesi ispred jednog sveobuhvatnog traganja za istinom o čovjeku, o njegovom mjestu i svrsi njegova življenja na Zemlji? Ne bi li trebale – upravo sada – sa svih crkvenih krovova odjekivati Isusove upozoravajuće riječi: „*Ako ne budete vjerovali da Ja jesam, umrijet ćete u svojim grijesima!*“ (Iv 8,24). Isto tako i Božja opomena po Izaija proroku: „*Ako se na me ne oslonite, održat' se nećete*“ (Iz 7,9).

Treba li doći još jedna – od ove veća – katastrofa na čovječanstvo – i na nas – pa da spadnu maske kratkoročnih interesa i zavodničkih ideologija i da zasine utješna istina koja glasi: Mi smo ljudi sigurno zbrinuti u Bojim rukama; čak i u stvarnosti naše tjelesne smrti.

Svaki vozač dobro zna što mu znači upaljena lampica na njegovom vozilu tijekom vožnje, i da treba zaustaviti vozilo, pronaći i pravovremeno otkloniti nedostatak u vozilu, kako ne bi došlo do havarije i katastrofe.

Aktualna kušnja i zlo koje nas je snašlo, kao i druge slične patnje koje pogađaju ljudski rod: ratovi, glad, razne druge zaraze i bolesti, nisu Božja kazna, nego pripadaju stvorenju – čovjeku – koji u svome zemaljskom proputovanju doživljava svoje uspone i padove.

Za svoj sadašnji pad, koji je prouzročio potres kontinentalnih razmjera, današnji čovjek ne može isključiti određene ozbiljne defekte, teške greške u nedavnoj prošlosti i u sadašnjosti – i to ne samo u jednom društvu, u jednom narodu, u jednoj zemlji – nego na brojim stranama diljem zemaljske kugle. Prisjetimo se – osim brojnih pojedinačnih neprijateljstava i brojnih kontinuiranih ratnih sukoba među narodima i državama i brojnih nedužnih žrtava (uključujući i našu životnu sredinu); zatim, jačanja ideoloških terorista i genderista; porasta broja prognanika zbog njihovog vjerskog uvjerenja;

širenje indiferentizma i egoizma te sporo ublažavanje bijede desetina milijuna ljudi; ubijanje milijuna nerođene djece i sl.

Sve su to ozbiljni i teški defekti na „vozilu“ današnje generacije stanovnika Zemlje. Nisu li sve to bile one upaljene „crvene lampice“, znakovi ozbiljnog, možda i zadnjeg upozorenja: Čovječe, ljudski rode, pripazi, zaustavi se i provjeri u kakvom ti je stanju tvoje životno vozilo?!

I ovaj najnoviji planetarni znak ozbiljnog upozorenja trebali bismo, kao vjerujući ljudi, vrlo ozbiljno shvatiti i uvažiti, tj. povući konsekvence za sebe osobno i za naš životni ambijent!

Moguće je da je ova pandemija koronavirusa posljednja upozoravajuća „crvena lampica“ prije totalnog sloma isključivosti samodostatnih ideologija jedne, druge ili treće današnje svjetske velesile!? Moguće je da je sadašnja prisilna izolacija i iznuđena tišina samo zatišje pred buru?!

2. POSLJEDICE NAŠIH GRIJEHA

Možda je danas, kao nikada u svojoj povijesti, čovječanstvo svakodnevno i duboko pogođeno i uzdrmano konfliktnošću. Ponovno, ali u daleko većim razmjerima, razni dijelovi današnjeg čovječanstva, u želji da pokažu svoju ‘svemoć’ ponovno prolaze kroz suludo iskustvo građenja ‘Babilonske kule’ (usp. Post 11,1-9), što rađa zbrku, pomutnju, rivalstva, sukobe, podjele, nesporazume i trvenja. Tako je i cijela ljudska obitelj unutar sebe potresno poremećena i rastrgana!

Ovaj nas sićušni virus potiče da razmišljamo: što bi se sve moglo dogoditi za ljudski rod ako mentalitet međusobnog rivalstva i sukobljavanja uzme još više maha! Ta će nas razmišljanja dovesti do jedne dramatične stvarnosti čovjeka i cijelog ljudskog roda – do grijeha; to jest do neusklađenosti čovjekovih namisli, ljudskih koraka i putova s Božjim naporima i putovima. „*Jer misli vaše nisu moje misli, i puti moji nisu vaši puti, riječ je Gospodnja*“ (Iz 55,8).

Posljedica te neusklađenosti, – tj. grijeh – neizmjereno je veća opasnost i zlo nego sve moguće pošasti, pandemije i patnje koje mogu zadesiti čovjeka i čovječanstvo!

Takvo razmišljanje o težini grijeha i takav pogled na opasnost od grijeha moguće je da se izgubi i izbljedi čak i kod pobožnih kršćana! To onda lako dovodi do zamračenja njihova pogleda i na Božju dobrotu. Zato se zna dogodi-

ti da i oni u ovakvim vremenima kušnje više oplakuju i sažalijevaju sebe zbog poteškoća koje su ih snašle, nego što razmišljaju o Božjoj pravednosti i ljubavi. Olako onda Bogu prigovaraju: Kako Ti to možeš dopustiti? Zašto si nam to učinio?

A prava je istina, zapravo, potpuno obratna, drugačija, kako nas poučava i sadržaj naše vjere. Prisjetimo se Gospodinovih „Prijekora“ iz nedavne liturgije Velikog petka: „Puče moj, što učinih tebi, ili u čem ožalostih tebe? Odgovori meni!“

U ovakvom dramatičnom odnosu između Boga i njegove neupitne pravednosti, dobrote i bezgranične ljubavi – s jedne strane – i ljudske nezahvalnosti, nemarnosti i prkosa – s druge strane – jedino Božje milosrđe može spasiti čovjeka i čovječanstvo.

Ta činjenica je potpuna suprotnost onome današnjem – nerijetkom – mišljenju i mentalitetu koji tvrdi da patnja, koja nas zadesi i koju moramo podnositi, nama ljudima daje za pravo pozivati za to Boga na odgovornost i suditi Mu! – Ne nanosi li se takvim ponašanjem velika nepravda Bogu, a da o pomanjkanju naše dužne zahvalnosti Njemu ni ne govorimo?

3. „MILOSRĐE BOŽJE VEĆE ...“

Trebamo znati: Bog nikada ne kažnjava u smislu da se osvećuje za nanesenu Mu nepravdu. „Isusova ‘osveta’ je križ; njegov odgovor nasilju je ljubav do kraja“ (Benedikt XVI.). Jer, On je preko svake mjere i svih naših ljudskih predodžbi ljubav koja nam oprašta, koja se za nas skrbi i koja nam pomaže. Ta i takva beskrajna i prekomjerna Božja ljubav je njegovo milosrđe. „Ne želim kažnjavati ranjeno čovječanstvo nego ga želim izliječiti privijajući ga na svoje milosrdno srce“, govorio je Isus u mističnoj objavi sv. Faustini (Dnevnik, 1588).

Božje milosrđe želi da se svi ljudi spase. Sin Božji, Isus Krist, je uzeo na sebe sve grijehе, „*oprostio nam dobrohotno sve prekršaje*“, tvrdi apostol Pavao (Kol 2,14).

To Božje milosrđe današnji svijet žurno treba. „Isuse, uzdam se u Tebe“: – nema te tame u kojoj se čovjek i čovječanstvo može zauvijek izgubiti! Ako se današnji čovjek i današnje čovječanstvo Isusu povjere, i on i ono će uvijek nalaziti svjetla na svome putu u budućnost. Vrlo utješno zvuče Isusove riječi sv. Faustini: „Reci napaćenom čovječanstvu, neka se privi-

je uz moje milosrdno srce, a ja ću ga ispuniti mirom!“ (Dnevnik, 1074). I one druge: „Čovječanstvo neće naći mira dok se ne obrati s pouzdanjem mome milosrđu!“

Iako je Božje milosrđe bezgranično, dostojanstvo čovjeka, kao bogolikog stvorenja (usp. Post 1,27) bilo bi povrijeđeno ako bi se ono čovjeku silom nametalo. Čovjek sâm treba željeti to Božje milosrđe, jer sloboda odlučivanja pripada njegovom dostojanstvu, kao bogolikom stvorenju. Čovjek se mora otvoriti Božjem milosrđu, kao što je to naglasio i apostol Petar u svojoj propovijedi na dan Pedesetnice, na Duhove: „*Dakle, obratite se i povratite se da vam se izbrišu grijesi, tako da od Gospodnje prisutnosti mognu doći vremena utjehe*“ (Dj 3,19-20).

Poznata nam je naroda izreka: Nevolja potiče na molitvu! Hoće li skrbna ljubav Božja pram nama i nas poučiti u molitvi, prije nego što za nas bude kasno? Bog nas, očito, upozorava i preko ovog sasvim sićušnog, očima nevidljivog virusa, kojem je On i Stvoritelj i Gospodar, kako brzo i za nas može biti prekasno, kako nas čeka havarija, nesreća, ako ne marimo za ovu njegovu – zbog našeg dobra – upaljenu „crvenu lampicu“.

Ako u svakom, pa i u ovom dramatičnom odnosu između Božje dobrote, ljubavi i milosrđa i našeg ljudskog nemara, nezahvalnosti i prkosa, jedino Božje milosrđe može spasiti – i nas kao pojedince i cijelo čovječanstvo – onda prihvatimo svim srcem Isusovu jasnu poruku, objavljenu preko sv. Faustine: „Prije nego dođem kao pravedni Sudac otvaram širom vrata svojega milosrđa. Tko ne želi proći kroz vrata Milosrđa, morat će proći kroz vrata moje Pravednosti“ (Dnevnik, 1146).

4. NAŠ ODNOS PREMA KRISTU U EUHARISTIJI I U BOŽJOJ RIJEČI

U aktualnoj situaciji, kojoj se momentalno svi nalazimo, moramo pripaziti da određena razumljiva obeshrabrenost zbog nemogućnosti sudjelovanja mnogih vas vjernika laika u slavlju svetih misa koje se svakodnevno održavaju u našim crkvama, ne prijeđe u ljutnju i tako naštetiti vašem duševnom miru. Jer, u srce bez mira, nerado dolazi euharistijski Krist!

Sadašnja fizička spriječenost da primamo svetu pričest mogla bi nas sve potaknuti da ozbiljnije razmislimo kako mi – kad nam je to, inače, moguće – pristupamo svetoj Pričesti?!

Koliko smo vjernički i duhovno pripremljeni i uistinu svjesni da se tada sakramentalno najtješnje sjedinjujemo sa živim Bogom u svetoj Euharistiji?

Ne bi li nas i sadašnje prakticiranje 'duhovne svete pričesti' dok sudjelujemo u misnom slavlju putem medija, moglo još više potaknuti da još ispravnije i plodnije primamo euharistijskog Krista u slavlju svete mise?

Ako i ne možemo – iz poznatih nam razloga – još uvijek – nadamo se samo jedno kraće vrijeme fizički proći kroz vrata naših crkava, to ne znači da nam Božja Riječ ne može biti dostupna. Ona je slobodna. A i mi smo slobodni da je svakodnevno čitamo i o njoj razmatramo! Za pretpostaviti je da svaka naša katolička obitelj kod sebe ima barem Sveto pismo Novog Zavjeta! Treba ga ne samo imati, nego se i njime svakodnevno koristiti za ishranu svoje vjeri i za zdravlje svoje duše!

Za pozdraviti je veliku čežnju brojnih Kristovih vjernika za Euharistijom. Ali, Crkva nas poučava u svojoj Dogmatskoj konstituciji *Dei Verbum* – o Božjoj objavi, da je ona, tj. Crkva „uvijek častila božanska Pisma, slično kao i samo Gospodinovo Tijelo“, i pružala „vjernicima kruh života tako sa stola Riječi Božje kako sa stola Tijela Kristova“ (21).

Zato bismo se trebali zapitati: častimo li i mi riječi Svetog pisma jednako kao i Presveto Tijelo Isusovo u Euharistiji? – Koliko smo stvarno svjesni da „u svetim knjigama Otac nebeski s velikom ljubavlju dolazi u susret svojim sinovima i s njima razgovara“, a da je „u Božjoj Riječi tolika sila i moć“, i da je „ona uporište i životna snaga Crkvi, a sinovima Crkve ona je jedrina vjere, hrana duši, čisto i nepresušno vrelo duhovnog života“ (isto)?

Ako ste mnogi prisiljeni momentalno postiti od primanja euharistijske hrane, imamo svi prigodu u vremenu ove krize da još temeljitije otkrijemo sakramentalnu snagu Božje Riječi i da – kad ova kriza prođe, – ne dozvolimo da ni jedna mrvica od nje ne padne sa stola našeg duhovnog blagovanja.

5. BOG ŽIVI – I MI ĆEMO S NJIM ŽIVJETI!

Draga braćo i sestre u uskrsnom Kristu,

znamo li se radovati ovoj pandemiji? Neki, vjerujem, ne znaju i ne mogu, jer su trpjeli i umrli od ove pošasti. Ali, pouzdanje se rađa i učvršćuje u nesigurnosti i trpljenju. Kao kršćani imamo razloga, unatoč svemu, veseliti se ovogodišnjem jedinstvenom korizmenom i vazmenom vremenu! Bog se nije nimalo promijenio. Ali ja, mi jesmo i još imamo prilike za to! Mogli smo i možemo smirenije čuti u sebi glas Uskrslog Krista! I osvjedočiti se još jače: Moj, naš Bog živi, uskrsnuo je da ja i mi živimo, – ali ne bez Njega i ne mimo Njega!

Vrijede i za sve nas njegove nadvremenske riječi: „*Bez mene ne možete ništa učiniti*“ (Iv 15,5). I one druge: „*Ne bojte se! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta*“ (Mt 28,5.20).

Na sve Vas zazivam blagoslov Trojedinog Boga Oca i Sina i Duha Svetoga i majčinski zagovor Presvete Bogorodice Marije Majke Crkve.

Vaš brat u Uskrsnom Kristu

✠ Franjo, biskup, v.r.

P.s.

Molim braću župnike i upravitelje župa da dostave ovaj tekst što većem broju svojih župljana.

NAJNOVIJE, AKTUALNE UPUTE ŽUPNICIMA I UPRAVITELJIMA ŽUPA

Broj: 148/20
Banja Luka, 29.4.2020.

Draga braćo u Kristovu ministerijalnom svećeništvu,
zahvaljujem Vam za dosadašnje Vaše – tijekom trajanja aktualne pandemije – savjesno i razborito dušobrižničko ponašanje u službi koju Vam je Crkva povjerila za duhovno i tjelesno dobro Kristovih vjernika i drugih Vaših bližnjih.

Prema konkretnim informacijama koje ste mi iz svih dijelova biskupije telefonski saopćivali, raduje me što ste svakodnevno imali sv. mise za duhovne i tjelesne potrebe svojih vjernika, stojeći im na raspolaganju za podjeljivanje svetih sakramenta, koje su oni tražili, pridržavajući se pri tom odgovorno aktualnih službenih propisa koji vrijede za sve stanovnike naše zemlje. A i ti su propisi kao i Vaše osobno ponašanje prema župljanima, s kojima ste se susretali

u crkvi ili gdje drugdje, imali pred očima zlatno pravilo brige za živote ljudi i sprječavanje širenja pandemije koronavirusa: „Bolje spriječiti, nego liječiti!“ – Takvim svojim ponašanjem sigurno ste spriječili širenje smrtonosne bolesti među Vaše župljane.

Potičem Vas da i dalje nastavite s dosadašnjom svojom odgovornom praksom u liturgijskom i općem pastoralu:

- da kao i do sada imate crkve otvorene u vrijeme koje je prikladno i poznato Vašim župljanima, kako bi oni mogli doći na osobnu molitvu (osobito sada, tijekom „Gospinog mjeseca“);
- da svakodnevno, a osobito nedjeljom, slavite sv. misu – zajedno s dozvoljenim, manjim brojem župljana – u vrijeme kada je kretanje za određenu dobnu populaciju dozvoljeno, i da termin mise bude poznat Vašim župljanima;
- da – prema potrebi – ako je Vaša župna zajednica brojnija – ili imate udaljene filijale, imate i binacije pa i trinacije;
- da nastavite s dijeljenjem svetih sakramenata, prema potrebama Vaših župljana;
- da nastavite s karitativnim i drugim potrebnim pastoralnim djelovanjem.

Pri svemu tome se i dalje odgovorno držite onih konkretnih odredbi koje će tijekom narednih dana i tjedana u pojedinim dijelovima naše biskupije biti aktualne od strane državne vlasti, a za osiguranje zdravlja Vašeg i ljudi u Vašoj fizičkoj blizini (propisana fizička udaljenost, maska, rukavice); o čemu ćete – kad je po-

trebno – razborito također upozoriti i vjernike, prisutne na liturgijskim slavljinama.

Svi se molimo i nadamo da će se tijekom idućih tjedana sadašnja situacija poboljšavati, te ćemo se i mi svi moći vratiti normalnom liturgijskom i cjelokupnom drugom pastoralu:

To će uključivati i od ranije planirana slavlja proljetnog blagoslova polja, te prvih pričesti i krizmi gdje će ta slavlja biti moguće pripremiti i održati u okviru aktualnih zdravstvenih propisa. Ne moraju sva uobičajena i od ranije predviđana slavlja biti u iduća dva mjeseca, nego ih se može odgoditi i za kasnije, pogodnije vrijeme. Budimo svi i dalje savjesni, složni, razboriti i zauzeti molitvom i na druge načine oko pružanja duhovne i materijalne pomoći ljudima oko nas!

Uz nadolazeći spomendan (blagdan) našeg Blaženika Ivana Merza, preporučujem svima Vama i Vašim župljanima, kojima je to tehnički moguće putem WhatsApp-aplikacije, da se okoristite ponudom župe bl. Ivana Merza iz Španskog u Zagrebu u zajedništvu s križarima: ‘E-Devetnica Blaženom Ivanu Merzu’, a što je već objavljeno i na mrežnoj stranici naše biskupije.

Pratio Vas i dalje Božji blagoslov – uz zagovor Presvete Djevice i Bogorodice Marije, Pomoćnice kršćana i bl. Ivana Merza.

Vaš brat ✠ Franjo, *biskup, v.r.*

P.s.

O svemu ovome obavijestite čim prije i svoje župljane.

LITURGIJSKO SLAVLJE I PASTORALNA OKUPLJANJA NAKON NAJNOVIJIH UBLAŽENIH EPIDEMIOLOŠKIH MJERA

Broj: 188/20

Banja Luka, 3.6.2020.

Upute župnicima i upraviteljima župa

Draga braćo svećenici,

svi zajedno zahvaljujemo Bogu, što se i na području naše biskupije nazire kraj pandemije koronavirusa i što su donesene ublažene epidemiološke mjere na entitetskim i županijskim razinama.

Još jednom Vam zahvaljujem za Vaše razborito i odgovorno ponašanje i savjesno obavljanje povjerene Vam svećeničke i dušobrižničke

službe kroz protekla dva i pol mjeseca trajanja pandemije.

1. Kao i tijekom proteklih tjedana, uz uvažavanje sada važećih propisa, želimo i idućih tjedana, na najbolji mogući način, obavljati svoju dušobrižničku službu u zajednicama koje su nam povjerene. To uključuje i vraćanje ‘normalnim’ liturgijskim slavljinama te drugim pastoralnim aktivnostima, vezanim osobito za razna okupljanja mladih i odraslih: prvopričesnikâ, krizmanikâ (gdje su za ovu godinu predviđene nanovo dogovorene krizme), župnih zborovâ, vijećnikâ, djelatnika župnih Caritasa, vjeroučiteljâ, ministranata i sl. Također i za

uobičajena liturgijska slavlja uz proljetni blagoslov polja; neka se ona upriliče u dogovoru s dotičnim župljanima, kojih se to tiče.

Nadite način da razborito osokolite i pozovete svoje župljane na redovne svete mise, osobito nedjeljom i blagdanima koji su pred nama!

Sakrament svete ispovijedi upriličite na prikladnim mjestu (crkva, sakristija, dvorana, ispovjedaonica s najlonskom folijom preko rešetaka); oglasite župljanima vrijeme i mjesto za ispovijed. Možete upriličiti i uobičajenu zajedničku ispovijed – kao za vrijeme Korizme i u Došašću.

2. Kako smo – iz objektivnih razloga – prisiljeni otkazati svoje predviđeno godišnje hodočašće u Šibenik u srijedu, 17. lipnja 2020., uz 50-tu obljetnicu proglašenja svetim Nikole Tavelića, okupit ćemo se toga dana u 9.30 sati

u našoj katedrali i ordinarijatu na sv. misu i aktualni pastoralni program, koji će trajati do 13.30. Dužni ste doći svi!

U drugom dijelu pastoralnog programa bit će predstavljen već ranije Vam najavljeni projekt Caritasa BKBiH i našeg Biskupijskog Caritasa: „Razvoj župnih Caritasa u biskupiji Banja Luka“. Potičem sve Vas, koji – iz objektivnih razloga – do sada našem Biskupijskom Caritasu niste prijavili na ovaj projekt nikoga iz svoga župnog Caritasa, da to učinite čim prije, jer Vam je to i obveza.

Zazivam na sve Vas, na sve Vaše suradnike i članove Vaših župa obilje Božjeg blagoslova i utjehe i molim majčinsku pomoć Presvete Djevice i Bogorodice Marije, Pomoćnice kršćana.

Vaš brat

✠ Franjo, biskup, v.r.

KLANJANJE UZ SVETKOVINU BLAGOVIJESTI

Klanjanje uz svetkovinu Blagovijesti 2020.,

na početku Molitvene devetnice

„Hrvatska moli za život“

i o 25. obljetnici enciklike „Evangelje života“
sv. Ivana Pavla II., pape

Pjesma za izlaganje Presvetoga: KRUŠE ŽIVOTA
(sve kitice)

1. razmatranje: (Iz Evangelja života, 80)

„Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrimo i ruke naše opipaše, o Riječi, Životu... navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama.“ (1Iv 1, 1-3) Isus je jedino Evangelje: mi nemamo ništa drugo reći ni naviještati. Baš navještaj Isusa postaje navještaj života. On je, uistinu, ‘Riječ života’ (1 Iv 1, 9). U njemu se ‘život očitova’; štoviše, on je sam ‘Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama’ (1Iv 1, 2). Taj je isti život, zahvaljujući daru Duha, darovan čovjeku. Određen za život u punini, za ‘vječni život’, i zemaljski život dobiva svoj puni smisao.

Prosvjetljeni tim Evangeljem života, osjećamo potrebu da ga navijestimo i svjedočimo u iznenađujućoj novosti koja ga obilježuje, jer se poistovjećuje sa samim Isusom, donositeljem svake novosti i pobjednikom ‘starosti’ koja dolazi od grijeha i dovodi do smrti, to Evangelje nadvisuje svako čovjekovo očekivanje i otkriva do kojih se uzvišenih visina milošću uzdiže do-

stojanstvo osobe.“

Tišina za osobnu molitvu i poklon...

2. razmatranje: Kada se slavi dan nečega ili nekoga, ili se pak započinju neke vrijedne inicijative ili obilježavaju neke obljetnice, to ne znači da na to mislimo samo taj dan ili to vrijeme, nego da nam taj posebni dan i to dragocjeno razdoblje žele posvijestiti nešto što je vrijedno, pogotovo ako je ta vrijednost zaboravljena ili ugrožena.

Sve ovo vrijedi i za molitvenu devetnicu „Hrvatska moli za život“ u koju se uključujemo današnjim sabiranjem pred živim Kristom. Slavimo svetkovinu Navještenja Gospodinova - Blagovijesti, a pogled svih nas je usmjeren Isusu Kristu, začetom po Duhu Svetom u krilu Djevice Marije. On je na današnji dan započeo ljudski život kao jedan od nas da nam navijesti vrijednost i ljepotu i donese puninu života. Njemu - Životu svih nas - dodosmo pokloniti se. Pred njega stavljamo nakanu devetnice koju započinjemo. Molimo ga: *Pomozi, pred nama živo nazočni Kriste, da naš hrvatski narod svjedoči evangelje života, poštujući, braneći i ljubeći svaki ljudski život i služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem.*

Život je dar čije vrijednosti najčešće nismo svjesni, a istovremeno je njegova vrijednost vrlo često ugrožena ili osporavana. Svaki ljudski život u ovaj svijet donese puno nove, neponovljive

radosti, ljubavi i topline; svaki novi život ima u sebi moć mijenjati i obogaćivati druge živote; svaki novi čovjek ostavlja svojim životom nepovrljivi, originalni trag; svaki čovjek je drugačija, autentična slika Božja. I nitko nema pravo svojim "pravom na izbor" uskratiti pravo jednom životu da dođe na svijet i uskratiti i sebi i svijetu pravo da upozna taj novi život. Kao što nitko nema pravo odlučiti kad jedan život treba otići s ovoga svijeta

Život nagrađuje one koji ga prihvate radošću, zadovoljstvom, blagoslovom. I nitko se i nikad nije pokajao što ga je prihvatio - iako to ponekad znači i borbu i manji standard i probleme...

Život je dar. I treba ga darivati - darivajući bogatstvo koje je sa sobom na ovaj svijet donio život svakoga od nas. Život - to više imaš što ga više darivaš.

Neka ovi trenuci boravka pred Isusom, Životom svih nas, bude prilika zahvaljivati za dar života i molitvu za poštivanje svakoga ljudskog života u našim obiteljima, u našoj domovini i na cijelome svijetu.

Pjevana antifona i dio psalma: ZAHVALJUJTE GOSPODINU JER JE DOBAR ...

Slijede molitveni zazivi, na temelju molitve pape u miru Benedikta XVI., a mogu ih naizmjenično čitati dva čitača, po mogućnosti supružnici:

1. Gospodine Isuse, ti svoju Crkvu i ljudsku povijest vjerno pohađaš i ispunjaš svojom Prisutnošću; ti nas u predivnome sakramentu svoga Tijela i Krvi činiš dionicima božanskoga života i daješ nam predokus radosti života vječnoga; tebi se klanjamo i blagoslivljamo te. Prostrti pred tobom, Vrelom i Ljubiteljem života, stvarno prisutnim i živim među nama, žarko te molimo:

2. Probudi u nama poštovanje prema svakomu još nerođenom ljudskom životu; učini nas sposobnima da u plodu majčine utrobe opazimo divno djelo Boga Stvoritelja; orasploži naša srca za velikodušno prihvaćanje svakoga djeteta koje započinje živjeti.

1. Blagoslovi obitelji, posveti sjedinjenost supružnika, učini plodnom njihovu ljubav. Svjetlom svoga Duha prati odlučivanje zakonodavnih tijela, kako bi narodi i nacije priznali i poštovali svetost života, svakoga ljudskog života.

2. Vodi rad znanstvenika i liječnika, da napredak pridonosi cjelovitom dobru osobe te da

nitko ne trpi potlačenost i nepravdu. Daruj stvarateljsku ljubav upraviteljima i gospodarstvenicima, kako bi znali pronaći i promicati primjerene uvjete, da bi se mlade obitelji mogle radosno otvoriti rađanju nove djece.

1. Utješi supružnike koji trpe, zbog toga što nemaju djece i u svojoj se dobroti za njih pobrine. Odgajaj sve ljude da se skrbe za siročad ili napuštenu djecu, kako bi mogla osjetiti toplinu tvoje Ljubavi i utjehu tvoga božanskog Srca.

2. S Marijom, tvojom Majkom, velikom vjericom, u čijemu si krilu uzeo našu ljudsku narav, od tebe, našega jedinog istinskog Dobra i Spasitelja, molimo snagu, da bismo ljubili život i služili mu, iščekujući da živimo uvijek u tebi, u zajedništvu Presvetoga Trojstva. Amen.

Pjevana antifona i dio psalma: ZAHVALJUJTE GOSPODINU JER JE DOBAR ...

3. *razmatranje:* U jednoj svojoj meditaciji pokojni *fra Zvezdan Linić* je govorio:

Čovjek se često pita o tajni i o smislu života. Ta nam tajna svima izmiče. Uronjeni smo u život, ali ga ne možemo zarobiti, zagospodariti. Možemo samo prihvatiti život kao dar. Prema Bibliji i nauku Crkve život je jedinstven i neposredan dar Božji. Roditelji nose u sebi sposobnost ljubavi i darivanja, a u svojem biću nose i tajnu života. Ipak, i za njih je to tajna. Vjerujemo da čovjek postaje živo biće u jedinstvenom trenutku koji je povezan s čudesnim spajanjem ljudskih stanica u tijelu žene. Međutim, to je tek pretpostavka. Tajna istinitog života, dar života, načelo života ili, kako to volimo u običnom rječniku reći, duša ljudskog bića uvijek je neposredan Božji dar. Početak života je zapravo pravi Božji stvarateljski čin, kao ono na početku stvaranja - kako to opisuje biblijska Knjiga postanka. U svakom začecu Bog je na neposredan način Stvoritelj i Otac.

Odatle proizlazi zahtjev da čovjek koji želi istinski živjeti i ući u smisao vlastitog života ponire zapravo u tajnu Božje ljubavi i Božje volje. Obdareni smo životom. Bog nas je dozvao u život. On jedini zna cjelokupnu tajnu života, pa i ovog našeg života. Što dublje uđem u tu tajnu, što istinitije tražim volju Božju, to sam bliže samom smislu života. Moj će život procvati puninom. Zato se u duhovnom rastu postavlja pred čovjeka poziv da istinski prihvati svoj život, i to ne samo u onom sudbonosnom času začeca, već i u svakom daljnjem času i to sa svim

okolnostima koje život sobom nosi. Ne prihvaćati neke okolnosti vlastitog života koje ne možemo promijeniti, znači zapravo boriti se protiv samoga sebe, znači lišiti se punine života.

Svatko od nas ima svoje roditelje. Oni su samo obična ljudska stvorenja. Zato nije uvijek sigurno da nam oni mogu od časa začeća pružiti svu potrebnu ljubav i potvrdu života. Neki su u tome uspješniji, neki manje uspješni. Neki su i sami previše ranjeni u životu pa često ne znaju ni svojem djetetu darovati potrebnu ljubav. Zato se netko sjeća svojih roditelja s radošću, a netko misao na njih veže uz mučna sjećanja. Sve je to utkano u tajnu našega života.

Ipak, utješna je istina da je na početku tvog života netko tko te je od prvog časa silno želio i htio. Nitko od nas nije slučajno nastao. Bog je gospodar života i, prema tome, on je u početku svakog ljudskog bića. A Bog je ljubav. On je u svaki stvoreni život ugradio svoje srce, svoju ljubav. Stoga nitko nema pravo pomisliti da nije ljubljeno biće, da je kažnjen životom. U temeljima tvoga života nalazi se sva ljubav svijeta, nalazi se Bog. Prema tome imamo pravo radovati se životu.

Međutim, upravo zbog te činjenice otkrivamo da je život tajna i dragocjenost kojom ne možemo raspolagati, već je primiti, pohraniti i njegovati. Niti svojim niti tuđim životom ne možemo raspolagati, a pogotovo ne smijemo njime manipulirati. Svaki je ljudski život dragocjenost. Odatle utemeljenost stava vjernika koji priznaju Boga svojim Stvoriteljem i Ocem da nitko nema prava ugroziti svoj ili tuđi život. To vrijedi za svaki život u svakoj dobi: bilo u dobi od nekoliko tjedana pod srcem majke, bilo u djetinjoi, bilo u odrasloj ili u onoj staračkoj dobi. Bog je gospodar života.

Pjesma-psalam: HVALA TI ŠTO SAM STVOREN TAKO ČUDESNO ili po izboru npr. GLEDAJ SVED ISUSA...

Gospodine, hvala ti za prekrasan dar života! Uvijek je divno otajstvo znati da si nas stvorio na svoju sliku i priliku
Pomozi nam da prepoznamo ljepotu svakoga ljudskog bića,
da svakodnevno riječima i djelima objavljujemo svoje nedvosmisleno Da u svakom njegovom stanju i u svakom čak i onda kada je iznimno krhak.
Odmakni od nas pritisak kulture odbacivanja

kako bi svi upoznali i razumjeli čudesnost i jedinstvenost života
koji se objavljuje u utrobi žene;
i kako bi se svako dijete po našim rukama moglo osjetiti voljeno i zagrljeno
nježnošću i brižnošću nebeskoga Oca.
Gospodine, podaj nam nadu
da u dubinama naših srca znamo
kako će tjeskoba biti preobražena u radost
i da će svaka suza biti otrta,
u punini blaženoga jedinstva s Tobom
Hvala ti Gospodine Isuse!

(Konferencija »Da životu!«, Dikasterija za laike, obitelj i život, Rim, 23. – 25. ožujka 2019.)

Pjesma-himan: DIVNOJ DAKLE TAJNI OVOJ... ili O TOLIKA TAJNA JE...

Molitva i blagoslov s Presvetim.

Pjesma: BLAGOSLOVLJEN BUDI BOG; KAO MARIJA
Pohranivši Presveto u svetohranište, može se – ako se smatra prikladnim – zaustaviti pred Gospinin likom, te izmoliti molitvu povjere sv. Ivana Pavla II.

Uvodna riječ: U duhovnom zajedništvu s velikim promicateljem dobra života papom sv. Ivanom Pavlom II., koji je Crkvi i svijetu prije 25 godina darovao encikliku „*Evandjelje života*“, povjerimo na kraju našega molitvenoga okupljanja prevrijedni dar života Majci utjelovljeno-ga Sina Božjega, Isusa Krista:

O Marijo, zoro novoga svijeta, Majko živih, povjeravamo ti pitanje života: pogledaj, o Majko, neizmjeran broj djece kojima je zabranjeno roditi se, siromaha kojima je otežano življenje, muževa i žena, žrtava nečovječnoga nasilja, starih i bolesnih, ubijenih ravnodušnošću ili lažnim sažaljenjem.

Učini da oni koji vjeruju u tvoga Sina znaju iskreno i s ljubavlju ljudima našega vremena naviještati Evandjelje života. Isprosi im milost da ga prime kao trajno novi dar, radost da ga sa zahvalnošću slave tijekom cijeloga svog života i hrabrost da za nj svjedoče djelotvornom postojanošću, kako bi – sa svim ljudima dobre volje – gradili civilizaciju istine i ljubavi, na hvalu i slavu Boga stvoritelja i ljubitelja života.

Pjesma: OBEĆANA DJEVICA ili KAO MARIJA (zadnja kitica)

* *Ako je nekome ovo klanjanje predugačko, može izostaviti drugo razmatranje.*

RAZMIŠLJANJA I NAPUTCI PRED VELIKI TJEDAN U VREMENU PANDEMIJE KORONAVIRUSA 2020. GODINE

Broj: 131/20

Banja Luka, 1.4.2020.

Svim župnicima, upraviteljima župa,
poglavarima i poglavaricama redovničkih zajednica

Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju,

1. Zahvaljujem Vam što ste i u ovom izuzetno dramatičnom vremenu za sve nas i ljude oko nas, postojani u svojoj kršćanskoj vjeri, nadi i ljubavi, što se istinski trudite biti vjerodostojni Kristovi učenici i učenice, suradnici i suradnice.

Zahvaljujem Vam što uvažavate i provodite u djelo naputke koje dobivate od svojih crkvenih poglavara – pape i biskupa.

Zahvaljujem Vam što ste molitveno, duhovno ali i konkretnim djelima skrbi i ljubavi blizu povjerenim Vam Kristovim vjernicima, što im prosljeđujete upute pape i biskupa kao i svoje dušobrižničke naputke i savjete, te druge – moguće – vidove pomoći.

2. Vi ste – a s Vama i mnogi drugi Vaši župljani – bili prošlog petka, 27. ožujka – u duhu želje samog Svetog Oca – s njime povezani u njegovom jedinstvenom činu podjeljivanja blagoslova „Gradu i svijetu“ – „Urbi et orbi“. Papa Franjo je te večeri nastupio doista kao Kristov Namjesnik na zemlji, omogućujući samome Bogu da on nastupi – u riječima i gestama – pred cijelim čovječanstvom. Kroz osobu Kristovog Namjesnika te je večeri nastupila i Katolička Crkva, – u ovom vremenu, u kojem pandemija sve više širi strah i trepet u narodima i državama diljem zemaljske kugle – s jasnim i univerzalnom porukom cijelom čovječanstvu: Ne nalazi se spasenje u dostignućima ovoga svijeta, nego samo u Bogu, koji je stvorio svijet! „Nismo sami sebi dovoljni, sami tonemo: trebamo Gospodina kao drevni moreplovci zvijezde ... Prigriliti Gospodina kako bismo prigrlili nadu: eto snage vjere koja oslobađa od straha i daje nadu!“ – riječi su Kristovog Namjesnika na zemlji, one povijesne večeri, koje zavrjeđuju da ih trajno pamtimo!

3. U duhu ranijih odredaba s obzirom na naše zajedničko aktivno duhovno sudjelovanje u zajedničkim naporima drugih naših sugrađana i suvremenika u borbi protiv COVID-19 – pandemije koronavirusa, a koje provodimo u danim nam okolnostima, pozivam Vas, a preko Vas i

sve članove Vaših župnih i redovničkih zajednica, da u sljedeći petak, 3. travnja (ujedno je to i Prvi petak) svi – uz pojačanu molitvu Božjem milosrđu – postimo na nakanu da se Bog smiluje svima nama i cijelom svijetu i da odvрати od nas mnogovrsne teške i smrtonosne posljedice aktualne pošasti.

Svi Vi imate u svojim bogoslužnim prostorima ili domovima sliku Milosrdnog Isusa s molitvom Posvete svijeta Božjem milosrđu sv. pape Ivana Pavla II. Izmolite tu molitvu toga i ne samo toga dana!

4. Prije dvije i pol godine, u povodu Jubileja 100-te obljetnice Gospinog ukazanja u Fatimi, odazivajući se pozivu pape Franje, obavili smo u svim župama naše biskupije posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu – u duhu izričite Gospine želje. Poruka Gospe Fatimske jasno naglašava da smo suodgovorni za spasenje naših bližnjih – svojim molitvama, pokorom, zadovoljstvom, djelima milosrđa.

Podsjećam Vas da se srž naše posvete sastoji u našem svjesnom, totalnom predanju Bogu po Mariji – ne samo izgovorenim riječima posvete nego cijelim svojim bićem – i to svaki dan!

Upravljaajući u ovim danima velike kušnje svoje žarke molitve Majci Božjoj, Majci Crkve i svih ljudi i naroda za njezino majčinsko posredovanje kod svoga Sina, a ujedinjeni duhovno i s članovima nama susjedne nadbiskupije Vrhbosanske te nekih drugih (nad)biskupija – želimo i mi – svi zajedno – u iduću subotu (prvu u mjesecu!), 4. travnja u 15.30 u bogoslužnim prostorijama naših župa i samostana sati ponoviti našu posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu. Izmolit ćemo Slavna otajstva Gospine krunice, Gospine (Lauritanske) litanije i posvetnu molitvu.

Molim sve Vas, da o ovome obavijestite – na Vama dostupan način – što veći broj svojih župljana i članova svojih redovničkih zajednica, kako bi se oni, u isto vrijeme u svojim domovima pridružili našem zajedničkom povjeravanju nas i svih ljudi zaštiti Presvete Bogorodice Marije.

Neka Vas sve – po zagovoru Presvete Djevice, Pomoćnice kršćana i Zdravlja bolesnih prati i krijepi blagoslov Trojedinog i Milosrdnog Boga Oca i Sina i Duha Svetoga!

Vaš brat ✠ Franjo, *biskup, v.r.*

LITURGIJSKO-PASTORALNE SMJERNICE ZA VELIKI TJEDAN I SVETKOVINU VAZMA 2020. ZA PODRUČJE BANJOLUČKE BISKUPIJE

Broj: 135/20

Banja Luka, 4.4.2020.

Svim svećenicima u pastoralu

Draga braćo župnici, upravitelji župa
i ostali svećenici,

kako Vam je zacijelo već dobro poznato, Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata dala je – s obzirom na aktualno iznimno teško vrijeme pandemije koronavirusa – u dekretima od 19. i 20. ožujka 2020. konkretne smjernice za ovogodišnja liturgijska slavlja tijekom predstojećeg Velikog tjedna i svetkovine Vazma.

U skladu s tim smjernicama za područje naše, Banjolučke biskupije, određujem kako slijedi – vama na znanje i ravnanje:

1. U katedrali sv. Bonaventure predsjedat ću euharistijskom slavlju odn. obredima:

- na Cvjetnicu: u 10 sati
- na Veliku srijedu: 10 sati – Misa posvete ulja
- na Veliki četvrtak: u 18 sati – Misa Večere Gospodnje
- na Veliki petak: u 9 sati Križni put, u 18 sati – Obredi Velikog petka
- na Veliku subotu: u 20 sati – Vazmeno bdjenje
- na svetkovinu Uskrsa: u 10 sati.

2. Svi Vi, braćo svećenici, aktivni u pastoralu biskupije slavite sva navedena slavlja – uvažavajući sve dosadašnje odredbe prema smjernicama Kongregacije od 25. ožujka 2020. – ako je moguće u uobičajeno vrijeme misa odn. obreda Velikog tjedana u Vašim župama, odn. bogoslužnim prostorima, ili u neko drugo vrijeme, koje smatrate prikladnim.

3. Na Misu posvete ulja (Svećenički dan – Velika srijeda) – ovoga puta iz poznatih razloga – nemojte dolaziti. Sveta ulja ćete podići kod rektora katedrale prvom – za Vas – mogućom prigodom.

Potičem Vas sve da toga dana budete duhovno i molitveno povezani s nama u katedrali te da zahvalite Trojednom Bogu što Vas je pozvao u tako uzvišenu službu!

4. U obredima Velikog petka, neka se nakon zaziva br. 9 „Sveopće molitve“, neka se doda

sljedeći zaziv „Za one koji pate u vrijeme pandemije“, koji je 30. ožujka 2020. za cijelu Crkvu posebnim dekretom (br. 155/20) predložila Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, a koji ovdje prilažemo u prijevodu na hrvatski.

5. Neka se samostanske i redovničke zajednice u kojima će se upriličiti sva ili neka od spomenutih slavlja također pridržavaju općih uputa istoga Dekreta od 25. ožujka 2020.

Izravni prijenosi slavlja preko društvenih sredstava priopćivanja

6. Budući da se, zbog ograničenja okupljanja i kretanja osoba, liturgijska slavlja i obredi Velikoga tjedna slave bez okupljanja naroda, vjernici će sva liturgijska slavlja i obrede iz Katedrale u Sarajevu, zahvaljujući susretljivosti Bosanskohercegovačke radio-televizije (BHRT), moći izravno pratiti na kanalima BHT1 i BHTHD (prijepodneva slavlja) i na kanalu BHTHD (poslijepodneva i večernja slavlja i obredi).

7. BHRT će najaviti raspored izravnih prijenosa liturgijskih slavlja i obreda iz Katedrale, i posebno obavijestiti krolom s informacijom neposredno pred početak pojedinog slavlja. Neka svećenici već sada obavijeste vjernike o tim izravnim prijenosima i potaknu ih da se na taj način duhovno uključe i sudjeluju u istim slavlja, obredima i molitvi iz vlastitih domova.

Osim ovih prijenosa bit će zacijelo prijenosa od strane HRT-a te većeg broja radijskih postaja, ali i mogućnost putem Interneta o čemu obavijestite članove svojih župnih zajednica.

Blagoslov grančica i jela

8. Budući da uslijed aktualne pandemije koronavirusa otpadaju sva javna bogoslužja, otpadaju i sva javna blagoslivljanja. Zato treba te podsjetiti sve vjernike na njihovu vlastitu kompetenciju da mogu blagoslivljati na temelju svoga krštenja.

Tu svoju nadležnost oni mogu primijeniti na Cvjetnicu, kada – u okviru jednog prikladnog obiteljskog bogoslužja mogu blagosloviti grančice masline ili jelke, koje simboliziraju nadu da Isusov put kroz sve muke i trpljenja konačno završava u punini vječnog života.

Slično neka se upriliči i na sam Uskrs blagoslov jela u vlastitom domu. Prije jela neka

se izmoli Vjerovanje, Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, a onda neka se blagoslovljenom vodom (ako je nema onda i bez nje) blagoslovi sve što je pripravljeno za jelo.

9. Još jednom potičem sve Vas da nađete način te podučite (ukoliko je to još potrebno) svoje vjernike da bogoslužja, koja budu pratili u svojem domu – osobito tijekom Svetog trodnevlja – to čine na vjernički način – kao da se nalaze u bogoslužnom prostoru. Poučite ih da se za vrijeme pričešćivanja svećenika i oni duhovno pričeste.

10. Iako smo liturgije ovogodišnjeg Velikog tjedna prisiljeni slaviti na izuzetan, neuobičajen način, naša slavlja ne moraju biti manje plodna. Naša postojana vjera i kršćanska nada kao i naša ljubav prema Kristu Patniku, Raspetom, Uskrslom i Milosrdnom, kao i prema Kristovim vjernicima povjerenima našoj duhovnoj i drugoj skrbi i prema drugim našim bližnjima u njihovim duhovnim i materijalnim potrebama učinit će nas istinskim prijateljima i Bogu i ljudima!

Još jednom Vas stoga, potičem na Vašu dušobrižničku svijest i obvezu, na Vašu ljubav kre-

ativnu i domišljatu, kao i na nužnu razboritost.

11. Kako će, prema sadašnjim okolnostima, tijekom cijelog mjeseca travanja morati otpasti sva javna bogoslužja, pa tako i predviđena slavlja u nedjelju Božjeg milosrđa (Bijela nedjelja) u župi Sasina i uoči te nedjelje u katedrali – neka se u svim župama obavi uobičajena Devetnica Božjem milosrđu – počevši od Velikog petka. Predviđena slavlja upriličit ćemo u jednom kasnijem terminu.

12. Glede drugih predviđenih termina javnih okupljanja – osobito slavlja prvih pričesti, krizmi, patrona župa i blagoslova polja – ona se odgađaju za kasnije vrijeme – ovisno o obvezujućim odredbama lokalnih vlasti, koje trebamo savjesno obdržavati radi općeg dobra. – Svi ćemo biti fleksibilni i obzirni jedni prema drugima, zahvaljujući Bogu da smo doživjeli „normalna“ vremena.

Zazivam na sve Vas obilje Božje utjehe i blagoslova te majčinsku zaštitu Presvete Bogorodice Marije, Majke Crkve i Pomoćnice kršćana.

Vaš brat

✠ Franjo, biskup, v.r.

BISKUPOVA PORUKA ZA SVEĆENIČKI DAN, Velika srijeda, 2020.

Broj: 137/20

Banja Luka, 6.4.2020.

Draga braćo svećenici,

više od tri desetljeća dobri Bog mi je omogućio da u našoj katedrali – „majci svih crkava“ naše biskupije predvodim koncelebrirano misno slavlje, „Misu posvete ulje“ uz dane Svetog trodnevlja. Bilo je godinâ – osobito tijekom dramatičnog ratnog vremena – kada mnoga braća svećenici, koji su tada bili aktivni u pastoralu biskupije, fizički nisu mogli nazočiti na tom slavlju, kada smo ujedno – u duhu propisa – Crkve obilježavali svoj „svećenički dan“ i obnovili svoja svećenička obećanja, koja smo „na dan svoga svećeničkog ređenja s radošću dali njegovoj Crkvi“.

Ovaj put, kao nikada do sada, uslijed aktualne pandemije koronavirusa, ogromnoj većini vas, koji ste sada u pastoralu naše biskupije, neće biti moguće fizički biti nazočno u katedrali na slavlju „Mise posvete ulja“ i obnovi svećeničkih obećanja. Ali ćete svi biti u mojim i

našim molitvama.

A želio bih ovim i svakoga od Vas povezati s nama i međusobno snagom i utjehom Svetoga Duha koji nas je i združio u prezbiterij naše Mjesne Crkve.

Na tu stvarnost naše međusobne povezanosti podsjeća nas i *Direktorij za službu i život prezbitera*. U njemu stoji: „*Prezbiterij je povlašteno mjesto u kojem bi svećenik trebao naći posebna sredstva izgradnje, posvećenja i evangelizacije, gdje bi trebao naći pomoć da može svladati ograničenja i slabosti vlastite ljudskoj naravi. Zato će on učiniti sve što je u njegovoj moći i svim se silama truditi da izbjegne živjeti svoje svećeništvo na izoliran i subjektivistički način ... Sve je to lijepo izraženo – osim u misi posvete ulja – na kojoj dolazi do izražaja zajedništvo prezbitera sa svojim biskupom – u misnom bogoslužju Večere Gospodnje (In coena Domini) na Veliki četvrtak, koje pokazuje kako svećenici iz euharistijskog zajedništva, rođenoga na Posljednjoj večeri, primaju sposobnost ljubiti jedni druge kako ih Učitelj ljubi*“ (br. 36).

Naše ovogodišnje – specifično – obilježavanje našeg Svećeničkog dana, trebalo bi nam svima još jednom posvijestiti našu dužnost čuvati i njegovati apsolutno prvenstvo duhovnog života. To uključuje našu trajnu obvezu da bude-
mo svakodnevno povezani s Kristom, jačajući i zajedništvo sa svima kojima smo od Krista poslani, prvenstveno zajedništvo s drugom braćom svećenicima. Lijepo je to naglasio papa Benedikt XVI. prigodom zaključenja Svećeničke godine (10. lipnja 2010.): „Odnos s Kristom, osobni razgovor s Kristom je temeljni pastoralni prioritet, to je uvjet za naš rad za druge! A molitva nije nešto marginalno: svećenikova je ‘glavna djelatnost’ moliti, također kao predstavnik naroda koji ne zna moliti ili ne nalazi vremena za molitvu“.

Dakle, naš svećenički identitet nužno treba obilježavati svijest da smo obvezni biti povezani s Kristom!

Citirani Direktorij naglašava: „*Ojačan posebnom vezom s Gospodinom, prezbiter će se znati nositi s trenutcima u kojima bi se mogao osjetiti osamljenim među ljudima, snažno obnavljajući svoj život s Kristom u euharistiji, stvarnom mjestu prisutnosti njegova Gospodina.*

Poput Isusa koji je, dok je bio sam, neprestano bio s Ocem (usp. Lk 3,21; Mk 1,35) i prezbiter treba biti čovjek koji u samoći nalazi zajedništvo s Bogom da zajedno sa svetim Ambrozijem može reći: ‘Nikada nisam manje sâm nego kad mi se čini da sam sâm’.

Prezbiter će uz Gospodina pronaći snage i sredstva da ljude približi Bogu, da rasplamsa njihovu vjeru, da ih potakne na zauzimanje i zajedništvo“ (br. 53).

U obredu našeg svećeničkog ređenja svakome od nas su stavljene na srce obveze koje preuzimamo Svetim redom. Između ostalih obveza imamo i obvezu „svakodnevno uzdizati hvale, zahvale i molbe ne samo za Božji narod nego i za sav svijet“. Na svakog od nas se odnose one poznate nam riječi iz Poslanice Hebrejima, da smo i mi uzeti između ljudi i postavljeni za ljude radi onoga što se odnosi na Boga, tj. da se za ljude u molitvi zauzimamo kod Boga (usp. Hebr 5,1).

Zato smo i dobili izričito pitanje od svoga zareditelja: „Hoćeš li zajedno s nama zazivati božansko milosrđe za povjereni ti narod ustrajno vršeći zapovijed molitve?“ – na što smo dali svoj svjesni pristanak: „Hoću“.

Molitva, konkretno zagovorna molitva, zauzima, kako nam je poznato, u molitvenoj praksi Crkve i kršćana značajno mjesto. Svakodnevno, kao svećenici ili Bogu posvećene osobe, prakticiramo molitvu vjernika u euharistijskom slavlju i u časoslovu.

Svatko je od nas, također, doživio da ga je – kao svećenika – mnogi vjernik zamolio da moli za njega i njegove nakane i potrebe. Jesmo li se pitali, što to ljudi očekuju od naše molitve? Je li naša molitva učinkovitija nego njihova? Zar nisu i oni blizu Boga kao i mi, katkad možda i bliži nego mi?

U toj zamolbi vjernika da za njega molimo prepoznavamo njegovo uvjerenje da je svaki zaređeni svećenik postavljen i zadužen da pred Bogom zastupa potrebe ljudi, upravo u duhu one tvrdnje iz Poslanice Hebrejima.

Ne smijemo razočarati ljude, koji nas mole da ih zagovaramo kod Boga! Podsjećam Vas na primjer apostola Pavla iz njegovih poslanica: „Zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama“ (1 Sol 1,2). A na drugom mjestu piše: „Uvijek se, u svakoj svojoj molitvi za vas s radošću molim ...“ (Fil 1,4). Apostol, dakle, jasno poručuje da je dušobrižništvo također i stvar molitve, zapravo je primarno stvar molitve. Ako nije prožeto molitvom dušobrižnika, ono će sigurno biti promašeno, neplodno!

Apostol Pavao je očito imao pred očima sve, ali i svakog pojedinog člana dotičnih zajednica. Nikoga nije isključio iz svojih molitava.

Sadašnja izuzetna situacija velike zajedničke tjeskobe i kušnje potiče sve članove Crkve, a osobito nas svećenike, na pojačanu, intenzivniju molitvu. Tako je bilo i u prošlosti u sličnim situacijama, kako nam svjedoče povijesni izvori. U ovakvim vremenima velike tjeskobe očekuju osobito svi oni, koji su s nama i međusobno povezani istom vjerom, da mi, pastiri u Crkvi, činimo ono za što smo tu, tj. da ljude privodimo bliže Bogu; da im pomažemo – riječima i primjerom – naći put i sadašnjem izbavljenju iz nevolja i put ka vječnom spasenju.

Mi smo sigurni, da je trepeći i proslavljeni Krist i danas među nama živ, prisutan. Ali ga ogromna većina članova Njegove Crkve – uslijed objektivne, fizičke spriječenosti – fizički ne može susresti u sakramentima Crkve – što je za njih osobito bolno i uznemirujuće. Zato

je razumljivo, da se tim više očekuje od nas, zaređenih svećenika, da mi – u svojoj zastupničkoj ulozi – u ime Kristovih vjernika – naših župljana i drugih, – kako to i dolikuje biti zaređenog, ministerijalnog svećenika, slavimo svakodnevno svetu misu, pa makar i sami bili. Mi dobro znamo da i u takvom slučaju mi ne obavljamo neku svoju „privatnu stvar“, nego uvijek *in persona Christi capitis*, a time i u ime cijelog Božjeg naroda.

Također smo svjesni, da slaveći svakodnevno svetu misu – kako sam Vam nedavno naglasio u Uputama (21.3.2020.) mi upravo u ovom dramatičnom vremenu donosimo – zajedno s Kristom, Velikim i Vječnim Svećenikom – pred nebeskog Oca sve potrebe svojih župljana, cijelog Božjeg naroda, svih ljudi, osobito životno ugroženih i onih koji im pružaju pomoć.

I u ovom slučaju, kako možemo primijetiti, dolazi na osobit način do izražaja poznati nam nauk Drugog Vatikanskog koncila, da je liturgija izvor i vrhunac cjelokupnog kršćanskog života (usp. SC 10).

Ako dakle, mi Kristove vjernike i njihove konkretne potrebe i njihovo povjerenje u moć naše molitve uzmemo stvarno, konkretno i ozbiljno, onda će i naša zagovorna molitva biti plodna! Tu bismo našu svećeničku obvezu trebali doista vrlo ozbiljno provoditi u praksi!

Draga braćo u Kristovu ministerijalnom svećeništvu,

u ovim danima, ispunjenim dramom i na crkvenom, liturgijskom području i na našem općem društvenom području, podsjećam Vas još također i na riječi apostola Pavla iz knjige Djela apostolska (20,28): „Pazite na sebe i na sve stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima, da pasete Crkvu Božju, koju steče krvlju svojom“. To znači: i iza Vaše službe i iza dostojanstva povjerenih Vam Kristovih vjernika stoji sam Bog, stoji njegovo milosrđe i beskrajna njegova ljubav da nas sve učini dionicima svoje sretne vječnosti!

Molimo Boga, osobito ovih dana, da trajno budemo svjesni te usređujuće stvarnosti!

Zahvaljujući i ovaj put svakom od Vas pojedinačno i svima zajedno za sav Vaš trud, molitve i žrtve u službi Krista i njegove Crkve na području naše biskupije, želim Vam izmoliti od Uskrslog Krista obilje njegove utjehe, pomoći, mira i radosti!

Mir Vama! Sretan i blagoslovljen Vam Vaš Svećenički dan!

Sretno i blagoslovljeno Vam Sveto trodnevlje.

Blagoslovljen Vam Uskrs! Aleluja!

Vaš brat

✠ Franjo, biskup, v.r.

BISKUPOV POTICAJ ZA OVOGODIŠNJE OBLIKOVANJE 'SVIBANJSKIH POBOŽNOSTI' U ČAST PRESVETE DJEVICE I BOGORODICE MARIJE

Broj: 147/20

Banja Luka, 29.4.2020.

Draga braćo svećenici, sestre redovnice i Kristovi vjernici laici,

svima nam je dobro poznata osobita ljubav našeg vjerničkog puka prema Blaženoj Djevici Mariji. To je u duhu i službenog nauka Crkve, koji izrijeком „opominje sve sinove Crkve da plemenito promiču štovanje prema Blaženoj Djevici, osobito liturgijsko, i da uvelike cijene praksu i pobožne vježbe prema njoj što ih je tokom vjekova preporučilo učiteljstvo Crkve“ (LG 67). Spomenute „pobožne vježbe“ kršćanski puk prakticira već stoljećima osobito u mjesecima SVIBNJU I LISTOPADU, kako u SVOJIM CRKVAMA, tako i u SVOJIM DOMOVIMA.

1. Pred nama je „Gospin mjesec“ svibanj, koji

ove godine dočekujemo u još uvijek trajućoj, pogubnoj pandemiji koronavirusa. I u ovakvom vremenu dobro je da se podsjetimo na neke od brojnih riječi koje su o štovanju Gospe izrekli pape tijekom prošlog pola stoljeća.

SVETI PAPA PAVAO VI. je izdao posebnu encikliku o mjesecu svibnju („Mense Maio“). Evo nekoliko rečenica iz te enciklike:

„Uoči početka mjeseca svibnja, koji kršćanski vjernici još odavno običavaju posvetiti Bogorodici Mariji, kliče naše srce ispunjeno radošću pri pomisli na ganutljive izraze vjere i ljubavi, koje se po svemu svijetu – iz obiteljskih domova i crkava revnije i usrdnije uzdižu u čast Kraljice Neba. Te i takve pobožnosti, povezane s mjesecom svibnjem, nama su veoma dragocjene i pune utjehe, jer u sebi uključuju veliko štovanje Blažene Djevice Marije i donose tako

velike plodove. Trajno traženje utočišta u Gospinu zagovoru, ujedno je traženje Krista, koji se nalazi u njenom majčinskom zagrljaju kao naš Spasitelj, kojemu se ljudi, prisiljeni mukama u svojim dušama i srcima, u zbunjenostima i nesigurnostima ovog vremena, moraju okretati kao luci spasenja.“

A SVETI PAPA IVAN PAVAO II. je u jednoj od svojih brojnih molitvi Presvetoj Djevici i Bogorodici Mariji (godine 1987.) molio ovako:

„Budi pozdravljana, Djevice Mariji, Majko našeg Spasitelja, Majko Crkve i naša Majko! (...)

K tebi dolaze zdravi i sretni; sačuvaj u njima radost i zahvalnost i učini ih osjetljivim i spremnim da pomažu ljudima – bliskim i udaljenim – koji su u nevoljama.

K tebi dolaze bolesni; oni mole za ozdravljenje duše i tijela. Pomozi im nositi njihove bolesti, ublaži njihove patnje i izmoli im utjehu i ozdravljenje.

Tebi su upućeni pogledi osamljenih i napuštenih, pred Tobom plaču žalosti. Daj da iskuse kako si Ti pod Križem postala našom Majkom i majčinski si blizu osobito onima kojima je najpotrebnija Tvoja pomoć.“ (...)

PAPA BENEDIKT XVI. je ovako pisao:

„Djevica Marija je došla s Neba (u Fatimi) da nas podsjeti na istine Evandjelja“

„Marija stoji pred nama kao znak utjehe, ohrabrenja i nade. Ona nam se obraća i veli: ‘Imajte hrabrosti okuraziti se za druženje s Bogom. Probajte! Nemojte Ga se bojati. Imajte odvažnosti vjerovati Bogu! Imajte odvažnosti posvetiti se dobru ... jer se Božja dobrota nikada ne iscrpljuje.’“

2. PAPA FRANJO je ovih dana (25.4.2020.), kako ste mogli već saznati iz raznih medijskih izvora, uputio svoje Pismo vjernicima za mjesec svibanj 2020. U njemu nas on sve poziva da tijekom tog „Gospinog mjeseca“ svakodnevno molimo krunicu protiv aktualne pandemije koronavirusa. Papa između ostalog piše:

„Bliži se mjesec svibanj u kojem Božji narod osobito snažno izražava svoju ljubav i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Tradicionalno se u tom mjesecu krunica moli kod kuće, u obitelji. Ograničenja nametnuta zbog pandemije ‘prisiljavaju nas’ više cijeniti taj obiteljski vid krunice, pa i u pogledu duhovnosti.

Želim stoga, svima predložiti da ponovno otkriju ljepotu moljenja krunice kod kuće u mjesec svibnju. To se može činiti zajedno ili pak pojedinačno; vi sami odlučite već prema vlastitom prilikama vrjednujući obje mogućnosti... Lako je pa i na Internetu, pronaći dobre predloške koje ćete u molitvi moći slijediti.“

Papa je također ponudio DVIJE MOLITVE MAJCI BOŽJOJ, s izričitom željom da se izmole NAKON MOLJENJA KRUNICE. Nadodao je, kako će ih i on osobno moliti u mjesecu svibnju, u duhovnom jedinstvu sa svima nama.

3. Poslušni Svetom Ocu, pozivam sve Vas, braću svećenike i redovnike, sestre redovnice i sve vas Kristove vjernike laike, da se – svatko na svome mjestu, u svojoj ulozi i životnom okruženju – osobno odazove papinom pozivu, te se na najprikladniji način, zajedno s drugima uključi tijekom mjeseca svibnja u planetarnu svakodnevnu molitvu dragoj Gospi, Majci Crkve, Zdravlju bolesnih, Pomoćnici kršćana i Kraljici svibnja da ona „moli za nas Boga, Oca milosrđa, da se završi ova teška kušnja i da nam ponovno svanu nada i mir“.

MOLIM BRAĆU ŽUPNIKE I UPRAVITELJE ŽUPA, KAO I SAMOSTANSKE POGLAVARE DA ČLANOVE SVOJIH ZAJEDNICA UPOZNAJU S OVOM PAPINOM ŽELJOM I SA SPREMNOŠĆU NAŠE BISKUPIJSKE ZAJEDNICE DA JU ISPUNIMO! Tekst obje papine molitve donosim kako slijedi:

PRVA MOLITVA

O Marijo,
ti na našem putovanju
trajno blistaš kao znak spasenja i nade.
Povjeravamo se tebi, Zdravlju bolesnih,
koja si podno križa bila pridružena Isusovoj
boli,
ostavši stamena u svojoj vjeri.
Ti, Najvjernija zagovornice naša,
znaš što nam je potrebno;
sigurni smo da ćeš,
kao nekoć u Kani Galilejskoj,
providjeti da se nakon ovoga časa kušnje
vrate radost i slavlje.
Pomozi nam, Majko Božje ljubavi,
suobličiti se Očevoj volji
i činiti ono što nam kaže Isus,
koji je na sebe uzeo naša trpljenja
i preuzeo teret naših boli
da nas po križu dovede
k radosti Uskrsnuća. Amen.

Pod obranu se Tvoju utječemo, sveta Bogorodice.

Ne odbij nam molbe u potrebama našim,
nego nas od svih pogibli uvijek oslobodi,
Djevice slavna i blagoslovljena.

DRUGA MOLITVA

“Pod obranu se tvoju utječemo, sveta Bogorodice.”

U ovim mučnim okolnostima, bremenitim trpljenjima i tjeskobama,
koje zahvaćaju svijet,
utječemo se tebi, Majko Božja i Majko naša,
i pod tvojom zaštitom tražimo utočište.

Djevice Marijo,
svrni svoje milostive oči na nas u ovoj posvudašnjoj zarazi;
ohrabri ustrašene i ožalošćene,
koji oplakuju svoje voljene koji su umrli
i koji su pokopani na način koji ranjava dušu.
Budi na pomoć svima koje obuzima tjeskoba zbog bolesnih
kojima, da bi se spriječilo širenje bolesti, ne mogu biti blizu.

Vrati pouzdanje onima koji su u strahu za neizvjesnu budućnost,
za posao i za posljedice u gospodarstvu.

Majko Božja i Majko naša, moli za nas Boga,
Oca milosrda,

da se završi ova teška kušnja
i da nam ponovno svanu nada i mir.

Kao nekoć u Kani, zauzmi se kod svojega božanskoga Sina

i zamoli ga da utješi obitelji bolesnih i umrlih
i njihova srca otvori daru pouzdanja.

Zaštiti liječnike, medicinske sestre i sve osoblje u zdravstvu,
dragovoljce koji su u ovim vremenima velike i žurne potrebe

u neposrednoj opasnosti
i izlažu svoj život pogibelji kako bi spasili živote drugih.

Prati njihove neustrašive napore
i podari im snagu, dobrostivost i zdravlje.

Budi uz one koji danonoćno dvore bolesne,
kao i uz svećenike koji s pastoralnom brižnošću i evandeoskom zauzetošću
nastoje svima pomoći i svima biti blizu.

Blažena Djevice, daruj svjetlo uma ljudima u znanosti

da uzmognu pronaći prikladna rješenja za svladavanje ove zaraze.

Pomozi odgovornima u državnoj vlasti
da djeluju mudro, brižno i velikodušno,
kako bi pritjecali u pomoć onima koji su lišeni osnovnih potreba za život,
te, zagledani u buduću i vođeni duhom solidarnosti,
mogli pronalaziti prave putove društvene i gospodarske obnove.

Marijo Presveta, zahvati savjesti odgovornih
da golema sredstva koja se ulažu u razvoj i usavršavanje oružja
budu preusmjerena na razvoj znanstvenih istraživanja
koja bi u budućnosti zapriječila slične nepogode.

Preljubljena Majko,
daj da u svijetu poraste osjećaj pripadnosti zajedničkoj velikoj obitelji
i svijest o onome što nas ujedinjuje,
da bismo, vođeni duhom bratstva i solidarnosti,
u tolikim oblicima siromaštva i u bijedama života

mogli priteći u pomoć svim potrebitima.
Okrijepi nas da budemo čvrsti u vjeri,
ustrajni u služenju i postojani u molitvi.

Marijo, Utjeho žalosnih,
prigrli svu svoju nevoljnu djecu i izmoli nam kod Gospodina
da ispruži svoju svemoćnu ruku
i oslobodi nas ove užasne pandemije,
kako bi život iznova zadobio vedrinu redovitoga tijeka.

Pouzdamo se u tebe,
koja blistaš na našem putu kao znak spasenja i nade,
o blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo. Amen.

Uz molitvu otajstava krunice i ove papine molitve neka se gdje i kada je moguće izmole Gospine ‘Lauretanske litanije’ i zapjeva koja od poznatih pjesama u čast Gospi, kojoj upućujemo i ove riječi jedne od njih: „Ti si nam Zvijezda, jedina nada, posred zemaljske tuge i jada. Koji se tebi utječe, utjehu slatku naći će.“

Po moćnom zagovoru naše nebeske Majke i Odvjetnice, Presvete Djevice i Bogorodice Marije, neka Vas sve blagoslovi Trojedin Bog Otac i Sin i Duh Sveti.

Vaš brat

✠ Franjo, biskup, v.r.

UZ BLAGDAN BL. IVANA MERZA – 10.5.2020.
(vrijeme pandemije koronavirusa)

Broj: 151/20
Banja Luka, 9.5.2020.

Braći svećenima, sestrama redovnicama
i Kristovim vjernicima laicima

Dragi štovatelji blaženog Ivana Merza, deseti svibanj je dan, u kojem je najdoličniji sin naše, Banjolučke biskupije, – već sedamnaest godina Blaženik Katoličke Crkve. – Ivan Merz rođen za Nebo. Na taj isti datum je od najvišeg crkvenog autoriteta određeno da se liturgijski slavi i njegov spomendan, odn. blagdan. Obilježavali smo taj dan mi, u njegovom rodnom gradu, liturgijskim slavljem već mnogo godina prije njegove beatifikacije moleći za njegovo proglašenje blaženim. Na tim misnim slavlji bilo je redovit puno vjernika, redovnika i svećenika, osobito u katedrali.

Ove godine, uslijed još uvijek propisanih ograničenja kretanja i okupljanja, neće se, nažalost, moći okupiti na slavlje svetih misa – ni u katedrali ni u centralnoj gradskoj župnoj crkvi, u kojoj je on rođen i kršten, – veliki broj njegovih štovatelja. Ali, to ne znači da nam – u ovoj nepoželjnoj, tjeskobnoj situaciji, naš Blaženik, kao naš uzor i zagovornik kod Boga, nema što poručiti – kako svojim riječima, tako i svojim ponašanjem. Naprotiv!

Činjenica je, da je ovo vrijeme pandemije i ograničenosti dolaska i okupljanja na svetu misu i primanje euharistijskog Krista (bila nam za to prošlih tjedana nužna zamjena „duhovna pričest“) za mnoge od vas, vjernika laika (pa i redovnice) ne mala duhovna patnja.

Iako smo i kao vjernici bili svjesni svoje dužnosti da pomažemo svima u sprječavanju širenja ove pandemije, nismo se mogli potpuno oteti dojmu, kako se zakonskim onemogućavanjem okupljanja (u većem broju) na slavlja sv. mise dovodi u pitanje uvažavanje i poštivanje Božjih prava i prava njegovih vjernika. A ona su najviši princip Kristove Crkve, od kojeg Crkva ne može tek tako odstupiti.

Jedan od većeg broja crkvenih naučiteljskih dokumenata za cijelu Crkvu sv. pape Ivana Pavla II. bila je i njegova zadnja enciklika o Euharistiji. On ju je izdao dva mjeseca prije nego što je došao u naš grad i uzdigao na čast

oltara našeg Blaženika. U toj Enciklici papa piše: „Svako zauzimanje za svetost, svako djelo usmjereno ostvarenju poslanja Crkve, svako izvršenje pastoralnih planova mora nužno crpsti snagu iz euharistijskog Otajstva te se prema njemu usmjeriti kao prema svome vrhuncu. U Euharistiji imamo Isusa, imamo njegovu otkupiteljsku žrtvu, imamo njegovo uskrsnuće, imamo dar Duha Svetoga, imamo klanjanje, poslušnost i ljubav prema Ocu. Ako bismo zanemarili Euharistiju, kako bismo mogli naći lijeka našoj nedostatnosti... Uđimo predraga moja braćo i sestre u školu svetaca, velikih tumača istinske euharistijske pobožnosti. U njima teologija o Euharistiji poprima sav sjaj življene stvarnosti, postaje ‘zarazna’, te takoreći grije naša srca“ (br. 60, 62). „Crkva živi od euharistijskog Krista, Njime se hrani, Njime se prosvjetljuje“ (br. 6) naglašava sveti papa!

Kada se naš Blaženik rodio 16. prosinca 1896. (15 godina nakon osnivanja naše biskupije) nitko u ovom gradu – niti od njegovih najbližih, niti od drugih katolika i sugrađana – nije mogao ni naslutiti niti reći koliko će to dijete dugo živjeti i što će kasnije od njega postati. Pogotovo se nije tada moglo znati da će mali Hans – Ivan, u svome relativno kratkom životnom tijeku, izrasti u „jedinstvenu ličnost“, u istinskog duhovnog velikana i da će – kao „vrli muž i dar od Boga nama dan“ biti „uzdignut na oltar“. „Bog je svoje snage rijeku utočio u duh njegov, u vremena kratkom vijeku da posveti život svoj“ (Himan).

„Doista je izuzetni Božji dar – prvenstveno njemu osobno, a onda i svima nama njegovim štovateljima, da je on mogao krepostima i svojim vjerodostojnim kršćanskim životom tako snažno zasjati na nebu proslavljenih članova Crkve, da je postao uzor i program života i djelovanja za čitav jedan naraštaj mladih katolika“ – kako je za njega ustvrdio Kristov namjesnik na zemlji, koji ga je u njegovom rodnom gradu Banjoj Luci, 22. lipnja 2003. godine podigao na čast oltara.

Sveti je papa tada u svojoj propovijedi za našeg blaženog Ivana ustvrdio kako je blaženi Ivan „u školi bogoslužja, koje je vrelo i vrhunac života Crkve“ (kako to ističe i vrlo važan koncilski dokument o liturgiji br. 10) „stasao do pu-

nine kršćanske zrelosti i postao je jedan od promicatelja bogoslužne obnove u svojoj domovini. Sudjelujući u misi te hraneći se tijelom Kristovim i riječju Božjom, nalazio je poticaj da bude apostol mladeži. Nije slučajno izabrao za geslo: „Žrtva – euharistija – apostolat“.

Osim ovih divnih riječi o našem Blaženiku, koje je izrekao Kristov namjesnik na zemlji, jednako tako nas istinski raduje i jedinstvena gesta njegovog nasljednika na Petrovoj stolici, pape Benedikta XVI., koji je u svojoj Apostolskoj pobudnici *‘Sacramentum caritatis’* br. 94 (također obvezatnoj za cijelu Crkvu) blaženog Ivana uvrstio među osamnaest velikih svetaca i blaženika, koji su „pružili svjedočanstvo autentičnog života zahvaljujući svojoj euharistijskoj pobožnosti“.

Taj isti papa je i meni osobno potvrdio da, na temelju ostavštine blaženog Ivana i iz svega onoga što se o njemu do sada napisalo, njega smatra „uzorom angažiranog katoličkog laika 21.stoljeća“ i „istinskog pionira ispravno shvaćene koncilske liturgijske obnove nekoliko decenija prije Koncila“.

Ovom prigodom se doista isplati podsjetiti na neke od misli, te napisanih i izgovorenih riječi blaženika o ovoj uzvišenoj i svetoj Tajni, koja je „sažetak i ukupnost naše vjere“ (Katekizam Katoličke Crkve, br. 1327), dok je on bio u dobi između 18. i 28 godine svoga života.

U proljeće 1914. g. Ivan je, kao maturant u rodnoj Banjoj Luci, u svoj *Dnevnik* zapisao doista divne plodove svoje tadašnje vjere i svoga mladenačkog razmišljanja: „Pričest je izvor života“ (25.3.). „Što više upoznajem katolicizam, to više vidim da je neiscropljiviji. Kolika je Ljubav Njegova kad On, Neizmjernost koju ne možemo shvatiti, On, koji ravna svemirom i svakom travkom i koji zna i gleda na prepiranje sićušnog ljudskog roda, daje nama malenima ništavnima Sebe za blagovanje“ (26.4.).

Kao vojnik za vrijeme ratnog užasa, dvije godine kasnije (27.3.1916.) Ivan piše ovako: „Upravo sada trebam duševne snage, trebam crpsti iz nepresahljivog vrela Ljubavi, iz one svesilne moći Euharistije, koja napunja dušu rasvjetom, koja je svjetlija od dana, koja je pretvara u duševno zadovoljstvo, koja miruje u osjećaju nečeg nepoznatog i neizmjernog. Silno, svesilno htio bih opet tome Vrelu.“

A godinu i pol kasnije, također u ratnom paklu on je zapisao u svoj *Dnevnik* ove znakovite

riječi: „Svete Euharistije nama. Živim ovdje kao poganin ili kao kakva zvijer, kao da Agnus (tj. Jaganjac Božji) nije više u središtu kozmosa, kao da Ga uopće nema. Bože, Tješitelju, dođi da moju prirodu prožmeš atomima vječnosti, pa da tako sličniji Tebi – razumijem tijekom bivanja. Za rum se brine moderna država, a sv. Euharistija je sporedna stvar! Gdje su vojni svećenici? Zašto napuštaju svoja stada upravo onda kada im je Bog najpotrebniji?!“

Ivan je u svojoj 22. godini života, još uvijek u paklu ratnih stradanja (Solarol, 13.7.1918.) zapisao u svoj *Dnevnik* o ove potresne riječi: „Dohvatilo je u našu baraku. Šimi odbilo glavu, Šobrta i druge teško ranilo, a klapca je diglo u zrak i bacilo ga je za nekoliko metara... Neki dan vidjeh svećenika; najradije bih poljubio ruke koje držahu Krista u rukama. Trebam li zaželjati bolje dane kada ću i ja onamo kuda je Šimo otišao?“

Nakon rata i Ivanova preseljenja – zajedno s roditeljima iz Banje Luke u Zagreb – on je zapisao u svoj *Dnevnik*, između ostalog i ovo: „Jučer je bio najznamenitiji dan u mom životu. Obavio sam devetu svetu Pričest na slavu Presvetog Srca Isusova (tj. devet Prvih petaka) i vjerujem da ću gledati dubine Presvetog Trojstva. Neizmjernu ovu ljubav Kristovu moram barem nekako ovdje zaslužiti pa ću s Božjom pomoći gledati da djelo posvećenja što snažnije nastavim“ (6.9.1919.).

Dolaskom u Zagreb Ivan je svakodnevno poahađao svetu misu i primao sv. Pričest, u isusovačkoj crkvi. Nakon jednog predavanja, koje je održao na Sletu katoličke mladeži u Mariboru 1920. g. rekao je ovo: „Govorio sam sa žarom koji mi je dala presveta Euharistija“. Tim euharistijskim žarom bio je nadahnut sav njegov izuzetno bogat i svestran apostolat. To je došlo do izražaja i na lozinki koju je dao organizaciji katoličke mladeži – Orlovstvu: „euharistija – žrtva – apostolat“.

Kao mladi profesor na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu Ivan je u časopisu Luč (br. 1, 1924. str. 11) napisao ove značajne, duboko teološke, svoje misli: „Najveća stvar, koja postoji na svijetu jest sv. Crkva; najveća stvar u Crkvi je sv. misa, a u misi pretvorba.“

I kao što je Krist za svoga zemaljskog života bio usmjerio sve svoje misli prema Golgoti, tako zaručnica Kristova, Crkva, upire sve svoje poglede prema oltaru. Što se dakle događa na ol-

taru, to je najveća stvar koja se uopće zbiva na svijetu. Tamo se zbiva socijalno djelo *kategzohen* (grčki – u prvom redu, poglavito), molitva i žrtva, koju je za spas cijelog svijeta prikazao Isus na Kalvariji i koju katolička hijerarhija – taj nosilac svećeničkog reda Kristova – javno prikazuje Bogu za sve ljude i u ime njih svih.“

Tako je o Euharistiji kao centru liturgije i liturgijskog pastoralnog odn. centru života i apostolata svakog kršćanina razmišljao, vjerovao, govorio i pisao naš Blaženik – Ivan Merz, ne biskup, ne teolog, ne svećenik niti redovnik, nego katolički vjernik laik. I to četrdeset i više godina prije velikog Drugog Vatikanskog koncila, koji je ove njegove, posve originalne i revolucionarne misli i ideje, ozakonio kao norme obnove i autentičnog kršćanskog života.

O našem sadašnjem blaženom Ivanu Merzu, rekao je prije 41 godinu (15.12.1979.) tadašnji zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić, njegov veliki štovatelj ovo: „Ivan Merz je živo od mise. Jednostavno se utopio u tom beskrajnom oceanu ljubavi i iz njega izlazio opet svjež, jak, oduševljen. Eto takva nam vjera treba danas. I pod tim pritiscima planetarne ateizacije tko će izdržati, tko će preživjeti ovo vrijeme i opet pobjednički pripremiti putove Gospodnje, ako ne onaj koji tu bude stajao s čvrstom vjerom, jakim vjerom, osobnom vjerom, osobnim opredjeljenjem, osobnim iskustvom susreta s Isusom Kristom živim, uskrslim, prisutnim. Molimo da takvih apostola imamo, da se oni umnoža-

vaju, da rastu u svojoj vlastitoj dubini, ali da se šire u širinu, da Crkva bude prisutna u našim intelektualcima, u našim radnicima, u svim zanimanjima koja ljudi vrše.“

Draga braćo i sestre u Kristu, Spasitelju,

Ponovno se – Bogu hvala – polako normalizira opća društvena i zdravstvena situacija s obzirom na dosadašnju jedinstvenu pošast pandemije koronavirusa. Moći će se sve više normalizirati i liturgijski život u okviru općih, važećih propisa. Moći će se i „normalizirati“ i češće pristupiti svetim sakramentima ispovijedi i pričesti. Mnogi od vas, koji ste, poput blaženog Ivana Merza, doista živjeli s euharistijskim Kristom i od njega, i zato duhovno „postili“ i duševno trpjeli tijekom proteklih tjedana, sada ćete moći s veseljem ponovno doći na „izvor“ svoga duhovnog života i kršćanskog, apostolskog djelovanja. Vjerujem da je za sve nas, članove naše Mjesne i cijele Crkve, ova najnovija kušnja, koju nam je pripustio naš Stvoritelj i Spasitelj mogla poslužiti kao dobra prilika da ispitamo dosadašnji svoj odnos pram svetoj Euharistiji, kao „žrtvi Tijela i Krvi Gospodina Isusa, znaku jedinstva, vezu ljubavi, vazmenoj gozbi na kojoj se Krist blaguje, duša se napunja milosti i daje nam se залог vječnog života“ (KKC).

Pomogao nam u tome svima i zagovor našeg Blaženika – sveca Euharistije – Ivana Merza!

Vaš brat

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

POZIV NA DUHOVNO UJEDINJENJE U DAN MOLITVE, POSTA, I DJELA LJUBAVI

14. svibnja 2020.

Broj: 153/20

Banja Luka, 11.5.2020.

Svim župnicima i upraviteljima župa

Draga braćo župnici i upravitelji župa,

Tajništvu naše Biskupske konferencije prosljedilo nam je dokument iz Apostolske nuncijature u Sarajevu o želji pape Franje, izražene u nedjelju, 3. svibnja 2020. da se i članovi Katoličke Crkve 14. svibnja ove godine duhovno ujedine s vjernicima svih religija u Dan molitve, posta i djela ljubavi, „kako bismo zamolili Boga da pomogne čovječanstvu da prebrodi pandemiju koronavirusa“.

Papa je još 12. travnja o. g. poručio kako „ovo nije vrijeme ravnodušnosti, egoizma i podjela, jer čitav svijet trpi i mora se ponovno ujediniti

u suočavanju s pandemijom“.

Potaknuti tim riječima, a i prije njih, članovi naše biskupijske zajednice bili su pozvani da svakodnevno mole i rade na tu nakanu.

I ovaj put ćemo rado poslušati Svetog Oca i potaknuti sve članove naše biskupijske (a Vi – svoje župne zajednice) da se u četvrtak, 14. svibnja 2020. g. svjesno i dragovoljno ujedine pred Bogom s mnoštvom drugih vjernika u „življenju općih vrijednosti molitve, posta i djela ljubavi kao ‘svjedočanstva veličine vjere u Boga koji ujedinijuje podijeljena srca i uzdiše ljudski duh““.

Neka dobri Bog usliši naše molitve, milostivo pogleda naš post i djela ljubavi i neka nas sve blagoslovi.

Vaš brat ✠ Franjo, *biskup, v.r.*

UZ STOTU OBLJETNICU ROĐENJA SVETOG PAPE IVANA PAVLA II.

(1920. – 18.5.2020.)

Broj: 164/20

Banja Luka, 18.5.2020.

„Kristovo svjetlo blista u jednom od sinova ove, Banjolučke biskupije“

Draga braćo svećenici, sestre redovnice i Kristovi vjernici laici

Banjolučke biskupije – u Domovini i izvan nje!

„Opjevajmo slavne muževe ...

Oni se proslaviše u svom vremenu

i bijahu slava svojega doba.

Neki od njih ostaviše ime za sobom,

te se o njima još hvale pjevaju.“

Knjiga Sirahova 44,1a.7-8.

Ove se svetopisamske riječi – u kontekstu povijesti spasenja – mogu primijeniti i na Božjeg čovjek koji je došao na svijet prije ravno stotinu godina, na svetog papu Ivana Pavla II. Stotu obljetnicu njegova rođenja obilježavaju naša kršćanska braća i sestre (ali i mnogi drugi) diljem svijeta: – od Rima i rodne njegove Poljske pa do brojnih zemalja, koje je ovaj najveći apostol modernog doba pohodio kao Kristov Namjesnik na zemlji i Nasljednik apostolskog Prvaka sv. Petra tijekom svoja 104 putovanja. Od njih je bilo jedno posebno namijenjeno i našoj maloj, u zadnjem ratu teško nastradaloj biskupiji.

Sveti je papa volio našu biskupiju i za nju je „svaki dan molio“, kako je to sâm rekao (Sarajevo, 13.4.1997.). Mi, stariji to uglavnom više ili manje znademo. Mlade generacije, koje stasaju, a koje ga nisu imale mogućnosti izbliza poznavati, također imaju pravo imati pred sobom o njemu sigurne provjerene činjenice, kako bi i one mogle nastaviti zahvaljivati Bogu što je u osobi ovog svetog pape i našoj Mjesnoj Crkvi dao takvog Zagovornika pred svojim prijestoljem.

Smatram svojom dužnošću, – i ovom prigodom – osim molitvom, – barem na ovaj i ovakav način izreći u ime cijele naše decimirane i raspršene biskupijske zajednice svetom Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. iskrenu zahvalnost za sve ono što je on učinio za članove naše biskupije.

Od svih (nad)biskupija u hrvatskom narodu našoj je biskupiji učinio – možda – i najviše što je mogao! Unatoč svojoj teškoj bolesti, i usprkos mišljenju njegovih najbližih suradnika i

savjetnika, on je došao u središte naše biskupije, onog nezaboravnog, vrućeg 22. lipnja 2003. godine, kako bi nas „zagrlio i priopćio nam da zauzimamo posebno mjesto u papinom srcu“. Tada je uzdigao na čast oltara i „unio u popis blaženih ime mladog Ivana Merza, koji je rođen ovdje u Banjoj Luci i koji predstavlja svijetli primjer kršćanskog načina života i apostolskog zalaganja“.

Sveti je papa, također, dvojicu članova naše biskupije odlikovao kardinalskom čašću: dr. Guidu Del Mestria, dugogodišnjeg papinskog diplomatu (1991. godine) i Vinka Puljića (1994. g.), vrhbosanskog nadbiskupa i metropolita, kojega je osobno i zaredio za biskupa u Bazilici sv. Petra u Vatikanu (1991. g.). Na istom je mjestu zaredio i sadašnjeg Ordinarija naše biskupije (1986. god.).

Sa spomenutom trojicom članova naše biskupijske zajednice sveti se papa susretao u mnogo navrata, osobito tijekom održavanja Sinoda biskupâ te prigodom službenih pohoda Vatikanu. Ali je on također, u mnogo navrata, čak 26 puta – izrijekom – posebnu pažnju iskazivao manjim ili većim skupinama i zajednicama naše biskupije: - za vrijeme predratnih i poratnih hodočašća i audijencija kod njega u Rimu ili još češće – u svojim porukama – tijekom užasnih ratnih događanja 90-ih godina prošlog stoljeća. Nitko nije ni blizu toliko pokazao istinske ljubavi i solidarnosti s nama i s našim svojevrsnim križnim putem kao ona – sveti papa Ivan Pavao II! Nitko kao on nije s nama i za nas toliko molio Boga; toliko s nama supatio, toliko se za nas zauzimao kod svih koji su mogli pomoći nam – kako kod vjerskih tako i političkih predstavnika! Bili smo uključeni – direktno ili indirektno u svih onih 260 papinih intervencija za prestanak rata i osiguranje pravednog mira u našoj zemlji Bosni i Hercegovini!

Ne možemo ovom dobrom papi nikada dovoljno zahvaliti za sve ono, što je učinio za našu biskupiju i cijelu zemlju! To treba ostati upamćeno – i za sva buduća pokoljenja katolika – i drugih – iz našeg naroda i iz naše biskupije i Domovine!

Trebamo se ovom prigodom također, podsjetiti i na planetarno značenje i jedinstvenu povijesnu ulogu što je ovaj Božji izabranik imao,

odn. dobio od Božje Providnosti. On je – bez sumnje – udario snažan osobni pečat i Crkvi i cijelom ljudskom rodu. Cijeli njegov životni put je prožet njegovom osobnom snažnom i vjerom i nadom; njegovim čovjekoljubljem, milosrđem, molitvom i apostolskim žarom. Uveo je Katoličku Crkvu u 21. stoljeće njene burne povijesti. Zasigurno će jednom povjesničari biti ispunjeni poštovanjem prema njegovom djelu i doprinosu u oblikovanju Crkve, njenog života i poslanja, kao i u pokretanju svijeta na rušenje međusobnih uskogrudnih barijera i na međusobno zbližavanje narodâ, religijâ, kultura i civilizacija. Ostat će poznat kao istinski mirotvorac, – kao ekumenist – i čovjek dijaloga; neumorni borac protiv svih totalitarizama, s velikim zaslugama u padu komunizma na europskom kontinentu. Mnogi ljudi i narodi njemu zahvaljuju za svoju slobodu. Još veći broj njegovih – i naših – suvremenika zahvaljuje mu za učvršćenje vlastite vjere i vjernosti Kristu i Crkvi.

Darovao je Crkvi novi Zakonik kanonskoga prava i Novi katekizam. K tome je u svojim 14 enciklika pojasnio i učvrstio vjeru i naučavanje Crkve, te dao konkretne upute na korist ljudskome rodu.

Moglo bi se reći da će ovaj – nama osobito dragi – papa sveti Ivan Pavao II. ući u povijest Crkve, dakle i u pamćenje – naše i budućih generacija – katolika – kao radosni i osvjedočeni navjestitelj Radosne vijesti! „*Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu!*“ – njegove riječi u prvom obraćanju „urbi et orbi“ nakon izbora za papu, 16. listopada 1978. godine prepoznatljiva su oznaka njegova veoma dugog pontifikata – sve do blažene smrti 2. travnja 2005., u predvečerje Nedjelje Božjeg Milosrđa, koju je on uveo za cijelu Crkvu kao obvezni dan osobitog čašćenja Božjeg milosrđa. On sâm je to Božje milosrđe i osjećao i proklamirao „Gradu i svijetu“.

On i nama svima, – na području naše biskupije ili izvan nje – za koje je znao, za koje je – živjeti s nama i među nama – molio i supatio, i koje je i osobno počastio svojim dolaskom u središte naše biskupije – neka izmoli to Božje milosrđe u našim osobnim i zajedničkim tjeskobama, prouzročenim aktualnom pandemijom i drugim zapljuskivanjima od strane Zloduha. hvala ti, sveti Ivane Pavle drugi! moli za nas i za budućnost naš biskupije i zemlje!

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

LITURGIJSKO SLAVLJE U ČAST MARIJI, MAJCI SVIH NARODA

župna crkva „Marija Zvijezda“, subota (uoči Duhova), 30.5.2020., 17.30 sati

Broj: 168/20
Banja Luka, 23.5.2020.

Svim župnim uredima

Draga braćo župnici,

uvjetovani još uvijek aktualnom pandemijom koronavirusa, uvažavajući sve aktualne propise, glede sprječavanja još uvijek moguće zaraze, želimo se u iduću subotu (uoči Duhova), 30. svibnja 2020., okupiti u Gospinoj crkvi, u župi „Marija Zvijezda“ na liturgijsko slavlje u čast Mariji – Majci svih naroda, čija je slika već više od šest godina postavljena na javno čašćenje u toj crkvi!

Početak liturgijskih slavlja je u 17.30 sati.

Najprije će se slika u procesiji donijeti pored oltar i uslijedit će molitve u čast Gospi (krunica, litanije, druge molitve). Nastavit će se sa slavljem svete mise. Sva će liturgijska slavlja predvoditi biskup ordinarij – Franjo.

O ovome obavijestite i svoje župljane, da za to znaju i eventualno se i sami priključe našem zahvaljivanju dragoj Gospi, ‘Majci svih naroda’, što majčinski bdije nad svima nama.

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

BISKUPOVA PORUKA ZA DAN MOLITVE ZA POSVEĆENJE SVEĆENIKA

Svetkovina Srca Isusova (19. lipnja 2020.)

Broj: 214/20

Banja Luka, 19.6.2020.

Draga braćo svećenici,
draga braćo i sestre, članovi Kristove Crkve,

*„Usliši nas, molimo, Gospodine Bože naš: izlij
blagoslov Duha Svetoga i silu svećeničke mi-
losti na ovoga svoga slugu: neprestano prati
obiljem svoga dara onoga koga predstavljamo
pogledu tvoje dobrote da ga posvetiš.“*

(Obred redjenja presbitera)

Prigodom svećeničkog redjenja svakoga od nas, biskup – zaređitelj je nad nama izmolio ovu molitvu, a nazočni su je potvrdili svojim: Amen. Na samom početku našeg svećeničkog života i djelovanja u Crkvi i u ime Crkve, Crkva je molila Boga, koji nas je i pozvao u ovu uzvišenu službu, da nas On posveti. Za to smo dobili od Boga „blagoslov Duha Svetoga i silu svećeničke milosti“. Za to su naše, svećeničke ruke pomazane svetim uljem koji je znak Duha Svetoga i njegove snage. Za to je sam Gospodin preko našeg zaređitelja položio na nas ruke, želeći da cijela naša osoba jamči za njega kao Spasitelja svih ljudi, donoseći Ga svakom čovjeku, kojega susretnemo u svome svećeničkom životu i služenju.

Da bismo mogli doista biti znak Kristova spasonosnog darivanja i oblikovanja svijeta njegovom ljubavlju potreban nam je Duh Sveti. A Duh Sveti je – u ime Isusovo – od Oca poslani Branitelj, koji nas poučava u svemu što nam je činiti i dozivlje nam u pamet sve što je Isus zborio (usp. Iv 14,26).

Na današnju Svetkovinu Srca Isusova, kada se obilježava i **Svjetski dan molitve za posvećenje svećenika**, čini se opravdanim da se – svaki od nas osobno – i svi zajedno – ujedinjeni u Duhu i molitvi – nađemo jedno (makar i kratko) vrijeme pred Gospodinom nazočnim u Svetohraništu i pred svojom savješću; razmišljajući o sebi kao „prijatelju Isusovom“ (usp. Iv 15,15), kojem je On povjerio sve – pa i samoga sebe. On nas je učinio dionicima svoje svijesti u vezi s bijedom grijeha i sve tame svijeta, dajući nam u ruke ključ kojim možemo otvoriti vrata prema domu nebeskog Oca svima koji to trebaju.

Proteklih smo tjedana – uslijed (još uvijek aktualne) pandemije koronavirusa – kao nikada prije u svome svećeničkom životu i radu – bili onemogućeni u svome uobičajenom pastoralnom – često i stresnom aktivizmu. On nas je – a da toga možda nismo bili dovoljno ni svjesni – uvlačio u – za našu svećeničku vjerodostojnost opasno posvjetovnjačenje.

Sada smo imali mogućnost da se malo više i temeljitije okrenemo prema osobnoj duhovnosti, a koja je itekako nužna i za nas i za Crkvu, ond. za ljude kojima smo poslani od Krista, Spasitelja – i našega i njihovog.

Moguće je da smo pri tome uočili kod sebe neke pogibeljne *Scile* i *Haribde* koje ugrožavaju našu osobnu vjeru, a time i plodnost našeg svećeničkog djelovanja. Savjest nas potiče na nužan, odlučujući nutarnji duhovni zaokret i otklon od dosadašnjeg – možda i pretjeranog – aktivizma i svećeničkog formalizma. Vjerujem da su nam se u razmišljanju pojavila i pitanja vezna uz zabrinjavajuću sudbinu današnjeg čovjeka i društva kad i on i ono zanemare, odn. izgube svoju duhovnost, svoju duhovnu dimenziju.

Pri tome, vjerujem, niste isključili ni djelovanje Zloduha, Đavla, kao nepobitne realnosti, koji, kao „vaš protivnik obilazi tražeći koga da proždre“ (1 Petr 5,8) – također i nekoga između nas! Vjerujem da u vama nije ponestalo odlučnosti da se osobno borite protiv njega, češćim drugovanjem sa živim Bogom u molitvi, meditaciji i klanjanju pred Svetootajstvom. Vjerujem da ste i sami primijetili da se samo u sabranosti, u tišini dolazi do Svetoga, Uzvišenoga i do Božje utjehe i istinskog, duševnog mira.

Podsjećam vas na poznate vam Isusove riječi: „Zemlja sama od sebe donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu“ (Mk 4,28). Ne bez razloga uspoređuje naš Spasitelj i božanski Učitelj Božje kraljevstvo uvijek iznova sa sjemenom koje je posijano u zemlju. Ništa iz toga sjemena ne može izniknuti, što već nije u tom sjemenu nazočno, sadržano, što u njemu ne postoji u svome zametku. – Tako je i s darovima Božjim u nama, dobivenim snagom sakramenta Svetog Reda. Mi trebamo sebi dobro posvijestiti te iznimno dragocjene Božje darove, koje smo dobili i za

sebe i za svoje osobno posvećenje, ali i za druge i njihovo posvećenje te ih savjesno i marljivo njegovati.

Tu potrebitu svijest o dragocjenim Božjim darovima kao i o izvanrednom osobnom poslanju koje smo dobili od božanskog Darovatelja moći ćemo steći i sačuvati ako se budemo ugledali u svoga Vođu i Učitelja. U Evanđeljima čitamo da se On često povlačio u osamu kako bi nesmetano mogao razgovarati s nebeskim Ocem. Samo našim svjesnim tijesnim prijateljstvom u molitvi, u razgovoru s Bogom mi ćemo plodno ostvarivati svoju svećeničku službu i učinkovito raditi na vlastitom posvećenju i posvećenju povjerenih nam Kristovih vjernika. Samo ako se rađa iz intimnog zajedništva s Kristom, naše će aktivno svećeničko djelovanje biti plodno, neće gubiti na učinkovitosti. A to se intimno zajedništvo s Kristom ostvaruje molitvom. Svaki od nas zaređenih svećenika je samim ređenjem pozvan da bude čovjek molitve. To biti smo, uostalom, svečano i obećali u obredu našeg svećeničkog ređenja, kada nas je pred okupljenom zajednicom Kristovih vjernika izričito pitao naš zareditelj-biskup.

Istinsko naše prijateljstvo s Isusom uvijek uključuje i naše prijateljstvo s njegovima, tj. s članovima Njegove Crkve, pa i s članovima cijelog ljudskog roda. Jer, Krist je ne samo Glava cijelog Mističnog Tijela – Crkve (usp. Kol 1,18), nego je i „prvorođenac svakog stvorenja“ (Kol 1,15). – Ako smo s Kristom u trajnom, intimnom, istinskom prijateljstvu, onda nam neće uspjeti ovo moderno, sekularizirano, oportunizmom i hedonizmom opterećeno vrijeme nametnuti svoju alternativu – kako je naše uvažavanje i čuvanje tradicionalnih i tijekom dugih stoljeća povijesti Crkve opробanih nači-

na življenja svećeničkog identiteta, prekriveno debelim slojem nepotrebne prašine, koju nužno treba skloniti s lica suvremenog svećenika. U taj – od strane Moderne – preporučljivi proces „skidanja prašine“ je osim zanemarivanja duhovnog lika našeg svećeničkoga identiteta, uključen i naš osobni odnos prema beženstvu (celibatu) kao i naš odnos prema braći svećenicima i drugim članovima i strukturama Crkve.

Valja nam voditi računa da je takav sve vidljiviji trend zapravo uništavanje onoga bitnog, supstancijalnog u životu i poslanju Crkve. Podsjećam vas na znakovite riječi pape emeritusa Benedikta XVI. upućene svećenicima: „Svijet treba Boga – ne bilo kojega boga, nego Boga Isusa Krista; Boga koji je postao tijelo i krv, koji nas je ljubio sve do smrti za nas, koji je uskrsnuo i u samom sebi omogućio mjesto za čovjeka. Taj Bog mora živjeti u nama i mi u Njemu. To je naš svećenički poziv. Samo tako naše svećeničko djelovanje može donijeti plodove.“

Draga braćo svećenici,

zahvaljujem Bogu za svakoga od vas što ste spremni otvarati se poticajima Njegova Svetog Duha, prepoznavati znakove vremena, razlikovati duhove i prijanjati uz Krista i Njegov Duh; što se voljni – ne prebacivati samo Bogu svu odgovornost za sebe, nego se i sami truditi – uz Njegovu pomoć – napraviti trijeznu i objektivnu analizu svoje osobne situacije i donijeti jasne i pozitivne odluke.

Zazivam na svakog od vas i na sve povjerene vam Kristove vjernike obilje Božjeg blagoslova, moleći i Majčinski zagovor Presvete Djevice i Bogorodice Marije!

Vaš brat

✠ Franjo, *biskup, v.r.*

MOLBA BISKUPIMA ORDINARIJAMA U RH ZA FINACIJSKU POMOĆ BISKUPIJI PRED BANKROTOM

Broj: 103/20
Banja Luka, 14.3.2020.

Dragi brate u biskupskoj službi!

1.

Pišem Vam ove retke u 14. po redu Tjednu solidarnosti i zajedništva naše mjesne Crkve (i drugih mjesnih Crkava u Republici Hrvatskoj)

s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini, pa tako i s – meni povjerenoj – Crkvom banjolučkom, dramatično uništenoj u domovinskom ratu 90-ih godina prošlog stoljeća, kako je i Vama zacijelo poznato.

Prije 10-ak dana ste – zajedno s drugom braćom (nad)biskupa svojim dolaskom veoma obradovali mene, moje najbliže suradnike u Biskupskom ordinarijatu i jedan – skromni

– broj domaćih vjernika – „ostatak ostataka“ od predratnog velikog broja Crkvi vjernih domaćih katolika. Od srca Vam zahvaljujem za bratsku duhovnu i molitvenu potporu, kao i za javnu „jednodušnu podršku“ koju ste, zajedno sa svim drugim nazočnom subraćom iz obje Biskupske konferencije iskazali trajnim naporima – mojim i mojih vjernih suradnika – oko očuvanja barem korijena i tragova višestoljetne nazočnosti i plodnog djelovanja Katoličke Crkve u sjeverozapadnom i zapadnom dijelu ove zemlje.

Neka Vas dobri Bog obilno nagradi za tu Vašu ljubav i dobrostivost.

2.

Sada se, ovim pismom, usuđujem još jednom osobno obratiti Vama s najusrdnijom molbom za prijeko potrebnu nam financijsku pomoć.

Godinama se trudim na raznim stranama i na razne načine namaknuti prijeko potrebna sredstva za kako-takvo normalno funkcioniranje centralnih ustanova i pastoralnih projekata biskupije. Budući da od prihoda sa svih 48 župa (u jednoj od njih nema nikoga!) ne mogu pokriti više od jedne trećine svih, najnužnijih rashoda, prisiljen sam godinama svakojako se snalaziti za podmirivanje druge dvije trećine godišnjih izdataka.

Kao malu ilustraciju želim Vas upoznati da od 48 župa u 32 župe ima manje od – brojem – 200 župljana, a u 18 župa manje od 100 župljana, uglavnom siromašnih i starih, potrebitih naše i materijalne pomoći.

Bio sam prisiljen – ne rijeko „pozajmljivati“ određene iznose iz dobivenog novca od nekih crkvenih organizacija (npr. Kirche in Not, Renovabis) namijenjenog za izgradnju nekih porušenih i potrebnih crkvenih objekata. Te organizacije mi nisu davale nikakvu pomoć za tekuće režijske troškove, jer pružanje takve vrste pomoći kod njih – kako mi rekoše – nije bilo predviđeno.

Tako su se kod nas određeni dugovi trajno godinama povlačili, pa i kumulirali.

Uslijed, doista specifične situacije, psihičke i materijalne, u kojoj se nalazi veći broj mojih svećenika, smatrao sam svojom obvezom da jedan broj njih, koji su zaduženi za pastoralne i druge poslove na području šire banjolučke regije, boravi i hrani se – zajedno sa mnom, člano-

vima Ordinarijata i nekoliko starijih svećenika – u zgradi Ordinarijata. Zajedno s nužnom kućnom poslugom u zgradi Ordinarijata se tijekom više godina nalazi između 15 i 17 osoba.

3.

Posebne, dodatne velike probleme; glede naše i inače teške financijske situacije, stvorile su nam kantonalne vlasti u Unsko-sanskom kantonu, gdje smo na uporno navaljivanje brojnih roditelja bihaćkih katolika (Hrvata), a onda i predstavnika tadašnje gradske i kantonalne vlasti, godine 2006. otvorili Katolički školski centar „Ivan Pavao II.“ najprije s Osnovnom školom i Gimnazijom, a onda godine 2013. i Srednjom medicinskom školom. Promjenom kantonalne vlasti prije tri godine, ostali smo bez njihove obveze davanja plaća za djelatnike Srednje medicinske škole, što je Biskupiju, kao osnivača, dovelo do novog velikog zaduženja! Zahvalan sam veoma nekoj od Vas moje subraće biskupâ iz RH, BiH i Austrije, koji su priskočili u pomoć – što pozajmicom, a što darom. Također i Vladi RH za prošlogodišnje djelomično podmirivanje dugova, odnosno djelomičnu isplatu plaća.

4.

Sada se nalazim u bezizlaznoj situaciji s obzirom na postojeće dugove i neisplaćene i neispunjene obveze. K tomu trebam osigurati isplatu plaća, uključivo s kolovozom ove godine djelatnicima Srednje medicinske škole KŠC-a u Bihaću. Prisiljen sam obustaviti daljnje djelovanje te škole – ako kantonalne vlasti budu voljne primiti učenike naše škole. Bit će to težak i bolan udarac za tu preostalu, sve malobrojniju enklavu tamošnjih katolika u tamošnjem „muslimanskom moru“, duž granica s RH.

5.

Sve ovo navedeno stavlja mene i moje najbliže suradnike u iznimno tešku situaciju iz koje sami ne možemo nikako izaći. Obratio sam se i Državnom tajništvu, koje je nadležno za nas, s molbom da mi pomogne kako „izvući“ biskupiju iz ove bezizlazne financijske situacije, koja je u stvari bankrot. Sugerirano mi je da se obratim za pomoć braći biskupima iz drugih zemalja, prvenstveno Vama u Hrvatskoj.

To ovim i činim, s velikom molbom i nadom da ćete nam – svaki od Vas dijecezanskih (nad)biskupa u RH pružiti prijeko potrebnu pomoć

za izlazak iz ove nepodnošljive odnosno bezizlazne situacije, na način i u obliku kako Vam je to moguće.

Financijske potrebe koje sada pritišću moju biskupiju, tj. njezine obveze iznose oko 610.000 eura. Mi taj novac trebamo u što skorije vrijeme odnekle sakupiti!

6.

Biskupija je tijekom domovinskog rata, uspjela, uz pomoć dobročinitelja iz inozemstva, kupiti jednu omanju kuću i nadogradit je za – tada – veći broj naših izbjeglih svećenika. Tu zgradu, službeno procijenjenu na 600.000 eura, mi već duže vrijeme želimo prodati kako bismo mogli bolesne i starije svećenike te pokrivati troškove. Rijetki kupci su nam nudili mnogo manju cijenu od stvarne! Gajimo nadi da će se naći koja od crkvenih ustanova (biskupija ili redovnička zajednica iz RH) te time pomoći mojoj siromašnoj biskupiji, a i sama sebi i svojim eventualnim planovima.

Dragi brate (nad)biskupe N.,

zahvaljujem Vam od srca da ste me – pročitavši ove retke – saslušali i dobrohotno primili na

znanje prikaz doista dramatične aktualne situacije moje i mojih prvih suradnika.

Najusrdnije Vas molim da mi – zajedno s drugom subraćom (nad)biskupima ordinarijima iz RH pomognete – za ljubav Kristovu.

Pomogao i Vama sam Krist, Dobri Pastir svih nas!

Srdačno i bratski Vas pozdravljam preporučujući Vas Kristovoj ljubavi i Majčinskom zagovoru Kraljice Apostola.

Vaš – zahvalni Vam brat

✠ Franjo Komarica,
biskup banjolučki, v.r.

P.S. Slobodan sam Vam dostavi i podatke o mogućoj Vašoj donaciji za aktualne potrebe moje biskupije:

Banjalučka biskupija, ralja Petra I., 80, 78000
Banja Luka, Bosna i Hercegovina;

INTESA SANPAOLO BANKA DD, Filijala Banja Luka,
Trg srpskih junaka 3, BIH-78000 Banja Luka, br.
računa: 755156, IBAN: BA391549995000247427,
SWIFT: UPBKBA22

MOLBA PREDSJEDNIKU VLADE RS-a ZA FINACIJSKU POMOĆ

Broj: 130/20
Banja Luka, 31.3.2020.

Gospodin
Doc. dr. sc. Radovan Višković,
Predsjednik Vlade Republike Srpske
Trg Republike Srpske 1
78 000 Banja Luka

Predmet: *Izostanak milostinje i doprinosa vjernika uslijed aktualne zabrane okupljanja na bogoslužja u crkvama – molba za financijsku pomoć*

Poštovani gospodine predsjedniče dr. Viškoviću, aktualna (nužna) zabrana okupljanja na redovna nedjeljna i blagdanska bogoslužja u katoličkim župama dovode sve naše – i inače vrlo siromašne župe – u tešku financijsku situaciju, a time i čitavu biskupiju.

Kako Vam je poznato, Katolička Crkva na području Republike Srpske (i cijele BiH) finan-

cira se isključivo milodarima svojih vjernika i povremenih dobročinitelja. Ti se milodari skupljaju na nedjeljnim i blagdanskim misama. Od njih se uzdržavaju crkvene zgrade, župni i biskupijski uredi i vjerski službenici.

Sada je to sve otpalo i tako će potrajati još (ne) određeno vrijeme. Banjolučkoj biskupiji nisu do sada vraćene njezine nacionalizirane nekretnosti, te ne postoje nikakvi drugi izvori prihoda za život i rad vjerskih službenika i drugih zaposlenih pri vjerskim institucijama (Ordinarijatu, župi, samostanu).

Uljudno molimo cijenjeni Naslov da Banjolučkoj biskupiji dodijeli jednokratnu financijsku pomoć za aktualne najurgentnije životne potrebe vjerskih službenika i za njihovo djelovanje među župljanima i drugim stanovnicima RS-a. S izrazima dužnog poštovanja.

Dr. Franjo Komarica,
biskup banjolučki, v.r.

ZAMOLBA ZA FINACIJSKU PODRŠKU KATOLIČKIM VJERSKIM SLUŽBENICIMA U VREMENU PANDEMIJE U RS-u

Broj: 198/2020

Datum: 11. svibnja 2020.

VLADA FEDERACIJE BiH

Federalno ministarstvo raseljenih osoba
i izbjeglica

Dr. sc. Edin Ramić, ministar

Hamdije Ćemerlića 2

BiH-71 000 Sarajevo

Kao i mnoge druge države širom svijeta, Bosna i Hercegovina je također zahvaćena pandemijom COVID-19. Zbog opasnosti širenja koronavirusa, proglašeno je stanje prirodne ili druge nesreće a potom su nadležne civilne vlasti i krizni stožeri donosile razne preporuke i mjere zaštite, koje su vrlo brzo postale obvezne. Jedna od tih mjera se odnosi na zabranu javnog okupljanja, koja uključuje i okupljanja vjerskog karaktera.

U skladu s tim preporukama i mjerama, Banjolučka biskupija donijela je svoje interne odredbe o liturgijskim slavljinama i pastoralnim aktivnostima tijekom pandemije COVID-19, od kojih se jedna odnosila na slavljenje Svetih Misa bez prisutnosti vjernika.

Najbolnija činjenica pandemije koronavirusa jest gubitak života mnogih osoba i naših sugrađana, koje usrdno preporučujemo Božjem milosrđu. A jedna od najvidljivijih posljedica svakako je ekonomska nesigurnost mnogih država, a još više obitelji i pojedinaca. Od tih posljedica nisu izuzete ni pojedine mjesne Crkve i vjerske zajednice; štoviše, neke od njih su izravno i teško pogođene. Toj skupini, nažalost, treba pripojiti i Banjolučku biskupiju.

Naime, dok u zapadnom društvu vjerske zajednice, po različitim državnim modelima, za tekuće troškove (režije i plaće) dobivaju značajna sredstva, Banjolučka biskupija, koju čine 48 župa i druge biskupijske ustanove (Ordinarijat i Dom umirovljenih svećenika), živi ponajprije od darova vjernika. Za svakodnevne troškove

ovih ustanova, kao i za plaće uposlenika vjernici doprinose oko 30 % od ukupnih potreba, dok za župe i Ordinarijat, doprinose više od 90% od ukupnih potreba. Zbog nemogućnosti sudjelovanja vjernika u slavlju Svetih Misa, kao i zbog zabrane kretanja, sve župe i ustanove naše biskupije ostale su bez prijeko potrebnih darova i doprinosa vjernika.

Posebno je teško stanje u 31 župi na području Republike Srpske. Naime, zbog premalog broja vjernika, mnoge su župe i prije ove pandemije znale imati poteškoća sa podmirivanjem režijskih i drugih troškova. U ovom trenutku, zbog izostanka kakve-takve redovite potpore od strane malobrojnih vjernika, te iste troškove, kao i svoje životne troškove i osnovne mjesečne potrebe pokrivaju naši svećenici od svojih mjesečnih prihoda za misne nakane. No, ukoliko ovo potraje, postoji velika mogućnost da župe i svećenici ne budu više u stanju financirati nijedan od upravo spomenutih troškova. A to bi zasigurno, pored svih drugih nesretnih događaja i okolnosti, dodatno otežalo prisutnost i djelovanje Banjolučke biskupije na području Republike Srpske. Kao biskupija, nastojali smo ovu situaciju nadići vlastitim sredstvima i ujedno pružiti duhovnu i materijalnu pomoć našim vjernicima, koji su također građani ove države. Međutim, stvarne potrebe uvelike nadilaze naše ionako skromne mogućnosti. Uvjereni smo da bi Vaša pomoć uvelike olakšala podmirivanje gore spomenutih troškova u razdoblju travanj-svibanj-lipanj, i ujedno bila podrška za njihovo koliko-toliko normalno funkcioniranje nakon prestanka pandemije.

U nadi da ćete uzeti u razmatranje našu zamolbu i pružiti nam pomoć u skladu s Vašim mogućnostima, s dubokim osjećajem zahvalnosti, iskreno Vas pozdravljamo i želimo Vam puno uspjeha u ovim teškim i izazovnim vremenima.

Dr. Franjo Komarica
biskup banjolučki, v.r.

IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

Dekretom br. 94/20 od 12.3.2020. razriješen je **fra Josip Božić**, OFM, službe župnog vikara u župi Presv. Srca Isusova u Šurkovcu.

Dekretom br. 96/20 od 13.3.2020. razriješen je **fra Dujo Ljevar**, OFM, službe župnog upravitelja u župi Motike.

Dekretom br. 97/20 od 13.3.2020. imenovan je **fra Domagoj Šimić**, OFM, župnik župe Sv. Ante Padovanskog, Petrićevac, upraviteljem župe sv. Petra i Pavla u Motikama.

Dekretom br. 159/20 od 14.5.2020. razriješen je **fra Robert Slišković**, OFM, službe župnog vikara u Bihaću.

Dekretom br. 160/20 od 14.5.2020. imenovan je **fra Goran Barešić**, OFM, župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Bihaću.

Dekretom br. 161/20 od 14.5.2020. imenovan je **fra Marko Hrgota**, OFM, župnim vikarom u župi Rođenja BDM u Kotor Varošu.

Dekretom br. 226/20 od 27.6.2020. razriješen je **fra Nikica Tomas**, OFM, službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM Jajce.

Dekretom br. 227/20 od 27.6.2020. imenovan je **fra Marinko Baotić**, OFM, župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Jajce.

Kanonsko poslanje

Dekretom br. 24/20 od 27.1.2020. podijeljeno je **vlč. mr. sc. Marku Vidoviću** župniku i predstojniku Katehetskog ureda kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školama u Prijedoru i Trnopolju.

Dekretom br. 23/20 od 27.1.2020. podijeljeno je kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi magistri katehetike gospođici **Nikolini Duvnjak** u Zagoričanima, Dobrom, Prispu, Kabličima i Golinjevu te u Livnu.

Druge ovlasti

Dekretom br. 89/20 od 12.3.2020. imenovan je **g. Vedran Mihić** na službu direktora Srednje medicinske škole (SMS) u KŠC-u Bihać. Mandat direktora počinje 13.3.2020. i traje četiri godine.

Dekretom br. 91/20 od 12.3.2020. dana je **s. Ines Marić**, kućnoj predstojnici u Kući Djeteta Isusa, Donji Žabljak / Livno, dozvola za izlaganje Presvetog Oltarskog Sakramenta na klanjanje isključivo u kućnoj kapelici dok po nalogu svojih poglavara boravi u tome samostanu, odnosno do kraja godine 2023.

ODLUKA O PRESTANKU RADA SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE KŠC-a U BIHAĆU

Broj: 127/20
Banja Luka, 30.3.2020.

Federacija BiH, Vlada USK-a
N/r. Ministra obrazovanja, nauke i kulture
77 000 Bihać, Alije Đerđeleza 2

Poštovani gospodine Ministre,
nakon saznanja da Skupština USK-a nije u svoj proračun za ovu godinu unijela financiranja Srednje medicinske škole KŠC-a u Bihaću, donio sam

ODLUKU

o prestanku daljnjeg rada Srednje medicinske škole KŠC-a u Bihaću svršetkom šk. godine 2019./2020.

Obrazloženje:

1. Banjalučka biskupija je dospjela u tešku financijsku situaciju jer je prethodne tri godine u cijelosti morala financirati rad ove škole.

2. Još prošle godine imali smo nakanu, prisiljeni financijskim problemima, prestati s radom ove škole, a što sam Vam priopćio svojim dopisom br. 73/19 od 15.3.2019. Ali smo bili spriječeni garancijom br. 205/17 od 6.7.2017. koja sukladno članku 18, (4) Zakona o srednjem obrazovanju USK-a istječe ove godine.

U školi, nakon odlaska ovogodišnjih maturanata, ostaju tri odjeljenja učenika: 59 učenika u sadašnjem trećem razredu i 23 učenika u sadašnjem drugom razredu, a to je ukupno 82 učenika.

Vaše Ministarstvo molimo da preuzme navedene učenike i omogući im nastavak, odnosno svršetak započetog školovanja.

S poštovanjem

Mons. dr. Franjo Komarica,
biskup banjalučki, v.r.

ZAHVALA

Broj: 228/20
Banja Luka, 27.6.2020.

Vlč. g. Boris Ljevak
ravnatelj KŠC-a „Ivan Pavao II.“

Gospodin Vedran Mihić
direktor Srednje medicinske škole KŠC-a
Ceravci bb
77 000 Bihać

Poštovani gospodine Ravnatelju,
Poštovani gospodine Direktore,
Poštovani djelatnici Srednje medicinske škole,

Vi ste svi već upoznati s Odlukom Banjolučke biskupije od 30.3.2020. o prestanku daljnjeg rada Srednje medicinske škole Katoličkog školskog centra „Ivan Pavao II.“ Bihać. Ona je donesena zbog teške financijske situacije u kojoj se Biskupija našla, upravo zbog prinudnog financiranja Vašeg rada u toj školi tijekom proteklih godina. Ni sva naknadna dobronamjerna i požrtvovna nastojanja i Vaša i vodstva Biskupije, da se nađe dobra volja kod nadležnih civilnih vlasti za financijsku potporu daljnjem radu te škole, kao što je to slučaj u drugim kantoni i drugim KŠC-ma, nisu nažalost, urodila pozitivnim plodom.

Kao utemeljitelju Centra veoma mi je žao što, zajedno s Vama i drugim dobronamjernim prijateljima SMŠ-e, nisam uspio osigurati financiranje daljnjeg rada škole, a Biskupija je, zbog dosadašnjeg postojanja i rada te škole već u velikim dugovima, koje nema odakle vratiti, jer je i sama veoma siromašna.

Žao mi je i zbog dosadašnjih Vaših učenika i njihovih roditelja, kao i svih Vas djelatnika, jer ste svi – svatko sa svoje strane – doprinicali ostvarivanju svrhe njezinog postojanja.

Svaki rastanak, osobito ako je on prisilan, bolan je. I ovaj je naš rastanak bolan, vjerujem i za sve Vas, a i za mene posebno, jer sam osobno uložio mnogo napora, vremena, živaca i „objašnjenja“ mnogih pragova za nastanak i opstanak te – od brojnih roditelja željene i od nekadašnje kantonalne vlasti od mene tražene – odgojno-obrazovne institucije, kojom sam želio (kao i mnogi uz mene) konstruktivno doprinijeti ljepšoj, poželjnijoj i sigurnoj budućnosti barem ne-

kih mladih stanovnika Vašeg dragog mi grada i kraja.

Žao je i svim onim plemenitim ljudima – iz bliza i daleka – koji su, na moje brojne i uporne molbe i nagovaranja – uz ne male vlastite poteškoće – namaknuli velika potrebna financijska sredstva za izgradnju funkcionalnih i udobnih školskih prostorija i cijele infrastrukture Centra. Ni oni ni ja nemamo ni u primisli nakanu da zgradu Vašeg KŠC-a prenesemo u neki drugi kraj ili državu, niti da s njom ideмо u grob, kada po Božjoj volji završimo svoje zemaljsko putovanje. Zgrada KŠC-a, sa svim svojim prostorijama ostat će i dalje u Vašem gradu, da podsjeća sadašnje i buduće njegove stanovnike, kako je Božjom voljom i dobrotom bio Netko – daleko od Vašeg grada – koji je na djelu pokazao da ima ljubavi prema duhovnom i materijalnom dobru stanovnika grada Bihaća i njegove okoline. Taj Netko nije tražio ni priznanja ni zahvalnosti, nego se nadao potrebnom razumijevanju i podršci najodgovornijih domaćih dužnosnika u korist općeg dobra. Ta njegova nada, nažalost, nije se ispunila.

Gajim ipak nadu da su se već rodili oni ljudi, koji će jednog dana svojim dalekovidnim, konstruktivnim i odlučnim stavom pronaći načina da ispune školske prostorije Centra nekim budućim generacijama učenika s njihovom mladenačkom energijom, poletom, radošću i željom za novim, konstruktivnim spoznajama i za izgradnjom zdrave ličnosti.

Vama svima od srca zahvaljujem za sav Vaš uloženi trud i ljubav u izobrazbi i odgoju dosadašnjih Vaših učenika. Iskreno želim i molim Boga da Vi i Vaši učenici nađete zadovoljavajuće rješenje za uspješan nastavak Vašeg životnog hoda.

S izrazima dužnog poštovanja sve Vas pozdravljam.

Dr. Franjo Komarica
biskup banjolučki, v.r.

Dostavlja se:

- Ravnatelju KŠC-a, Bihać
- Direktor SMŠ-e KŠC-a, Bihać
- Arhivu ovdje

PONOVLJENA POSVETA BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU
U VREMENU PANDEMIJE KORONAVIRUSA, 4.4.2020.

Presveta Djevice i Bogorodice Marijo, Majko Crkve i svih naroda i ljudi, najvjernija Odvjetnice i Pomoćnice naša, evo nas danas, u ovom tjeskobnom vremenu aktualne pandemije koronavirusa pred tvojim blagoslovljenim likom.

U duhovnom zajedništvu s mnogom našom braćom i sestrama iz cijele naše biskupije želimo izgovoriti riječima, a onda potvrditi i svojim svakodnevnim predanjem Trojedinom Bogu, svoju posvetu tvome Bezgrješnom Srcu.

Poslušni tvojim preporukama prigodom milosnog ukazanja u Fatimi, želimo se još aktivnije zauzimati za smanjenje grijeha koje ljudi svakodnevno čine protiv Tebe i Tvoga Bezgrješnog Srca i protiv Presvetog Srca tvoga ljubljenog Sina, a našeg Spasitelja Isusa Krista, čime ugrožavaju svoje vječno spasenje.

Pouzdamo se u tvoj moćni majčinski zagovor. Zato ti preporučujemo sve članove naših župnih i redovničkih zajednica cijele naše biskupije; preporučujemo ti naš narod i našu Domovinu sa svim njenim stanovnicima. Preporučujemo ti osobito sve one životno ugrožene aktualnom pošasti – pandemijom koronavirusa.

Posvećujemo ti i sve prognane i izbjegle čla-

nove naše biskupijske zajednice i s njima sve naše svećenike, redovnike i redovnice iz naše biskupije koji su u službi Kristu i njegovoj Crkvi na raznim stranama svijeta.

Preporučujemo tvome majčinskom srcu i sve dobročinitelje i prijatelje naše biskupijske zajednice.

Tebi, o Gospo, koju zazivamo Zdravljem bolesnih, Utjehom žalosnih i Kraljicom mira preporučujemo sve bolesne i klonule tijelom i duhom, sve pritisnute ovom teškom kušnjom i drugim križevima i životnim nedaćama; sve koji su u krizi svoje vjere ili su vjeru u tvoga Sina, kao svoga Spasitelja, izgubili zbog doživljenih kušnja i proživljenih nepravdi i zala, te sve umiruće!

Primi dobra Majko Isusova i Majko naša i cijele Crkve dobrostivo ove usrdne i ponizne riječi naše posvete i prošnje koje ti upućujemo ovog časa, ovdje pred tvojim dragim likom! Izmoli nam kod svoga Sina Isusa, koji je naš Put i za nas Istina i Život, njegovo milosrđe, pomoć, blagoslov i mir. Svojem nas Sinu preporučiti, izručiti, prikaži! O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo. Amen.

POZIV BISKUPA KOMARICE NA MOLITVU I SOLIDARNOST
SA STANOVNICIMA ZAGREBA I OKOLICE POGOĐENIMA POTRESOM

Banja Luka, 22.3.2020.

Draga braćo i sestre, poštivani Banjolučani gdje god se nalazili, u ovim, dodatno dramatičnim trenutcima za stanovnike grada Zagreba, i okolice uslijed jutrošnjeg potresa, pozivam Vas na dodatnu molitvu za sve njih koji su time pogođeni kao i na izraze solidarnosti na način koji vam je moguć.

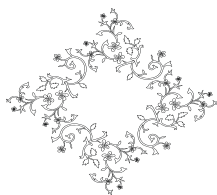
Kao Banjolučani, trebamo se podsjetiti, da su upravo Zagrepčani bili među prvima u pruža-

nju mnogovrsne pomoći stanovnicima našega grada Banje Luke i okolice nakon katastrofalnog potresa koji nas je zadesio godine 1969!

Pokažimo i mi svi svoje vjerničko, humano i zahvalno lice prema onima koji su momentalno u teškoj situaciji nego mi!

Neka nam svima Bog pomogne!

✠ Franjo, biskup, *v.r.*

STATISTIČKI PODATCI (31.12.2019.) Župe Banjolučke biskupije		vjernika	obitelji	krštenih	prvopričes- nika	krizmanika	vjenčanih parova	umrlih
1	Banja Luka	630	420	2	6	2	1	43
2	Barlovci	145	91	0	7	0	0	10
3	Bihać	1.628	875	15	10	0	0	58
4	Bila	1.300	451	17	5	31	10	32
5	Bos. Gradiška	195	111	1	0	0	1	16
6	Bos. Dubica	73	37	2	0	0	0	2
7	Bos. Kostajnica	9	9	0	0	0	0	0
8	Bos. Aleksandrovac	3	3	0	0	0	0	0
9	Bos. Novi	27	16	0	0	0	0	0
10	Bos. Grahovo	127	45	1	0	0	0	1
11	Budžak	333	154	2	1	0	0	10
12	Čuklić	1.250	387	12	0	0	8	35
13	Dolina	14	12	0	0	0	0	3
14	Dragalovci	22	13	0	0	0	0	0
15	Drvar	428	175	5	0	5	2	1
16	Glamoč	868	289	4	9	17	3	6
17	Ivanjska	115	63	0	0	0	0	12
18	Jajce	4.651	1.712	46	42	52	36	66
19	Ključ	10	8	0	0	0	0	0
20	Kotor Varoš	181	99	2	0	2	1	14
21	Kulaši	25	16	0	0	0	0	0
22	Liskovica	20	15	0	0	0	0	1
23	Lištani	310	130	1	4	0	4	19
24	Livno	7.460	2.478	106	75	98	58	91
25	Ljubija	197	103	4	0	12	1	10
26	Ljubunčić	1.805	588	27	21	32	22	47
27	Mahovljani	40	22	1	0	0	1	2
28	Marija Zvijezda	126	94	0	0	0	0	14
29	Motike	42	23	0	0	0	0	0
30	Mrkonjić Grad	72	34	2	0	0	0	7
31	Nova Topola	63	40	3	0	9	0	4
32	Odžak-Čaić	170	70	0	2	0	1	6
33	Petrićevac	307	166	5	2	0	1	25
34	Podhum	1.257	495	19	13	31	17	36
35	Presnače	101	56	4	0	0	1	5
36	Prijedor	278	172	1	0	0	0	16
37	Prnjavor	353	154	5	3	0	2	5
38	Ravska	173	71	5	0	0	0	8
39	Sanski Most	98	70	2	3	0	1	10
40	Sasina	53	22	0	0	0	0	2
41	Sokoline	0	0	0	0	0	0	0
42	Stara Rijeka	54	25	1	0	0	1	5
43	Stratinska	3	2	0	0	0	0	1
44	Šimići	20	14	0	0	0	0	4
45	Šurkovac	160	80	4	0	0	1	10
46	Trn	120	48	1	0	0	0	3
47	Vidoši	2.312	587	30	13	48	17	49
48	Vrbanjci	33	17	0	0	2	0	3
UKUPNO		27.661	10.562	330	216	341	190	692

ORDINARIJ

PROPOVIJEDI

28. GODIŠNJICA (KIDNAPIRANJA I MUČENIČKE SMRTI) ŽUPNIKA RATKA GRGIĆA Nova Topola, 16. lipnja 2020.

(1 Iv 3,14-16; Ps 195; i Mt 25,31-46)

Draga braćo svećenici, drage sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici laici,

„*Gdje su dvojica ili trojica sabrani u moje ime, tu sam i ja među njima*“ (Mt 18,20) tvrdi Isus.

U njegovo ime! To znači činiti onako kako je On činio, živjeti onako kako je On živio. Ne samo poučavati. Niti samo pobožno drugoga nagovarati, savjetovati. A niti samo drugoga tapšati po ramenu. U Njegovo ime znači i za drugoga se zauzimati. Znači ući u nečiju sudbinu, u nečiji život.

To je učinio Isus Krist, ubijeni i uskrsli Spasitelj ljudskog roda. I posvuda tamo, gdje se slično događa, doživljava se i uskrsnuće. Tu postoji nada. Tu se otvara, rađa novi život. Tu se pojavljuje novi horizont. Tu postaje vidljivo što izgleda nevidljivo: Bog. Tu dolazi do izričaja što se ne može izreći: Bog. Tu se može iskusiti, što nadilazi svako iskustvo: Bog.

Ondje, gdje jedan s drugim lomi kruh, gdje se slavi Euharistija – tu je i Uskrsnuće, neuništivi, vječni život. Ondje, gdje jedan žrtvuje svoj život za druge, događa se otkupljenje.

Mi kršćani tvrdimo, da je Bog u Isusu Kristu postao konkretan, kao Onaj koji ljubi. Njegov život je bio postojanje za druge. I njegova smrt je imala smisla u trpljenju za druge, u njegovoj naklonosti za druge, za cijeli ljudski rod.

Netko može postaviti pitanje: Zar nije taj Isus već davno umro, izašao iz rijeke čovječanstva, koja teče i valja se ovom „suznom dolinom“? On već odavno nije više uhvatljiv. Nije li davno uzašao na Nebo? Nije li On za nas ljude jednako tako nepristupačan kao i Bog Otac, koji nije postao čovjekom?

Znademo dobro, da je Isus nama približio samoga Boga Oca. Rekao je na upit apostola Filipa: „Tko je vidio mene, vidio je i Oca“ (Iv 14,9). Također nam je zagarantirao i ovo: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,40).

Od tada se Boga može vidjeti samo na konkretan način, iskazujući svoju ljubav konkretnoj osobi. Tko ne ljubi svoga brata, svoju sestru, svoga bližnjega kojega vidi, ne može ljubiti ni Boga, kojega ne vidi (usp. 1 Iv 4,20), tumači Isusov apostol Ivan. On također tvrdi: „*Tko god mrzi brata svoga, ubojica je. A nate, da ni jedan ubojica nema u sebi trajnog, vječnog života*“ (r. 15).

Boga se iskreno i istinski ljubi samo onda, kada se tu ljubav pokazuje na djelu prema konkretnoj osobi, našem bližnjem. Kada i gdje se to zbiva, tu se događa utjelovljenje Božje. Nedokučiva ljubav Božja nama dolazi u susret iz toga konkretnog, našega bližnjeg. To je neizmjereno podizanje cijene naše ljudske ljubavi. U njoj postaje božanska ljubav prisutna i prozirna.

Čovjek može stvarno doživjeti Boga, kada se s ljubavlju posveti svome bližnjemu. Jadikovanje kako je teško Boga ljubiti, budući da ga se ne može vidjeti, prestaje onda kad netko doživi opipljivu ljubav drugoga. Kada i gdje netko od nas, u iskrenom kršćanskom duhu drugoga susreće, kada mu ide ususret, tu je zasigurno nazočan i sam Bog. Tu, u našem svakodnevlju prisutan je i sam Bog; kad mi jedni drugima pomažemo, kad jedni za druge trošimo svoje snage uma i srca, svoje živce, svoje vrijeme, ono sve što smo primili od istoga Boga, našeg Stvoritelja i Spasitelja.

Kad nekoga volimo, kad mu – u bilo kojem obliku – pomažemo, mi time izričemo naš unutarnji stav prema toj dotičnoj osobi, a to je da nam se ona sviđa. Naš trud, naše trpljenje – veće ili manje – u korist drugoga nije protivnik nama, nego je dio našeg bića, naše ljubavi i otvorenosti prema drugom, našem bližnjem, kojega je isti Bog stvorio kao i nas.

To je pokazalo na najzorniji način i dragovoljno žrtvovanje na križu, u groznim mukama samoga Sina Božjeg, Isusa Krista. Kristovim sebedarjem Bog je pokazao da se mi njemu sviđamo, da je Njemu do nas stalo. „*Po ovom smo*

upoznali Ljubav (Božju): On je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću“ (1 Iv 3,16).

Tu je smisao sebedarnog žrtvovanja i tolikih tisuća i milijuna Kristovih sljedbenika, nakon Isusovog učenika Stjepana Prvomučenika, do mučenika naših dana, i našeg životnog okruženja!

To je smisao i mučeničke smrti našeg brata po krsnoj milosti i svetom redu, ovdašnjeg župnika kidnapiranog i ubijenog na današnji dan 1992. godine. On je kao kršćanin i kao svećenik bio u službi Isusa Krista, istinitog i vjernog Boga Čovjekoljupca. Rođen 1944. godine u župi Vareš, u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, zaređen je za svećenika naše, Banjolučke biskupije 1971. godine. Kao motiv svoje svećeničke službe uzeo je ove riječi: „Daj mi, Gospodine, da volim sve ljude i da svima donosim Tvoju radost i radost Tvoga Sina.“ Te riječi, koje održavaju plemenitost i širinu njegova kršćanskog i svećeničkog srca, naš brat Ratko je tijekom svoje svećeničke službe kroz 21 godinu nastojao provoditi u djelo na više mjesta i u više službi što mu je bilo povjeravano : od župā Šimići, Dolina, Ravska, Vrbanjci, Kulaši, preko Biskupskog ordinarijata do zadnje ovdje u Novoj Topoli. Bog mu je u ovoj župi omogućio najdirektnije sudjelovanje u krvavoj otkupiteljskoj muc i smrti njegovog Sina Isusa Krista, čiju je žrtvu, na nekrvni način on mnogo puta slavio na ovom oltaru, zajedno s tadašnjim članovima ovdašnje redovničke i župne zajednice.

Na današnji dan, 16. lipnja 1992. godine u jutarnjim satima on je na ovom istom mjestu zajedno s tadašnjom brojnom redovničkom zajednicom također slavio svetu misu, ne sluteći da će to biti njegova posljednja misa na zemlji. Samo par sati kasnije, u 10.30 došla su četvorica uniformiranih i naoružanih muškaraca u bijelom autu, marke Golf u župnu kuću, ovdje pored crkve i naredila župniku Ratku da ide s njima. Nikakav otpor on nije pružao, čak ni verbalni. Odveden je kao nedužno janje na klanje. „Bez ikakve krivnje ikome“, kako su meni osobno potvrdili tadašnji službenici dužnosnici u općini – civilni i

vojni – župnik je bespravno, protuzakonito odveden sa svoga radnog mjesta, iz župne kuće, i bez ikakve pravne presude likvidiran.

Od tada je prošlo 28 punih godina. Sva moja brojna i različita nastojanja, sve pisane i usmene moje brojne molbe i traženja od nadležnih, domaćih i međunarodnih, osoba i institucija, da nam se vrate posmrtni ostateci nedužno ubijenog župnika, prvog u nizu od još sedmorice ubijenih u ratu i poraću, nisu do sada urodili plodom. Mi i dalje ne gubimo nadu da ćemo ga moći vjernički sahraniti i odlaziti na njegov grob na molitvu.

Istina o ovom svjedoku vjere i vjernosti Isusu Kristu i njegovom Evanđelju, te vjernosti njegovom svećeničkom poslanju da bude „u zgodno i nezgodno vrijeme“ uz povjerene mu Kristove vjernike, u ovoj župi – ne samo da je poznata, nego se i trajno njeguje – s puno pijeteta i ljubavi. Posebno se to čini molitvom i slavljem Kristove krvave žrtve i njegova uskrsnuća na današnji dan njegova odvođenja na njegovu Golgotu! To smo radili i radimo bez i najmanje pomisli na osvetu ili mržnju prema njegovim ubojicama i onima koji do sada uporno skrivaju i te jadne i nesretne ubojice i krvave tragove njihovog krvavog zločina – posmrtnu ostatku našeg subrata, župnika Ratka Grgića.

„*Dragocjena ja u očima Gospodnjim smrt pobožnika njegovih*“ – molimo i mi sa psalmistom (116). Mi i danas ponizno molimo Boga, Stvoritelja i Gospodara svakog ljudskog života, da milostivo primi krvavu žrtvu vjernosti Kristovog vjernog slugu, svećenika Ratka i da ju – združenu s neprocjenjivom žrtvom utjelovljenog svoga Sina – učini plodnom za vremeniti i vječni život sadašnjih članova ove župne i cijele naše biskupijske zajednice. Neka ta njegova i Kristova žrtva i njegovim ubojicama izmoli pokajanje za njihov zločin i spasenje njihovih duša, a svima zahvaćenim u sotonske mrže laži, mržnje i preziranja Boga i čovjeka neka pomogne da se oslobode od sotonske vlasti i spase duše svoje!

Pokoj vječni daruj mu Gospodine! I svjetlost vječna svijetlila mu. Počivao u miru Božjem. Amen.

(Otk 12,1-3. 7-12ab. 17; Jud 13,18bcde, 19;
Dj 1,12-14; Iv 19,25-27)

Uvodne riječi – na početku liturgije bdijenja

Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju,
draga Marijina djeco, štovatelji „Majke svih
naroda“,

papa Franjo je u prošli utorak (26. o.m.) – slično kao i ranije nekoliko puta – ponovno pozvao vjernike iz cijeloga svijeta na novu molitvenu akciju protiv – još uvijek aktualne – smrtonosne pandemije koronavirusa. U ovom isto vrijeme, u predvečerje svetkovine Duhova papa je započeo pred Gospinom lurdskom spiljom u vatikanskim vrtovima predmoliti Gospinu kronicu. Putem sredstava javnog priopćavanja (TV, Internet) izravno će se uključiti u molitvu i vjernici okupljeni u četiri poznata Gospina svetišta: Lurd (Francuska), Fatima (Portugal), Częstochowa (Poljska) i Guadalupe (Meksiko).

Zajednički moto ove planetarne molitvene akcije riječi su iz novozavjetne knjige Djela apostolskih: „Apostoli bijahu jednodušno postojani u molitvi, zajedno s Marijom, Majkom Isusovom“ (1,14).

Kad se prije dva i pol mjeseca saznao da ova – još uvijek aktualna u mnogim zemljama svijeta – pogubna pošast zahvaća i naš grad, biskupiju i zemlju – došao sam k vama, dragi župljani ove Marijine župe (15.3.2020.), da zajedno s vama i vašim župnikom Zvonkom zamolim Majčinsku pomoć i zaštitu „Gospe svih naroda“, koja se ovdje javno već godina štuje, da ona „Majka milosrđa“, kao „naša Odvjetnica svrne svoje milostive oči na nas.“ Prisjetili smo se riječi pjesme koju su u teškim trenucima svoga života, pjevali naši roditelji i predci: „Majčice draga, ljudstvo te moli, svrni svoj pogled na zemlju doli, utišaj srce što tužno jeca, smiluj se Majko, tvoja smo djeca“.

Nastupili su zatim dani prisilne fizičke izoliranosti, duševne tjeskobe i životne nesigurnosti. Ne samo za nas, nego i za milijune i stotine milijuna naših suvremenika diljem svijeta. Nasljednik apostola Petra, papa Franjo, svjestan svoje zadaće da „učvršćuje braću u vjeri“ (Lk 22,32) uputio nam je svima obrazac molitve Presvetoj Bogorodici da je svakodnevno molimo. U toj molitvi stoje i ove riječi: „U

ovim mučnim okolnostima, bremenitim trpljenjima i tjeskobama, koje zahvaćaju svijet, utječemo se tebi, Majko Božja i Majko naša, i pod tvojom zaštitom tražimo utočište. (...) „Moli za nas Boga, Oca milosrđa, da se završi ova teška kušnja i da nam ponovno svanu nada i mir.“ (...) „Prejubazna Majko, daj da u svijetu poraste osjećaj pripadnosti zajedničkoj velikoj obitelji i svijest o onome što nas ujedinjuje. (...) Okrijepi nas da budemo čvrsti u vjeri, ustrajni u služenju i postojani u molitvi. (...) Pouzdajemo se u tebe, koja blistaš na našem putu kao znak spasenja i nade.“

Na poziv pape Franje su desetci milijuna usana i srdaca – u brojnim jezicima izgovarale ove riječi vapaja „sinova Evinih u ovoj suznoj dolini“. Nije to bilo po prvi put u dugoj povijesti Kristove Crkve da su se Kristovi učenici okupljali oko nasljednikâ njegovih apostola – biskupa, te vapili Isusovoj majci Mariji, da im ona pomogne isprositi od Isusa obećanog Duha Tješitelja i Branitelja – i slično kao i pred prve Duhove – rodendan Crkve, koje smo i mi članovi.

Propovijed

Draga braćo svećenici, sestre redovnice i Kristovi vjernici laici,

draga Marijina djeco, štovatelji „Majke svih naroda“,

nama je svima dobro poznato da je Isus Krist najznačajnija i najsudbonosnija osoba cijele ljudske povijesti. On je Sin Božji, naš Gospodin i Otkupitelj, a jednom i naš Sudac i dovršitelj našeg spasenja. Kao utjelovljeni Sin Božji, On se nije htio pojaviti na zemlji kao odrastao čovjek, nego je htio po Duhu Svetom biti rođen od najizabranije predstavnice ljudskog roda, od jedne Djevice. Krist je želio imati ljudsku majku i kao svoju majku izabrao je presvetu Djevicu Mariju iz Nazareta.

Tako je i zato je Marija – iza Krista – druga najznačajnija i najsudbonosnija osoba u povijesti ljudskog roda. To je za nas od najvećeg značaja. Marija nije samo Majka Božja; ona je i majka svakog člana ljudskog roda koji je i poštiva i voli kao svoju majku.

Zadržimo se malo u razmišljanju o ovoj silno usređujućoj, istinitoj, stvarnoj tajni! – Sin Božji dijeli s nama ljudima ne samo svoga nebeskog

Oca nego i svoju zemaljsku majku. Svaki od nas ljudi, bez obzira kojem narodu, rasi, klasi, kulturi i civilizaciji pripadao – smije reći i iskusiti: Marija je moja majka i ja sam njezino dijete!

Uistinu, Marija je majka svih ljudi i svih naroda! Imamo za ovu tvrdnju mnogo argumenata!

Podsjetimo se najprije proročki riječi same presvete Djevice, koje donosi evanđelist sv. Luka, a koje je Marija izrekla kad je, nakon pohoda arkandela Gabrijela, pohodila svoju rođakinju Elizabetu: „Blaženom će me nazivati svi naraštaji“ (Lk 1,48). Ona je u svome potpunom predanju Bogu i njegovoj volji riječima: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj“ (Lk 1,38), mogla predvidjeti da će porastom slave Božje i Božjeg i njezinog Sina Isusa Krista i širenjem njegova kraljevstva rasti i njezina slava. Tu je svoju slavu ona prepisivanja Bogu, kako je i sama izrazila riječima: „Velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!“ (Lk1,49).

Štovanje Isusove majke od strane njegovih učenika počelo je ‘od najstarijih vremena’, kako to tvrdi današnji službeni nauk Crkve (LG 66).

U stoljećima prvog tisućljeća povijesti Crkve teologija Crkve je bila – s obzirom na Mariju – usredotočena na nju kao Bogorodicu i Djevicu, a liturgija i štovanje Gospe na veliki broj Marijinih blagdana. To se i tako događalo sve dok je Crkva bila jedna, tj. prije žalosnog i tragičnog tzv. Istočnog raskola u 11 stoljeću.

Sredinom Srednjeg vijeka, počevši od 11. i 12. stoljeća snažno se razvilo proučavanje i štovanje Marije, tj. njezine uloge u povijesti spasenja ljudskog roda – kao Suotkupiteljice – Posrednice i – Kraljice, te oko njenog Bezgrešnog začeca, tj. Marijinog bezgrešnog početka života. Nastali su brojni teološki spisi o Mariji; ustanovljeni novi Marijini blagdani, spjevani novi himni, otvorena nova Marijina svetišta, sagrađene brojne divne katedrale i crkve u čast Mariji. Mnogi crkveni redovi – kao benediktinci, cisterciiti, franjevci, dominikanci, karmelićani, trapisti – osobito su njegovali štovanje Blažene Djevice Marije.

Najnovije doba koje obuhvaća zadnja dva stoljeća sve do naših dana, prozvano je ‘Marijina era’, jer je u njemu snažno porasla i teologija i liturgija i pučko štovanje u čast Marije. U sre-

dištu proučavanja od strane Crkve je Marija kao Bezgrješna i Marija na Nebo iznesena. Rezultati tih proučavanja su potvrđeni od strane najvišeg crkvenog autoriteta – pape. Svečano su proglašene dogme – obavezujuće za sve članove Katoličke Crkve – o Bezgrešnom Začecu Blažene Djevice Marije i o Uznesenju Blažene Djevice Marije na Nebo.

Još su u tijeku također i ozbiljna proučavanja o Mariji kao Suotkupiteljici i kao Posrednici svih milosti. – Zabilježen je u ovoj ‘Marijinoj eri’ i cijeli niz od Crkve službeno priznatih Gospinih ukazanja. Najpoznatija su u Europi ona u Lurdu, Fatimi u La Salettu, u Knocku, Banneuxu, u Amsterdamu, – a ima još cijeli niz drugih mjesta. Za naš ispravni, sigurni vjernički odnos prema Presvetoj Djevici i Bogorodici Mariji, svakako je osobito važan nauk II. Vatikanskog koncila i naučavanje pokoncilskih papâ, posebno sv. pape Pavla VI. i sv. Ivana Pavla II.

Koncil u svojoj dogmatskoj konstituciji o Crkvi (*Lumen gentium*) ističe osobito značenje i dostojanstvo Marije kao Majke Krista i Crkve. – Također je jasno izražen Marijin odnos prema ljudskom rodu, riječima da je ona „ujedno združena u Adamovom rodu sa svim ljudima koji trebaju spasenje“ (LG 53).

Potrebno je u ovom našem razmišljanju o Mariji kao Majci Otkupiteljevoj tj. Kristovoj, o Majci Crkve i o Majci svih naroda, podsjetiti na sljedeće znakovite riječi citiranog koncilskog dokumenta: „Sveti Sabor, izlažući nauku o Crkvi, u kojoj božanski Otkupitelj izvodi spasenje, namjerava pažljivo osvijetliti i ulogu Blažene Djevice u misteriju Utjelovljenje Riječi (tj. Isusa Krista) i Mističnog Tijela (tj. Crkve) i dužnosti otkupljenih ljudi prema Bogorodici, Majci Kristovoj i majci ljudi, osobito vjernika, a da ipak nema namjere izložiti potpunu nauku o Mariji niti riješiti pitanja koja teolozi još nisu potpuno rasvijetlili“ (LG 54).

Isti koncilski dokument ističe da „Crkva s pravom posebnim štovanjem časti Mariju ... kao presvetu Božju Majku koja je sudjelovala u Kristovim otajstvima (otkupljenja ljudskog roda)“ (LG 66). – Naglasak je dakle, ovdje na Mariji kao Bogorodici i kao Spasiteljici. Poglavlje o Mariji u citiranoj koncilskoj konstituciji završava jednim odlomkom znakovitog naslova: „Marija, znak pouzdane nade i utjehe putujućem Božjem narodu“ (tj. Crkvi) (LG 68).

Koncilski i ujedno prvi pokoncilski papa sv. Pavao VI. tijekom nekoliko godina nakon Koncila izdao je tri važna dokumenta o Presve-toj Djevici Mariji: encikliku „Christi matri“ (1966.) Apostolsku pobudnicu „Signum ma-gnum“ (1967) i Apostolsku pobudnicu „Maria-lis cultus“ (1974.). U tim je dokumentima sveti papa predložio temelje i kriterije onog osobitog čašćenja koju Majka Kristova ima u Crkvi kao i različite oblike Marijanske pobožnosti u litur-giji, u pučkim vjerničkim običajima i u privat-nom području – kako to odgovara duhu naše vjere.

Njegov nasljednik sv. papa Ivan Pavao II., s pravom nazvan „Marijanski papa“, već je na početku svoga pontifikata (10.1.1979.) govorio o Mariji koja je povezana sa svim ljudima. Spo-menuo je događaj s Golgote (o čemu smo malo prije čuli iz Ivanova Evanđelja), kad Isus s križa svojoj Majci pod križem predaje na bri-gu svoga učenika Ivana: „Ženo, evo ti sina“ (Iv 19,26). Papa pojašnjava: „Time je on nju, svoju vlastitu majku, na jedan novi način povezao s čovjekom, čovjekom kome je on predao Evan-đelje. On ju je time povezao sa svim ljudima. On je nju povezao s Crkvom na dan njezinog povijesnog rođenja, na Duhove. Od toga dana cijela Crkva ima Mariju za majku. I svi ljudi je imaju za majku. Oni shvaćaju, da su Isusove riječi izgovorene na križu upućene svim ljudi-ma. Marija je majka svih ljudi. Duhovno maj-činstvo ne poznaje granice. Ono se rasprostire iznad vremena i prostora. Ono zahvaća mnoga ljudska srca. Zahvaća cijele narode“.

Nedugo nakon toga (17.4.1980.) sveti će se papa Ivan Pavao II. javno obratiti u molitvi Mariji ovim riječima: „O naša Majko i Gospo-darice! Na početku povijesti spasenja vječni je Otac odlučio da Tebe, Bezgrješnu, izabere kao Majku svoje utjelovljene Riječi. I na počet-ku ove borbe između dobra i zla, on je odredio Tebe kao ženu, koja će (paklenoj) zmiji satrti glavu (usp. Iv 3,15). Tako je on Tvoje ponizno majčinstvo postavio kao znak nade za sve, koji žele u tom boju, u toj svojoj težnji, da ustraju uz tvoga Sina i da zlo pobijede snagom dobra.“ – „Mi ljudi, na kraju 20. stoljeća duboko osje-ćamo ovu borbu. Događaji u koje smo upetlja-ni, stalno nam pojašnjavaju kako su opasne u nama i oko nas sile grijeha, mržnje, okrutno-sti i smrti. Svrnimo stoga nanovo svoj pogled na Majku Spasitelja svijeta, na ženu iz knjige

Otkrivenja sv. Ivana apostola, na ‘ženu obasja-nu suncem’ (Otk 12,12) (o čemu smo slušali) u kojoj prepoznajemo Tebe; ispunjenu blještavim svjetlom, koje obasjava mračne i pogibeljne eta-pe zemaljskih putova čovjeka.“

Marija je doista majka svih ljudi, jer je ona Majka Kristova, jer je rodila Sina Božjega. Taj Sin Božji, Isus Krist je postao brat – po tijelu – svim ljudima, u ljubavi koja obuhvaća cijeli svijet. Zato je Marija postala majkom svih nas ljudi na cijeloj kugli zemaljskoj. Ona je dakle, ne samo Majka Kristova i ujedno Majka cijele Kristove Crkve, nego je i majka svih ljudi. Ona se potpuno predala Bogu i Bog se po njoj daro-vao cijelom čovječanstvu. Ona se zastupnički bila predala Bogu u ime cijelog svijeta, koji još nije bio zreo za božansko zajedništvo. Bog je u nju položio veliko blago ljubavi, koja obuhvaća cijeli svijet. Cjelokupno čovječanstvo, svi ljudi i narodi nalaze se u svjetlu njezinog majčinstva, obuhvaćeni su njezinom majčinskom skrbi i lju-bavlju.

Isti je sveti papa sve ovo potvrdio (na Blago-vijest, 25.3.1984.) u svojoj molitvi Posvete svije-ta Bezgrješnom Srcu Marijinu, izgovorivši ove riječi:

„Majko ljudi i narodâ, koja poznaješ sve nji-hove patnje i nade i koja sudjeluješ svojim maj-činskim srcem u svim borbama između dobra i zla, između svjetla i tame, koja potresaju sa-dašnji svijet, usliši naš vapaj, koji Ti – pota-knuti Duhom Svetim upućujemo direktno na Tvoje majčinsko srce. Obujmi svojom ljubavlju kao Majka i Službenica Gospodnja ovaj naš svijet, koji Tebi povjeravamo i posvećujemo, is-punjeni brigom oko zemaljskog dobra i vječnog spasenja svih ljudi i svih naroda.“ (...) „Snaga ove posvete traje kroz sva vremena i obuhvaća sve ljude, narode, nacije; ona nadvladava sva-ko zlo, koje knez tame (đavao) može probudi-ti u srcu čovjeka i njegove povijesti, i što on u ovom našem vremenu doista i čini.“ (...) Počuj, Majko Kristova, ovaj vapaj za pomoć kojemu k Tebi vapi patnja svih ljudi, patnja svih na-roda! Pomozi nam snagom Duha Svetoga, da pobijedimo svaki grijeh, grijeh čovjeka i grijeh svijeta – grijeh u svakom obliku. Još jednom neka se pokaže u povijesti svijeta spasonosna snaga otkupljenja, snaga milosrdne ljubavi! Da zaustavi i zabrani djelovanje zla! Da promijeni savjesti! I da se u Tvome prečistom Srcu objavi svima svjetlo nade!“

Još je mnogo toga sličnoga rekao i napisao o Mariji veliki i sveti „Marijin“ papa Ivan Pava II.

Draga braćo i sestre, djeco i štovatelji Marijini, u ovoj velebnoj crkvi, posvećenoj Uznesenju Blažene Djevice Marije na Nebo, počevši od Nove godine 2014., postavljena je na javno čašćenje ova velika slika – kopija originala iz svetišta u Amsterdamu „Gospe svih naroda“ – odn. „Majke svih naroda“. Original je nastao na temelju Gospinih ukazanja vidjelici Idi Peerdeman, jednoj jednostavnoj, pobožnoj ženi, vjernici, u nizozemskom gradu Amsterdamu, u vremenskom razdoblju od 25. ožujka (Blagovijest) 1945. do 31. svibnja 1959. Bila su to brojna ukazanja. Domaći biskup H. Bomers (koji je i nas posjetio tijekom rata), u dogovoru s Kongregacijom za vjeru u Rimu, dozvolio je 31. svibnja 1996. g. javno čašćenje Marije pod nazivom „Gospa svih naroda“. Njegov nasljednik, biskup J. Punt, koji je nakon rata također bio kod nas) šest godina kasnije, 31. svibnja 2002. g. javno je potvrdio i objavio da „ukazanja u Amsterdamu imaju nadnaravno porijeklo“.

Kao „Gospa svih naroda“ ili također „Majka svih naroda“ Marija se predstavila već kod svoga prvog ukazanja i ponavljala to mnogo puta tijekom svojih ukazanja kroz 14 godina. Govorila je vidjelici poruke za mnoge narode i nacije; poruke za papu, za biskupe, svećenike i redovnike, za obitelji, za muševce i žene, za sve ljude dobre volje. Bio vjernik ili nevjernik, obrazovan ili ne, svatko je trebao Gospu upoznati i naučiti voljeti kao svoju vlastitu majku. To je Gospa i sama izrekla 31. svibnja 1954. godine ovim riječima: „Tko god i što god da ste, ja smijem biti za vas majka, majka svih naroda.“ Ona je dakle, doista majka za sve narode, sva plemena i rase, bez obzira koju vjeru ispovijedali, kojoj religijskoj zajednici pripadali. Ona voli svu svoju djecu – također i one koji još ne poznaju njezinu majčinsku ljubav; i posebno one, koji o njoj ne žele ništa znati. Ona želi biti majka svih naroda, koja hoće svima – diljem svijeta – isprositi i pokloniti trajni mir, istinsko ekumenstvo i jedinstvo u Duhu Svetom.

U tom smislu Gospa je u više svojih ukazanja objašnjavala da se napravi slika ovakvog izgleda i sadržaja kakvu imamo pred sobom. Ona, Gospa, je u sredini slike, stoji na globusu, obasjana Božjim sjajem. Na globusu nema zmije – simbola sotone. Poziva sve križu svo-

jega sina. Pred tim križem, koji simbolizira i Isusovo uskrsnuće, ona je nerazdvojno sjedinjena s Isusovom, njegovim trpljenjem i njegovom otkupiteljskom žrtvom na Golgoti. Iz Gospinih ruku izlaze po tri zrake koje simboliziraju milost, otkupljenje i mir. Ona ih želi podariti onima koji ju nazivaju svojom Zagovornicom. I Gospa i Krist, kojega simbolizira križ, okruženi su mnoštvom ovaca. One predstavljaju narode svijeta. Ti narodi neće imati mira sve dok ne podignu svoj pogled i svoje srce prema križu, kao središtu čovječanstva, - kao što neke od ovaca već i rade.

Osim sadržaja slike Gospa je vidjelici Idi 1951. godine dala i molitvu – jednostavnu i kratku. Dodala je kako je „molitva tako jednostavna i kratka, da ju svatko može moliti na svome jeziku, pred svojim vlastitim križem. A oni, koji nemaju nikakvog križa, mogu je moliti bez njega“. Gospa moli da se ova molitva moli najmanje jedanput dnevno, lagano i pobožno. Objasnila je vidjelici zašto je darovala tu molitvu: „Ona je darovana zato da se isprosi istiniti Duh cijelome svijetu. Ti ne možeš shvatiti koliko veliku vrijednost će to polučiti.“ – Molitva glasi – (kako ju, vjerujem, svi već znate napamet moliti): „GOSPODINE ISUSE KRISTE, SINE OČEV, POŠALJI SADA SVOGA DUHA NA ZEMLJU. DAJ DA SE DUH SVETI NASTANI U SRCIMA SVIH NARODA, KAKO BI SVI BILI SAČUVANI OD PROPASTI, NESREĆA I RATA. NEKA MAJKA SVIH NARODA, BLAŽENA DJEVICA Marija, BUDE NAŠOM ZAGOVORNICOM. AMEN.

Kao Majka svih naroda ona je poslana od Oca i Sina da svijetu donese jedinstvo i mir i da „pod ovim nazivom i s ovom molitvom ona smije svijet osloboditi velike katastrofe“. – Vezano uz ovu molitvu koju je Gospa darovala, ona je rekla još nešto vrlo značajno: „Molite Gospu da odvrati sve katastrofe! Molite ju da iz ovog svijeta progna svaku propast. Iz propasti nastaje nesreća. Iz propasti nastaje rat. Vi trebate ovom mojom molitvom sve to odvratiti od svijeta! Vi ne znate kako je moćna i važna kod Boga ova molitva.“

Do sada je ova molitva prevedena na preko 70 jezika. Milijuni slika i sličica stiglo je u brojne zemlje na svim kontinentima. U centralnom svetištu „Gospe svih naroda“, u Amsterdamu, u jednoj skromnoj kapeli, nekadašnjoj kući vidjelice Ide, tijekom proteklih dvadeset i više godina, od dopuštenja javnog štovanja ove Gospine slike – Majke svih naroda – događale su

se divne i dirljive stvari obraćenja, ozdravljenja i drugih čudesa, jer su tu ljudi mogli upoznati Mariju kao svoju vlastitu majku. I kardinali i biskupi s raznih strana svijeta hodočastili su u to svetište i davali tijekom međunarodnih molitvenih dana – osobito uz svetkovinu Duhova – svjedočanstvo o milosnim događajima u njihovim biskupijama.

Mi svakodnevno slušamo vijesti putem medija s raznih strana svijeta o opasnostima raznih vrsta, koje ugrožavaju život. Te se opasnosti svakodnevno povećavaju i šire, unoseći među mase ljudi sve više straha. Mnogi ljudi se osjećaju bespomoćnima, ne nalazeći prava rješenja. Bogorodica Marija ima rješenje. Ona nam iz Amsterdama, kao nekoć iz Fatime, nudi nepogriješivi „plan spasenja“, „jednu veliku svjetsku akciju“, u koju se – i po našoj misionskoj revnosti – trebaju uključiti svi narodi. – U zajedničkom, složnom radu s biskupima i svećenicima, upotrebljavajući i danas raspoloživa sredstva komuniciranja, može se danas – u kratkom vremenu vrlo uspješno širiti ova sličica s molitvom.

Nije bez Božje promisli i bez Gospine intervencije došlo do ovoga, da se njena velika slika, kopija originala iz Amsterdama, stavi u ovoj crkvi, na javno štovanje i da se odavle širi među brojne i raznorazne hodočasnike i turiste, koji posjećuju ovu prekasnu, veliku crkvu. Shvatimo to kao osobitu milost za svakog od nas, a i za ovu župu, ovaj grad i biskupiju! Budimo zahvalni Kristu i njegovoj presvetoj Majci, koja želi biti i majka svakog od nas!

Draga braćo i sestre, djeco i štovatelji Majke svih naroda,

svojevremeno je jedan protestantski pastor prešao na katolicizam. U protestantizmu se ne štuje Blažena Djevica Marija. On se želio slikovito izraziti te je napisao kako davao vješto igra šah. Nagovara kršćane da žrtvuju Kraljicu, kako bi mu bio slobodan potez, tj. put do Kralja i tako dobije partiju protiv kršćana. Katolička Crkva, tijekom svoje duge i burne povijesti – za razliku od odijeljenih protestanata – nije prihvatila to zlobno vražje nagovaranje. Ona nije žrtvovala svoju nebesku Kraljicu, jer dobro zna, vjeruje i naučava da je voljom samoga Boga ta Kraljica Neba i Zemlje usko povezana s Kraljem Neba i Zemlje – Isusom Kristom. Udaljiti Mariju od vjere i štovanja njezinih vjernika, značilo bi rasulo prave kršćanske vjere i pravog čašćenja i samog Spasitelja Isusa Krista. – Isus, Marija i Crkva – a onda i cijelo čovječanstvo – Božjom su odredbom i voljom nerazdvojni. Jedino našom odanošću i ljubavlju prema Isusu, Mariji i Crkvi mi osiguravamo svoj pozitivni doprinos za naše spasenje i za spasenje drugih naših suvremenika.

Zahvalimo od srca Isusovoj i našoj majci Mariji, što je ona – slično kao i nekoć s apostolima – ove večeri i s nama zajedno u našoj žarkoj molitvi: „Dodi Duše Presveti, sa neba nas posjeti, zrakom svoje milosti. Sjaju svjetla blaženog, sjaj u srcu puka svog, napuni nam dušu svu.“ Amen.

DOPISI • GOVORI • ČESTITKE

POZDRAVNA RIJEČ BISKUPA DOMAĆINA

na početku zajedničkog misnog slavlja članova BKBiH i HBK, katedrala 1.3.2020.

Draga braćo u biskupskoj službi,
draga braćo svećenici,
poštovane sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici laici!

Zahvaljujem Trojedinom Bogu, što mi je omogućio da vas sve od srca mogu pozdraviti na početku ovog euharistijskog slavlja u povodu početka godišnjeg redovitog zasjedanja članova naših dviju Biskupskih konferencija iz istog naroda s prostora naše dvije domovine Bosne i

Hercegovine i Hrvatske.

Izražavam iskrenu zahvalnosti i dobrodošlicu svima vama, a napose vama, draga braćo nadbiskupi, biskupi i svećenici iz susjedne nam Republike Hrvatske. Dolikuje da javno spomenem imena barem vas, članova naše obje BK; koji sudjelujete na ovogodišnjem našem zajedničkom zasjedanju:

1. mons. Luigija Pezzuta, nadbiskupa, apostolskog nuncija u našoj zemlji

2. Vinka kard. Puljića, nadbiskupa i metropolita vrhbosanskog, predsjednika BKBiH
3. Josipa kard. Bozanića, nadbiskupa metropolita zagrebačkog
4. mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog, predsjednika HBK
5. mons. Marina Barišića, nadbiskupa metropolita splitsko-makarskog
6. mons. Nenryka Hosera, nadbiskupa, apostolskog delegata za Međugorje
7. mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutor vrhbosanskog i apostolskogupravitelja Vojnog ordinarijata u BiH
8. mons. Ratka Perića, biskupa mostarsko-duvanjskogi trajnog upravitelja trebinjsko-mrkanskog
9. mons. Antuna Škvorčevića, biskupa požeškog
10. mons. Vladu Košića, biskupa sisačkog
11. mons. Vjekoslava Huzjaka, biskupa bjelovarsko-križevačkog
12. mons. Matu Uzinića, biskupa dubrovačkog
13. mons. Dražena Kutlešu, biskupa porečko-pulskog
14. mons. Ivicu Petanjka, biskupa krčkog
15. mons. Zdenka Križića, biskupa gospićko-senjskog
16. mons. Petra Palića, biskupa hvarskog
17. mons. Tomislava Rogića, biskupa šibenskog
18. mons. Juru Bogdana, vojnog ordinarija u RH
19. mons. Božu Radoša, biskupa varaždinskog
20. mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog
21. mons. Ivana Šaška, pomoćnog biskupa zagrebačkog
22. mons. Miju Gorskog, pomoćnog biskupa zagrebačkog
23. mons. Ivana Čurića, pomoćnog biskupa đakovačko-osječkog
24. mons. Milana Stipića, apostolskog administratora Križevačke eparhije
25. mons. Henrick Jagodzinskog, savjetnika u Apostolskoj nuncijaturi u BiH
26. mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BKBiH.

Neki od vas ste u sadašnjoj svojoj službi po prvi put u ovoj „majci svih crkava“ u mojoj biskupiji. Hvala vam svima što ćete zajedno s prisutnim vjernicima, koji su kao „reliquiae reliquiarum“ do nekadašnjeg – tj. zadnjeg rata – brojnog katoličkog pučanstva u ovom gradu i okolini,

došli da zajedno s nama zahvale Bogu za njegovu dosadašnju trajnu pomoć i zaštitu i da ga zamole za svjetlo i snagu Duha Svetoga, kako bi s kršćanskom poslušnošću i ubuduće spremno prihvaćali ono, što im mi, njihovi duhovni pastiri, kao Kristovi predstavnici, određujemo u Crkvi – kao njihovi učitelji i upravitelji. Ovi Kristovi vjernici laici će i kod ovog euharistijskog slavlja, slično kao što čine i kod svakog drugog, preporučivati dobrom Bogu nas, svoje predstojnike – biskupe i svećenike – svjesni da nama valja jednoć pred Gospodinom položiti račun za njihove duše (usp. Heb 13,17).

Tijekom nepune tri i pol decenije moje biskupske službe, trudio sam se – zajedno s mojim – do prolijevanja vlastite krvi – vjernim suradnicima svećenicima i redovnicima zauzimati se za duhovno i svekoliko dobro povjerenih nam Kristovih vjernika laika, priznavajući i promičući njihovo dostojanstvo i njihovu odgovornost u Crkvi i u našem društvu, i potičući ih na njihovu otvorenost djelovanju Duha Svetoga u njihovim životima i obiteljima, te na prakticiranje zagovorne molitve, i na ustrajnost u svojoj vjeri u snagu takve molitve. – Svi mi – i duhovni pastiri i Kristovi vjernici laici – imamo pri tome pred očima – divni lik najdičnijeg člana naše – relativno mlade – biskupijske zajednice, blaženog a nadamo se uskoro i svetog Ivana Merza, čije relikvije trajno častimo i u ovoj našoj katedrali.

Draga braćo u biskupskoj službi,

u duhu ovog, upravo započetog svetog korizmenog vremena koje nas podsjeća na obvezu dobivenu od Boga: a prenosi nam ju njegov prorok Izaia, da kidamo okove nepravde, razvezujemo spona jarmene, puštamo na slobodu potlačene, dijelimo kruh svoj s gladnima ... i da se ne krijemo od onoga tko je naše krvi (usp. Iz 58,6-7), mi se u ovoj biskupiji i zemlji trudimo da to činimo bilo za to zgodno ili nezgodno vrijeme ili podneblje (usp. 2 Tim 4,2). Molim Boga, ne samo večeras, da vam pomogne, kako biste vi nama mogli pomoći u našoj želji i obvezi da i ubuduće vjerodostojno svjedočimo svoj kršćanski identitet u ovom gradu, biskupiji i zemlji, gdje nas je naš Stvoritelj postavio sa zadaćom da ne budemo neplodna smokva (usp. Mt 21,19) nego da rod donosimo i da taj naš rod ostane (usp. Iv 15,16).

Uzdam se, da će nas dobri i milosrdni Bog uslišati!

ČESTITKE KARDINALU VINKU PULJIĆU

Uzoriti gospodin
Vinko kardinal Puljić
nadbiskup i metropolit vrhbosanski
71000 Sarajevo, Kaptol 7

Predmet: *Čestitka*

Dragi brate u biskupskoj službi,
kardinale Vinko, dragi prijatelju,

na današnju Svetkovinu Bogojavljenja prije 29 godina nasljednik svetog Petra, sveti papa Ivan Pavao II. je nad grobom apostolskog prvaka uvrstio i Tebe u red nasljednika Kristovih apostola. *U prigodnoj propovijedi on je tada rekao i ovo: „Bogojavljenje je svetkovina žive vjere: ako čovjek Tajnu Božju prihvati kao dar, mora ga onda dijeliti i drugima. Mora ga drugima darivati. Mora postati djelatelj Božjih Tajna (usp. 1 Kor 4,1).*

To se na poseban način odnosi na Vas, časna braćo, koji danas primete biskupsko posvećenje (...). Dolazite iz različitih nacija i donosite kao sinovi i svećenici Crkava, ukorijenjenih u te nacije, darove duhovnog i kulturnog bogatstva vaših mjesnih tradicija u univerzalnu Crkvu – kao apostoli, koji su pošli po svem svijetu, donesite i vi svim narodima blaga Crkve i istine Evandjelja.“

Banja Luka, 29. lipnja 2020.

Njegova Ekscelencija
Vinko kardinal Puljić, zlatni Jubilarac
nadbiskup i metropolit vrhbosanski
71 000 Sarajevo .Josipa Stadlera 13

Predmet: **Čestitka za Zlatni svećenički jubilej**

Vaša Uzoritosti, dragi brate u biskupskoj službi, dragi prijatelju,

u jedinstvenoj prigodi Vašeg blagoslovljenog života – 50-oj obljetnici Vašeg svećeničkog ređenja, upućujem Vam – također i u ime druge svećeničke subraće, redovnica i vjernika laika Vaše rodne biskupije iskrene srdačne čestitke praćene molitvom zahvaljivanja i prošnje za Vaš izuzetno buran i plodan svećenički, svjedočki život i rad – kako i u Vašoj rodnoj biskupiji Banjolučkoj, tako i u nadbiskupijama Vrhbosanskoj a prije toga i Zadarskoj, ali i u cijeloj Crkvi, osobito onom njenom dijelu koji

Taj dobiveni dar i zadaću, Ti si savjesno cijenio i obavljao sve dosadašnje godine svoje bremenite službe u Crkvi i u ime Crkve. Bogu hvala, koji te je sve ove protekle godine krijepio i vodio!

Od srca Ti zahvaljujem za Tvoju tijesnu suradnju s Njime, koja je rezultirala brojnim dobrima za vjerni put Tvoje nadbiskupije i cijele naše metropolije, ali i mnogo šire.

Hvala Ti od srca za Tvoju bratsku ljubav, prijateljstvo i solidarnost, kako sa mnom osobno, tako i s ovom Tvojom rodnom biskupijom.

Dobri Bog neka Te po zagovoru svoje vjerne Službenice, presvete Djevice i Bogorodice Marije i Tvojih svetih Zaštitnika, i dalje vodi, prosvjetljuje, pomaže i tješi u Tvom neumornom zalaganju za Njegovu Istinu i Pravdu, milosrđe i ljubav – u Tvome životnom okruženju. To je moja iskrena molitva, na koju sam pozvao i sve prisutne, okupljene danas u mojoj katedrali kod svete euharistije.

Oremus pro invicem!

Bratski i srdačno Te pozdravljam i ostajem odani u Kristu, Spasitelju svih ljudi.

Banja Luka, 6.1.2020.

✠ Franjo Komarica,
biskup banjolučki, v.r.

obuhvaća naš hrvatski narod u njegovim domovinama Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj te u prostranoj dijaspori.

Obistinilo se i u Vašem – pet decenija dugom – svećeničkom životu i radu mnogo toga, što ste na današnju svetkovinu apostolskih prvaka prije 50 ljeta slušali na svome ređenju iz prvog misnog čitanja iz Knjige Djela apostolska. U liku apostola Petra, koji se zbog svoje vjernosti Kristu nalazi u smrtnoj opasnosti, a zajednica Kristovih vjernika s pouzdanjem moli Boga da ga On izbavi – i to se doista zbiva – možete se vrlo lako i Vi osobno prepoznati. Pouzdanje i beskrajno povjerenje u Božju pomoć kao i snažna nada – karakteristični su i za Vaš svećenički, a kasnije i za biskupski i kardinalski rad, kao i za ponašanje prema Vama brojnih, odanih Vam Kristovih vjernika.

I u Vašem slučaju se pokazalo kao istinito on što resi i treba resiti međusobne odnose Kristovih svećenika i njihovoj skrbi i vodstvu

povjerenih Kristovih vjernika. S razlogom i Vi možete danas klicati sa psalmistom: „Veličajte sa mnoom Gospodina, uzvisujmo ime njegovo zajedno ... Kušajte i vidite kako je dobar Gospodin; blago čovjeku koji se njemu utječe!“ (Ps 34,4.9.).

Molim Gospodina koji Vas je teško iskušavao, ali nije dao da Vam posrne noga (usp. Ps 66,10a.

9b), da Vas i ubuduće pomaže i krijepi Vaš život (usp. Ps 54,6), kako biste i dalje razglašavali među pucima djela Božja (usp. Ps 9,12).

Zahvalan za dugovječno, iskreno prijateljstvo i neupitnu bratsku solidarnost, srdačno Vas pozdravljam – u Gospodinu odani Vam

✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki, v.r.

PISMO ČLANOVIMA VIJEĆA BKBIH ZA LITURGIJU

Cijenjeni članovi Vijeća BKBIH za liturgiju!

Usljed – iz aktualnih razloga – otkazivanja naše sjednice zakazane za utorak, 17. ožujka o.g., slobodan sam Vas ukratko obavijestiti o aktualnostima glede zajedničkih liturgijskih pitanja s nedavnog zajedničkog zasjedanja BKBIH i HBK u Banjoj Luci, te Vam uputiti nekoliko pitanja odn. zamolbi.

1. Predsjednik Biskupske komisije HBK za liturgiju mons. Z. Križić izvijestio je o zaključcima s njihove sjednice od 13. veljače 2020.:

A

- a) u rad na donošenju prijevoda Misala uključiti širi krug liturgičara, bibličara, dogmatičara te crkvenih glazbenika i jezikoslovaca;
- b) tekst Misala rasporediti na devet ili deset dijelova te ih dodijeliti manjoj skupini stručnjaka;
- c) sav prethodno usuglašeni tekst skupina liturgičara treba još jednom analizirati zajedno s jezikoslovcima kroatistima i crkvenim glazbenicima;
- d) zamoljeni su svi (?) liturgičari iz Hrvatske i BiH da se uključe u ovaj rad kako bi se formirale radne skupine;
- e) zamolit će se postulature i vicepostulature da izrade predložak vlastitih tekstova za slavlja hrvatskih blaženika za koje još nema odobrenih vlastitih tekstova.

B

- Glede tiskanja Kantuala prenio je zajedničku želju članova LK HBK i LK BKBIH iz studenog 2019. da se objavi zajedničko izdanje – s oba Dodatka – to su podržali i biskupi HBK na zasjedanju u siječnju 2020.
- Tiskao bi Glas Koncila (GK) – nadoknadit će troškove prijepisa Kantuala;

- Institut za crkvenu glazbu prenosi izdavačka prava (Copyright) na HBK, a ova ustupa na korištenje u BKBIH.

- GK dao ponudu za 800 primjeraka: s dodatkom HBK u predbilježbi košta 150 HRK, u slobodnoj prodaji 350 HRK.

- Zamoljen don Niko Luburić od HILP-a da dostavi Dodatak BKBIH, za objedinjavanje oba Dodatka.

- Treba prirediti novi Predgovor supotpisan od predsjednika Biskupske komisije za liturgiju HBK i predsjednika Vijeća BKBIH za liturgiju.

- GK će izraditi novu ponudu koja bi trebala biti povoljna.

2. Ja sam, u svojstvu predsjednika naše Komisije, prezentirao najnoviji odgovor našeg člana prof. T. Kneževića, njegovu spremnost na suradnju i njegove prijedloge biskupima obiju BK:

- naslov nacionalnog liturgijskog kalendara HBK i BKBIH;

- stupanj pojedinih liturgijskih slavlja;

- pitanje euharistijskih molitava izdanih samo od BKBIH;

- unošenje svih hrvatskih svetaca i blaženika u oba nacionalna kalendara;

- načini pokajničkog čina na početku mise;

- tiskanje (za Misal) životopisa svakog sveca i blaženika;

- tisak manjeg izdanja misala (kombiniranja Misala i lekcionara);

- Motuproprij koje se očekuje ovog proljeća, mogao bi dati veće ovlasti Biskupskim konferencijama (očekuje se!);

3. Predsjednik BKBIH kard. Vinko Puljić predložio je da dva radna tijela BK zajedno

domisle odgovore na iznesene prijedloge i dostave ih biskupima.

- Od našeg Vijeća (od mene) je zatraženo da dostavim imena osoba s teritorija naše BK, koje bi bile uključene u daljnji proces prevođenja Misala.
- Predloženo je da sav posao oko pripreme i tiska novog Misala treba voditi HILP, „koji prema Statutima objedinjuje HBK i BKBiH“ (!?).
- Zaključeno je: predsjednici Liturgijske komisije HBK i Vijeća za liturgiju BKBiH zajedno s generalnim tajnicima što prije održati zajedničku sjednicu u vezi s izradom novog Statuta HILP-a i njegovim budućim djelovanjem.

Moja pitanja (zamolbe):

1. Tko se sve – od Vas – može aktivno uključiti u navedene poslove glede
 - Misala
 - Kantuala

- Statuta HILP-a?

2. Možete li navesti imena s područja BiH još kojih osoba (liturđičara, glazbenika, teologa, latinista, kroatista) koje bismo na BK mogli zamoliti za aktivnu suradnju? (Već ranije su spominjani fra T. Pervan i fra V. Blažević).
3. Imate li još koju primjedb, sugestiju ili pitanje za članove naše BK, da iznesem na skorašnjem zasjedanju u Mostaru?

Unaprijed zahvaljujem svakome od Vas na Vašem trudu i odgovoru – po mogućnosti do 18. o. mj.).

Gospodin Vam omogućio dobro zdravlje duše i tijela! Blagoslovljena Vam Korizma.

Srdačno Vas pozdravljam (iz neočekivane i neželjene privremene samoizolacije). Banja Luka, 16.3.2020.

✠ Franjo Komarica

biskup banjolučki

predsjednik Liturgijskog vijeća BKBiH

IZRAZI BRATSKE BLIZINE USLJED POTRESA

Banja Luka, 22.3.2020.

Uzoriti gospodin

Josip kardinal Bozanić

nadbiskup, metropolit zagrebački

Nadbiskupski duhovni stol

HR-10000 Zagreb, Kaptol 31, p.p. 553

Dragu brate u biskupskoj službi Josipe, u ovom izuzetno dramatičnim satima koje proživljavate, zajedno sa svim građanima grada Zagreba i okolice, uslijed potresa i svih njegovih posljedica, upućujemo Vam izraze naše iskrene bratske duhovne blizine. Zajedno s braćom svećenicima iz Ordinarijata molili smo u

svetoj misi Gospodina za Vas i sve oko Vas, da Vam On pomogne u svakom pogledu.

Mi ne možemo na neki drugi način uzvratiti Zagrebačkoj Crkvi za pruženu izuzetnu pomoć za vrijeme teškog potresa u Banjoj Luci 1969., ali ćemo svi – i svećenici i redovnice i vjernici – biti u molitvi sa svima Vama.

Poštediti Gospodine svoj narod!

Bratski Vas pozdravljamo!

Vaši u Gospodinu

✠ Franjo Komarica

biskup banjolučki

✠ Marko Semren

pomoćni biskup banjolučki

Banja Luka, 22.3.2020.

Mnogo poštovani

O. Dalibor Renić, SJ, provincijal

HR-10000 Zagreb, Palmotićeve 31

Mnogo poštovani oče Provincijale, izražavam Vama i svoj braći, članovima Vaše drage mi Provincije svoju iskrenu duhovnu i molitvenu blizinu u povodu svih posljedica

teškog potresa, koji je zadesio i Vas i središte Vaše Provincije.

To činim i u ime pomoćnog biskupa Marka, te druge braće svećenika i redovnica.

Zajedno s Vama svima zahvaljujemo dobrom Bogu da nitko nije nastradao. Materijalne štete će se uz Božju pomoć i pomoć dobrih ljudi sigurno sanirati.

Uzdajmo se u Božje milosrđe i pomoć šireći

i dalje oko sebe plodove žive vjere i neuništive kršćanske nade.

Molili smo i Molit ćemo za Vas, osobito preporučujući sve Vas Presvetom Srcu Isusovu i zagovoru Božjeg ugodnika blaženog Ivana Merza.

Banja Luka, 22.3.2020.

Poštovani gospodin

Mr. sc. Andrej Plenković

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske
HR-10000 Zagreb, Trg svetog Marka 2
Republika Hrvatska

Poštovani gospodine premijeru Plenkoviću,
Vama i svim Vašim suradnicima izražavam iskrenu duhovnu i molitvenu blizinu u Vašem

Banja Luka, 22.3.2020.

Gospodin

Gordan Grlić Radman

ministra vanjskih i europskih poslova
u Vladi Republike Hrvatske
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8
HR-10000, Zagreb, Hrvatska

Poštovani g. Ministre,
u ovim izuzetnim trenucima mnogih i raznovrsnih iskušenja za Vas i Vaše najbliže surad-

Banja Luka, 2.4.2020.

Hercegovačka franjevačka provincija
Dr. fra Miljenko Šteko, provincijal
88000 Mostar, Franjevačka 1

Mnogo poštovani Oče Provincijale,

stigla je i do nas dramatična vijest da je Gospodar naših života pripustio osobitoj životnoj kušnji – u jeku ove pandemijske pošasti – također i jedan broj Vaše redovničke braće. Očito da Bog ima s njima i sa svima Vama posebnu nakanu, kad Vam je priuštio dodatnu kušnju za Vašu vjernost i predanost Njegovoj svetoj volji.

„Moj Bog prema meni ima izobilje ljubavi“ (Ps 86,13). „Ovo sigurno znam: Bog je za mene!“ (Ps 56,10b). Tako je molio drevni psalmist.

Bog je cijelo dosadašnje vrijeme života Vaše – sada oboljele – braće bio s njima, osposobio ih je u krijepio u njihovom nesebičnom služenju bezbroj-

Bratski Vas i srdačno pozdravljam.

Vaš, u Kristu odani

✠ **Franjo Komarica**
biskup banjolučki

izuzetnom naporu koji ulažete svi zajedno u ovim izuzetnim trenucima za sve građane Republike Hrvatske, osobito grada Zagreba pogođenog današnjim potresom.

Pratit ćemo sve Vas i ubuduće našim molitvama!

S izrazima iskrenog poštovanja

✠ **Franjo Komarica**
biskup banjolučki

nike – europskih obveza, pandemije i potresa – izražavam Vam svoju iskrenu duhovnu i molitvenu blizinu. Gospodin Vam svima dao snage i svjetla da učinite što god možete i treba u uspješnom rješavanju brojnih zadataka koji stoje pred Vama.

S izrazima osobitog poštovanja i zahvalnosti –

✠ **Franjo Komarica**
biskup banjolučki

nim njihovim bližnjima tijekom mnogih godina. Sada ih poziva i na trpljenje – tjelesno i duševno. I Vi s njima trpite! Ni oni ni Vi niste sami. Bog je sa svima Vama. Vi se uzdate u Njega i Njegovu utjehu i pomoć. Mnogi mole za njih i za Vas, kao i za oboljele sestre redovnice u Vašoj sredini. I mi smo u žarkoj molitvi pred Gospodinom sa svima Vama. Neka se vrši Njegova sveta volja i neka se On proslavi i po strpljivom trpljenju koje svi podnose. Blagoslovljen Vam svima bio Sveti Tjedan Muke, Smrti i Uskrsnuća Kristova! Gospa Žalostna i Kraljica mira neka Vas sve zagovara!

S izrazima bratske duhovne blizine

✠ **Franjo Komarica**
biskup banjolučki

✠ **Marko Semren**
pomoćni biskup banjolučki

Banja Luka, 2.4.2020.

Školske sestre franjevske Krista Kralja
S. M. Zdenka Kozina
provincijska predstojnica
88000 Mostar, Franjevačka 88

Mnogo poštovana Provincijska Predstojnice, stigla je i do nas dramatična vijest da je Gospodar naših života pripustio osobitoj životnoj kušnji – u jeku ove pandemijske pošasti – također i jedan broj Vaših redovničkih sestara. Očito da Bog ima s njima i sa svima Vama posebnu nakanu, kad Vam je priuštio dodatnu kušnju za Vašu vjernost i predanost Njegovoj svetoj volji. „Moj Bog prema meni ima izobilje ljubavi“ (Ps 86,13). „Ovo sigurno znam: Bog je za mene!“ (Ps 56,10b). Tako je molio drevni psalmist.

Bog je cijelo dosadašnje vrijeme života Vaših – sada oboljelih – sestara bio s njima, osposobio

ih je u krijepio u njihovom nesebičnom služenju bezbrojnim njihovim bližnjima tijekom mnogih godina. Sada ih poziva i na trpljenje – tjelesno i duševno. I Vi s njima trpite! Ni oni ni Vi niste sami. Bog je sa svima Vama. Vi se uzdate u Njega i Njegovu utjehu i pomoć. Mnogi mole za njih i za Vas, kao i za oboljelu braću redovnike u Vašoj sredini. I mi smo u žarkoj molitvi pred Gospodinom sa svima Vama. Neka se vrši Njegova sveta volja i neka se On proslavi i po strpljivom trpljenju koje svi podnosite. Blagoslovljen Vam svima bio Sveti Tjedan Muke, Smrti i Uskrsnuća Kristova! Gospa Žalosna i Kraljica mira neka Vas sve zagovara!

S izrazima bratske duhovne blizine

✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki

✠ Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki

ČESTITKA MONS. TOMI VUKŠIĆU

Banja Luka, 2.4.2020.

Mons. dr. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor vrhbosanski
Sarajevo

Čestitka

Dragi brate u biskupskoj službi mons. Tomo, danas je godišnjica Tvoga biskupskog ređenja, kada si – kao nasljednik apostola, a na temelju božanskog uređenja i snagom Duha Svetoga – postavljen za pastira Kristove Crkve, sa zadaćom da u hijerarhijskom zajedništvu s nasljednikom Petrovim i ostalim članovima biskupskog kolegija podučavaš, posvećuješ i vodiš Božji narod.

Zahvaljujem i dobrom Bogu i Tebi što si jedan od Kristovih pouzdanih i vjernih suradnika

sada na čelu drevne Crkve (vrh)bosanske – u zajedništvu s dragim nam subratom, dugogodišnjim vrijednim i velezaslužnim pastirom iste Crkve, kardinalom Vinkom.

Molim Gospodina, koji Te je spremao, vodio i doveo do sadašnje, vrlo odgovorne i teške službe da Ti, po zagovoru Presvete Djevice, Kraljice apostola i sv. Josipa udijeli obilje darova svoga Svetog Duha, kako bi Tvoje buduće služenje u Kristovoj Crkvi bilo što plodnije i za Tebe spasonosno!

Zahvaljujući Ti za svaku pruženu bratsku pomoć – bratski Te pozdravljam – odani u Kristu – Tvoj brat

✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki

SUĆUT POVODOM SMRTI MONS. ALOJZA URANA

Banja Luka, 15.4.2020.

Preuzvišeni gospodin
Mons. Stanislav Zore
nadbiskup metropolit ljubljanski
L j u b l j a n a

Sućut

„*Scimus Christum surerexisse a mortuis vere:
tu nobis, victor Rex, miserere.*“
(Sequenz)

Preuzvišeni gospodine Nadbiskupe,

Gospodar života i Pobjednik nad smrću pozvao je iz ovog zemaljskog života k sebi u vječnost svoga slugu, a našeg subrata po Krsnoj milosti i svetom Redu nadbiskupa ljubljanskog u miru, mons. Alojza Urana.

Upućujemo Vama, rodbini Pokojnika, kao i Ljubljanskoj nadbiskupiji i članovima SŠK našu molitvenu sućut.

Molili smo i molimo Gospodina, komu je i

preminuli naš brat nadbiskup Alojz živio (usp. Rim 14,8) i služio njegovoj Crkvi u slovenskom narodu, da mu bude milostiv i udijeli vječnu nagradu.

Vama i svima oko Vas Gospodin podario postojanost i radost u Vašoj vjeri, nadi i služnju njemu i njegovoj Crkvi.

S izrazima bratske povezanosti – Vaši u Gospodinu

✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki

✠ Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki

UZ IMENOVANJE TAJNIKA NUNCIJATURE U BiH

Banja Luka, 3.5.2020.

S.E.R.

Henryk M. Jagodziński
imenovani Apostolski Nuncij u Gani
titularni nadbiskup Limosana
71000 Sarajevo, Pehlivanuša 9

Preuzvišena Ekscelencijo,
dragi mons. Jagodiński,

s velikom sam radošću primio danas obavijest Apostolske Nuncijature u Sarajevu, da Vas je Sveti Otac Franjo imenovao Apostolskim Nuncijem u Gani i naslovnim nadbiskupom Limosana.

Upućujem Vam – također i u ime svih stanovnika Biskupskog ordinarijata – najsrdačnije čestitke, što ste svojim dosadašnjim savjesnim i zauzetim radom u službi Svete Stolice, zavrijedili toliko povjerenje Svetog Oca. Također Vam zahvaljujem za Vašu spremnost da se i ubuduće spremno i potpuno stavljate Kristu

i Njegovoj Crkvi na raspolaganje, gdje Vas oni budu trebali.

Osobno Vam najiskrenije zahvaljujem za Vašu iskrenu, dragocjenu solidarnost i pomoć koju ste pokazivali prema meni osobno i prema dramatičnoj dugogodišnjoj situaciji u mojoj, ratom teško nastradaloj biskupiji. To ste činili – kako za vrijeme svoje službe u Hrvatskoj i u Državnom Tajništvu – tako i u dosadašnjoj službi u Apostolskoj Nuncijaturi u našoj zemlji.

Molit ću Gospodina da Vam – po zagovoru Presvete Djevice Marije podari obilje snage i svjetla Duha Svetoga za predstojeću, vrlo odgovornu službu, kao i za sve one, koji će u Vašem apostolskom životu još slijediti.

S izrazima iskrene zahvalnosti i poštovanja srdačno i bratski Vas pozdravljam.

Odani Vam u Gospodinu

✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki

ČESTITKA BANJOLUČKOME MUFTIJI UZ RAMAZAN

Banja Luka, 22.5.2020.

Poštovani

Mr. Nusret ef. Abdibegović
muftija banjalučki
78 000 Banja Luka, Mirka Kovačevića 23

Poštovani muftijo, ef. Abdibegoviću,
povodom predstojećeg velikog i radosnog blagdana svih muslimana – Ramazanskog Bajrama upućujem Vama osobno i Vašim najbližima – ukućanima i suradnicima – kao i svim članovima Vašeg muftijstva iskrene i srdačne čestitke

BAJRAM ŠERIF MUBAREK OLSUN!

s najboljim željama da Vam svima dobri i sami-

losni Bog rado primi Vaš post, Vaše dove i sva Vaša dobra djela koja ste učinili pripremajući se duhovno tijekom Ramazana za ovaj veliki i dragi praznik.

Neka Vam milostivi Bog podari duhovne snage da i ubuduće budete otvorena i spremna srca za sve Vaše bližnje u njihovim duhovnim ili materijalnim potrebama, i da se spremno zalazete za opće dobro i siguran i pravedan mir na području našega grada, Vašeg muftijstva i cijele naše Domovine.

S izrazima osobitog poštovanja.

Franjo Komarica
biskup banjolučki

PROMEMORIJA
O AKTUALNOJ SITUACIJI I POTREBAMA BANJOLUČKE BISKUPIJE
MOLBA ZA POMOĆ

Broj: 181/20
Banja Luka, 1.6.2020.

Gospodin

Dr. Gordan Grlić Radman

ministar vanjskih i europskih poslova

Trg N.Š. Zrinskog 7-8

HR-10000 Zagreb

Vrlo poštovani gospodine ministre dr. Grlić Radmane,

iskreno zahvalan za višekratno Vaše zanimanje i zauzimanje za aktualnu situaciju hrvatske populacije na području b-h (nad)biskupija, obraćam, Vam se ovom promemorijom, odn. molbom glede aktualnih problema i potreba Banjolučke biskupije.

Duboko se nadam da ćete nas htjeti i moći razumjeti i u okviru Vaših mogućnosti pomoći.

1. Dosadašnja nepredviđena pandemija koronavirusa, kako planetarno, tako je i kod nas unijela ne malu pomutnju i stvorila otežavajuće okolnosti za odvijanje brojnih redovitih aktivnosti i ostvarivanje planiranih.

Dodatno smo proteklih tjedana imali na našoj domaćoj političkoj i društvenoj sceni nemila, ali nažalost, istinita događanja usko povezana s najnovijim napadima na ovdašnje službene predstavnicke Katoličke Crkve, te s pozicijom ovdašnjeg, sve malobrojnijeg domicilnog hrvatskog naroda. Velika Vam hvala za Vaše osobne intervencije i jasno izražen stav Vlade RH u prilog obrani napadnutog nadbiskupa vrhbosanskog kard. V. Puljića i članova naše Biskupske konferencije, kojoj je on aktualni predsjednik. I ovaj put su nastupili aktualni ovdašnji politički predstavnici i u Sarajevu i u Banjoj Luci, pokazujući svoje lice bez maske. (I danas, neki od njih ovdje u Banjoj Luci javno siju neshvatljivu mržnju i prema hrvatstvu i prema katolicima!)

To je, nažalost, naša trajna stvarnost i problem s kojim smo se, kao pripadnici našeg hrvatskog naroda i Katoličke Crkve u ovoj zemlji zadnja tri desetljeća konstantno morali „nositi“. Osim kontinuirane izloženosti procesu iskorjenjivanja preostalog hrvatskog, mahom katoličkog pučanstva, također smo istovremeno izloženi sofisticiranim postupcima kulturocida

i memoricida. Time se dramatično brišu dva ovdašnja naša bitna povijesna identiteta – hrvatski i katolički, a time i europski.

Do sada smo se nastojali – i uz dragocjenu pomoć Vlade Republike Hrvatske – odupirati takvim tendencijama, pokrećući – kako Vam je poznato – i neke od – za nas važnih – odgojno-obrazovnih projekata. To su poglavito naši Katolički školski centri – sa Školama za Europu.

2. Banjolučka biskupija, kako Vam je poznato, ima dva KŠC-a – u Banjoj Luci od 2005. i u Bihaću od 2006. godine.

Za razliku od drugih sličnih pet KŠC-a, koji se svi nalaze u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje je osnovala Vrhbosanska nadbiskupija, spomenuta dva centra od samog svog početka moraju se boriti svake godine iznova za svoje financijsko uzdržavanje. Dok su nadležne županijske (kantonalne) vlasti odavno uvrstile sve druge centre na svoj godišnji budžet, entitetska vlast RS-a u Banjoj Luci i kantonalna (županijska) u Unsko-sanskom kantonu to nije učinila. I jedna i druga pomažu naše škole tek djelomično, te smo bili primorani, a i sada smo, tražiti pomoć kod Vlade RH te na drugim stranama.

3. Konkretno:

A. - za KŠC u Banjoj Luci za plaće i doprinose djelatnicima trebamo mjesečno oko 39.000 KM, godišnje cca. 468.000 KM. Dobijemo (nadamo se!) od Vlade RS-a u obliku granta oko 180.000 KM na godišnjem nivou. Od Ureda za Hrvate izvan RH smo dobili 720.000 HRK na godišnjem nivou. Nedostaje nam sada na godišnjem nivou cca. 100.000 KM (tj. cca. 400.000 HRK).

- Materijalne troškove (grijanje, struja, telefoni, voda, odvoz smeća ...) podmirivali smo iz sredstava dobivenih od iznajmljivanja sportske dvorane. Zbog još uvijek kod nas aktualne pandemije, dvorana se ne iznajmljuje već puna tri mjeseca, a tako će potrajati još neko vrijeme, te nam dodatno nedostaju i ta sredstva!

B. - Za KŠC u Bihaću, gdje momentalno imamo Osnovnu školu i Srednju medicinsku školu već sam prošle jeseni pisao i Vama i predsjedniku Vlade g. Andreju Plenkoviću. Zahvaljujući Vašem velikom razumijevanju i pomoći, uspjeli smo nekako isplatiti plaće djelatnicima za proteklu školsku godinu, jer se tamošnja Vlada

– najblaže rečeno – vrlo čudno ponaša prema toj jedinjoj hrvatskoj instituciji, koja je k tome još i u kompetenciji Katoličke Crkve. Sva dosadašnja obećanja predstavnika Vlade su se pokazala lažnima, na našu veliku nepremostivu nevolju i jad.

Mi mjesečno trebamo za tamošnje djelatnike negdje isprositi oko 30.000 KM. Na sve strane sam tražio pomoć, osobito kod crkvenih institucija i organizacija, za pokrivanje troškova za ovu tekuću školsku godinu, koja traje do – uključivo mjeseca kolovoza. – Nedostaje nam novac još za pet mjeseci, tj. oko 150.000 KM!

Ne znam gdje ćemo ga naći!

Ja sam prošlih mjeseci službeno, nadležnom ministarstvu u Bihaću najavio da u ovakvim uvjetima više ne možemo imati spomenutu srednju školu, te da se oni pobrinu za đake. Nisu mi niti odgovorili, unatoč mojoj urgenciji. Izvijestio sam o tome i Generalnog konzula RH u Banjoj Luci g. Piličića. Ne znam što će biti i s osnovnom školom, kada (i ako) Srednja medicinska škola bude od jeseni obustavljena, uslijed nemogućnosti financiranja od strane bisku-

pije, koja je zbog toga centra pred bankrotom. Bit će to nesumnjivo velik i nepopravljiv udarac za tamošnju i onako ugroženu hrvatsku – onu istinsku – populaciju!

Može li se naći ikakav način pri Vladi RH, i uz eventualnu pomoć političkih predstavnika i privrednih djelatnika iz hrvatskog naroda u BiH, da se osigura budućnost ove dvije važne institucije – u Banjoj Luci i Bihaću?! – Crkva, odn. Banjolučka biskupija je do sada uložila izuzetne napore da se spriječi potpuno zatiranje ovdašnje hrvatske i katoličke nazočnosti. Nemamo, nažalost, više snage, jer su dosadašnje iscrpljene, a novih nema!

Možete li Vi i Vaša Vlada ikako pomoći da se potpuno ne ugase ove dvije zadnje svijeće naše povijesne nazočnosti i djelovanja, na ovom području nekadašnje "Turske Hrvatske"?

S nadom u skorašnji susret s Vama i opširniji razgovor o ovome kao i o drugim važnim stranama vezanim za našu sadašnjost i budućnost, srdačno Vas pozdravljam.

Franjo Komarica
biskup banjolučki

OBILJEŽENA 34. OBLJETNICA BISKUPSKOG REĐENJA BISKUPA BANJOLUČKOG FRANJE KOMARICE

Na svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja 2020., u banjolučkoj katedrali i Ordinarijatu obilježena je 34. obljetnica ređenja biskupa banjalučkog mons. dr. Franje Komarice.

Biskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje, a s njim su koncelebrirali njegov pomoćni biskup mons. dr. Marko Semren, biskupski vikar mons. dr. Anto Orlovac i rektor katedrale i kancelar Ordinarijata vlč. Pero Ivan Grgić. Na početku misnog slavlja, biskup Franjo je pozvao okupljene vjernike i redovnice na zajedničku molitvu zahvaljivanja i prošnje – također i za „najbližijeg sina Banjolučke biskupije“ kardinala Vinka Puljića, vrhbosanskog nadbiskupa i metropolita. Rektor katedrale Grgić je zatim blagoslovio vodu i sol za potrebe vjernika u njihovim domovima.

U prigodnoj propovijedi biskup Franje je protumačio povijest i sadržaj svetkovine Bogojavljenja. Naglasio je Božju univerzalnu nakanu spasenja svih naroda i svih krajeva zemaljske kugle. Pojasnio je kako ta činjenica, utemeljena u Svetom Pismu Starog i Novog Zavjeta, pozi-

va nas kršćane na preispitivanje našeg stava i naše otvorenosti za pripadnike drugih narodâ, drugih religija i svjetonazora! „Naša vjera u utjelovljenog Sina Božjeg, u Božića – kojega su Mudraci s Istoka tražili i našli, morala bi nas kršćane uvijek poticati da pravo drugih ljudi i naroda na život dostojan čovjeka, na sva ljudska prava, na slobodu vjeroispovijesti još više uvažavamo i promičemo, nego što to čini bilo koji od boraca za ljudska prava, a koji nije katolik, nije kršćanin, i koji ne zna za ovo što mi znamo i moramo znati“ – naglasio je biskup.

Podsjetio je zatim nazočne na svoje biskupsko ređenje, zajedno s još šestoricom biskupa sa šest kontinenata, koje mu je podijelio na grobu apostolskog Prvaka, u bazilici sv. Petra sv. papa Ivan Pavao II., prije 34 godine. Naveo je i nekoliko rečenica iz tadašnje Papine propovijedi o dužnosti biskupâ da „privode Kristu nove učenike, novu braću i sestre“.

Biskup je zahvaljivao Bogu za „dragu i vjernu braću svećenike i redovnike“, te za „sve drage Kristove vjernike laike“ za njihovu „vjernost

Kristu i Crkvi i uvažavanje Kristove nauke koju smo vam bili dužni naviještati i ja i svi moji prvi suradnici“.

Na kraju mise biskup je svima podijelio posebni „Apostolski blagoslov“.

Nakon misnog slavlja nazočni vjernici su pred katedralom bili počašćeni napitkom.

U zgradi Ordinarijata su se na bratskom objedu s biskupima Franjom i Markom skupili

svi okolni župnici, koji su imali u svojim crkvama redovite mise svetkovine, te redovnice iz okolnih samostana.

Prigodnu čestitku biskupu Franji izrekao je biskup Marko. Biskup Franjo je svima zahvalio za njihovo zajedništvo „s Bogom, Crkvom i međusobno“.

TABB * Banja Luka, 6.1.2020.

NAŠI POKOJNICI

† Vlač. Stjepan Vinko (1939.–2020.)

Don Stjepan Vinko, svećenik Banjolučke biskupije, preminuo je 9. travnja, na Veliki četvrtak u bolnici na otoku Ugljanu u 81. godini života i 50. godini svećeništva. Don Stjepan je punih 50 godina pastoralno djelovao u župama Zadarske nadbiskupije, neumorno sijući Božju Riječ i dijeleći svete sakramente.

Don Stjepan je rođen 19. prosinca 1939. u Štrukovcu u Međimurju od oca Matije i majke Marije rođ. Hobljaj. Godine 1954. odlazi u Trapiste, u samostan Marija zvijezda u Banju Luku. Kao kandidat Banjolučke biskupije, 1962. odlazi u Međubiskupijsko sjemenište na Šalatu u Zagreb. Nakon završene Klasične gimnazije, 1966. odlazi na studij Bogoslovije u Đakovo. Đakovački biskup Stjepan Baurlein 29. lipnja 1970. zaređuje don Stjepana za svećenika na naslov Banjolučke biskupije.

Don Stjepan Vinko svoj pastoralni hod počeo je 1971. na području Zadarske nadbiskupije gdje je stavljen na raspolaganje od strane banjolučkog biskupa mons. Alfreda Pichlera. Njegove službe u Zadarskoj nadbiskupiji su

bile sljedeće: župnik župa Pašman i Nevidane od 1971., župnik Ražanca i dekan Ražanačkog dekanata od 1996., od 2002. župnik Vira; 2011. župnik Slivnice i Vinjerca, a od 2014. Islama Latinskog. Godine 2016. umirovljen je i smješten u Svećeničkom domu u Zadru odakle posluhuje župu Sestrunj do siječnja 2019.

Don Stjepan će biti pokopan u subotu 11. travnja u obiteljskoj grobnici na mjesnom groblju u Selnici (kod Čakovca). Zadarska nadbiskupija izražava sućut don Stjepanovoj rodbini u želji da Gospodin bude nagrada don Stjepanu za služenje u Božjem vinogradu, kao i za mnoga dobra djela koja je kao svećenik imao priliku činiti. (D.Š.)

U raj povelj te anđeli, na dolasku tvome primili te mučenici!

I odveli te u sveti grad, nebeski Jeruzalem. Zbor anđeoski te primio i ti s Lazarom, nekoć ubogim, pokoj vječni imao!

<http://www.zadarskanadbiskupija.hr/?p=41073>
(Ines Grbić, 11.4.2020.)

